U2

1914

- mm. sotaan liittyviä kirjoituksia

327 (47:471) „1914"

31/12. — 14.

Året 1914.

Politisk tillbakablick.

31/12. 14.

Det år, som i dag går till ända, bildar genom det stora krigets väldiga drama epok i vår världsdels annaler. Äfven vårt land har, om än icke direkte indraget i de mäktiga händelsernas brusande hvirfvel, haft nog så stark känning af den omgestaltning krigstillståndet infört i samhällets normala lif och förhållanden.

Vi skola i det följande bringa i erinring några händelser och fakta af allmännare betydelse, hvilka kännetecknat det tilländalöpande året, utan att därvid närmare bedöma eller värdesätta tilldragelser och omständigheter, hvilkas innebörd är känd af alla i detta land.

Vid årsskiftet yttrade tidningen Nov. Vremja och ett par andra ryska blad sitt missnöje öfver att den politik mot vårt land, som inslagits af de ledande kretsarna i kejsardömet, icke skulle gjort tillbörliga framsteg och påyrkade att ett raskare tempo vid åtgärdernas genomförande borde tillämpas. Andra ryska pressorgan gjorde gällande att denna politik med orubblighet och konsekvens fullföljts och förmodade att så äfven skulle bli fallet under detta år. Vi kunna konstatera riktigheten af denna förutsägelse.

Med stöd af likställighetslagen har distriktsdomstolen i Petrograd äfven i år dömt ett antal tjänstemän i vårt land till fängelse, förlust af anställning och ovärdighet att under bestämd tid användas vid offentliga uppdrag. Guvernörerna ha sedermera ålagt magistraterna i städer, hvilka berörts häraf, att vidtaga åtgärder för återbesättandet af de tjänster, hvilkas innehafvare på grund af likställighetslagen dömts sina befattningar förlustiga.

I februari afgick ryska ministerpresidenten Kokovtsoff och efterträddes af riksrådsledamoten v. geheimerådet Goremykin, medan finansministerposten öfvertogs af adjointen hos handelsministern Barck, en förändring i den ryska regeringens sammansättning som emellertid icke medförde någon omläggning af det politiska systemet vare sig i kejsardömet eller i vårt land. Den nya ministerpresidenten öfvertog jämväl grefve Kokovtsoffs plats i den särskilda kommittén för de finska angelägenheterna och under hans presidium antogs äfven ett af den Korevoska konferensen utarbetadt nytt och utvidgadt program för rikspolitikens uppgifter och verksamhet i den finländska gränsmarken. Den under statssekreteraren Kryschanoffskis ordförandeskap stående kommittén för Kivinebb och Nykyrka socknars afskiljande afslutade i början af året sina arbeten och öfverlämnade sitt betänkande med det hopsamlade ofantliga materialet till ministerrådet. Beträffande frågan om hvilka civila lagar, ryska eller finska, borde till en början tillämpas i det för inkorporering afsedda området hade meningsskiljaktighet gjort sig gällande mellan vissa högre funktionärer. Längre fram på året meddelades sedan att äfven i detta afseende enighet ernåtts och att ärendets afgörande skulle påskyndas. Det uppgafs till och med att utbrytningsplanen komme att sträcka sig till hela Viborgs län, en tanke hvilken dock äfven från håll, som stod regeringen nära, motsades med hänsyn till de svårigheter och det dröjsmål projektets utvidgande skulle medföra för åtgärdens genomförande. Under året har tullfrågan i hela dess vidd varit akut.

Den Weberska kommittén har hållit upprepade sammanträden, äfven i närvaro af experter från kejsardömets industriella och kommersiella kretsar, och ha från dessas sida uttalats allvarliga tvifvelsmål beträffande den påtänkta sammanslagningens nytta för Rysslands näringslif. Vid sidan af tullunifieringsplanen har man arbetat för åstadkommande af tull på spannmål, som från utlandet införes till Finland. Sedan ett yrkande på frågans preliminära hänskjutande till landtdagen afböjts, godkändes det i saken uppgjorda förslaget i juni med öfverväldigande majoritet af riksduman och utan meningsskiljaktighet af riksrådet, hvarpå den i ämnet uppgjorda lagen den 28 juni erhöll öfverhetlig sanktion. Hos oss trädde förordningen i kraft den 17 juli, och skulle från denna dag vid införsel från utlandet beräknas tull för omalen spannmål 4 mk 30 p:ni per 100 kg och för mjöl och gryn 6 mk 50 p:ni per 100 kg. Under uppbådande af inflytelserika krafter har ett ryskt-franskt millionbolag under året arbetat på framdrifvandet af det stora Kuurmanpohjaprojektet, innebärande en plan att genom dragandet af en kanal från Saimen till Vuoksen tillgodogöra sig de här utfallande vattenmassornas väldiga styrka för alstrandet af elektrisk energi, hufvudsakligast för leverans till Petrograd. Den af senaten för frågans allsidiga behandling tillsatta fackmannakommittén har efter rådplägning jämväl med utländska experter afstyrkt det stort tilltagna men synbarligen lösligt hopkomna förslaget i hela dess vidd. Ärendets vidare behandling blef i anledning häraf af senaten vid föredragning i juni tillsvidare uppskjuten. Ytterligare utredning skulle i saken införskaffas.

Af förändringarna inom landets ämbetsmannakår må följande här antecknas: till senatorer och ledamöter af ekonomiedepartementet ha utnämnts generalmajor V. Baranoffski och öfverdirektören i fångvårdsstyrelsen A. Brofeldt; till prokurator har utsetts chefen för justitieexpeditionen senator K. Kasanski; från justitiedepartementet har senator E. Nyman tagit afsked och senator S. Saarinen med döden afgått; till öfverdirektör i fångvårdsstyrelsen har utnämnts afdelningschefen vid generalguvernörskansliet, statsrådet P. Strauch och till adjoint hos generalpostdirektören öfverstlöjtnant A. Semjonoff. Guvernörer och verkchefer ha erhållit påminnelse om att de utan särskild påtryckning böra beträffande sina underlydande göra bruk af sin disciplinära bestraffningsrätt.

*

Landtdagen sammanträdde den 2 februari och åtskildes den 2 maj. Till talman valdes dr K. J. Ståhlberg, till första vicetalman landtbrukaren O. Tokoi och till andra vicetalman dr L. Ingman. I likhet med sina närmaste föregångare aflät denna landtdag genast i början en adress i anledning af det politiska läget. Senare antogs en vidlyftigare motiverad petition i samma ämne. Den sedan några landtdagar tillbaka rådande finansiella konflikten mellan regeringen och representationen framträdde äfven nu vid behandlingen af finansrelationen och vid budgetens reglerande. I rent legislativt hänseende blef resultatet af landtdagens arbete på grund af kända orsaker ganska magert. Trots socialdemokraternas motstånd godkände kammaren de från tidigare landtdagar hvilande författningsförslagen angående småbrukslägenheter och landtbefolkningens i Finland kolonisationsfond, hvarjämte landtdagen biföll till beviljande af statsgaranti för **ett lån** om ända till 25 millioner **mark**, som för ändamålet kunde anses behöfligt. Likaså antogs ett förslag till förordning om arbetslöshetskassor, som hafva rätt till bidrag ur allmänna medel. Men i öfrigt blefvo de flesta lagförslag, som förelågo representationen till behandling, utan **påföljd**. Sålunda förmådde propositionen om ordnande af jordlegoförhållandena genom förlängning af den tidigare fastslagna tvångstiden icke kring sig samla den för ärenden af grundlagsnatur föreskrifna majoriteten och lämnades förty att hvila till första efter nyval sammanträdande landtdag, hvarigenom den påtänkta åtgärdens hela betydelse naturligtvis blef tillintetgjord. Behandlingen af denna fråga, hvilken redan tidigare uppmärksammats af de med finsk politik sysslande kretsarna i kejsardömet, var närmaste anledningen till yrkandet att ordnandet af Finlands agrarförhållanden skulle öfverlämnas åt de ryska regeringsmyndigheternas omsorger och att den ryska bondebankens verksamhet borde utsträckas till Finland. Af samma orsak väcktes af generalguvernören och senaten förslag om landtdagens upplösning och utlysandet af nya val på basen af torparfrågans snara reglerande; men tanken vann ej anslutning inom vederbörande kretsar i Petrograd och förföll därför.

Af händelser under året må ännu antecknas att i det så länge spökande Voima-målet Åbo hofrätts utslag föll i april och innebar ett frikännande af samtliga svarande. Öfver utslaget anförde prokuratorsadjointen S. Koski emellertid besvär i justitiedepartementet.

Vid behandlingen af frågan om Finlands deltagande i de påtänkta olympiska spelen år 1916 beslöt den internationella olympiska kommittén vid sammanträde i Paris i juni att icke räkna finnar och tschecker till de nationer, hvilka såsom självständiga kunde deltaga i sagda spel. Utgången betecknades af Nov. Vremja såsom en seger för den ryska diplomatin och det ryska inflytandet. Ungefär enahanda uppfattning om de finska deltagarnas ställning framträdde sedan äfven vid den internationella presskongressen i Köpenhamn och vid Baltiska utställningen i Malmö.

*

Den 31 juli förklarades Finland på grund af den utrikespolitiska situationen i krigstillstånd, och därigenom inträdde i landet förhållanden, hvilka väsentligen förändrade grunden för samhällets lif och medborgarnas verksamhet. Vårt folks korrekta hållning likasom äfven våra förvaltningsorgans, särskildt järnvägarnas, fullgörande af sina skyldigheter under denna kräfvande tid har från kompetent håll på det bästa vitsordats. Från vårt land ha till krigsteatern sändts två ambulanser, hvarjämte städerna förbundit sig att uppställa ett stort antal platser för vård af sårade krigare. Dessutom har senaten på olika håll anordnat sjukhus för ändamålet och anslagit betydande belopp statsmedel för dessas upprätthållande.

Från krigstiden ha vi att anteckna följande åtgärder och förfoganden:

Den 14 september fastställdes den af senaten föreslagna förordningen beträffande omorganisation af elementarläroverken i sådant syfte att af de fem lägsta klasserna skulle bildas en mellanskola med afslutad kurs och att antalet undervisningstimmar i ryska språket skulle ökas, så att eleverna kunde bibringas högre både teoretisk och praktisk kunskap i detta språk. Ungefär vid samma tid fattades beslut om upplösning af lagberedningen och inrättandet vid senaten enligt ryskt mönster af en s. k. juriskonsultafdelning, hvilken skall stå under viceordförandens i ekonomiedepartementet tillsyn och ledning. Vidare förordnades att tjänstemännen af VI och VII rangklasserna skola, med undantag för domare, betraktas såsom tromän, hvilket innebär att hithörande tjänster skola besättas utan att anslås lediga till ansökning och att deras innehafvare icke skola anses för oafsättliga. Dessutom erhöll generalguvernören i uppdrag att uppgöra och till ministerrådet insända förslag om fullständigt upphäfvande af den för finska tjänstemän gällande oafsättligheten, häri dock icke inbegripet domare. I slutet af oktober stadfästes det länge förberedda förslaget om ryska språkets ställning inom vår administration, hvarigenom grunden för ämbetsverkens officiella språk helt och hållet förändras. Förberedande åtgärder för omgestaltningens genomförande ha redan vidtagits i senatens ekonomiedepartement. I november fastställdes ett af den särskilda kommittén för de finska angelägenheterna utarbetadt vidlyftigt och detaljeradt program för den ryska regeringens förestående uppgifter i Finland. Detta program har som bekant blifvit mycket uppmärksammadt och kommenteradt i utlandets press, därvid en del tidningsorgan uttalat den förmodan att programmet endast utgjorde ett af en specialkommitté uppgjordt utkast, som skulle undergå sedvanlig behandling i de lagstiftande institutionerna och måhända ej kunde påräkna majoritet inom den nuvarande ryska ministären.

Hvad vårt lands tidningspress beträffar, kan det annoteras att enligt en den 11 december offentliggjord statistik inalles 26 tidningar 35 gånger blifvit af guvernörerna med åberopande af krigstillståndet bötfällda till ett sammanlagdt belopp af 69,050 mark och att till samma dag 8 tidningar indragits för hela den tid krigstillståndet varar. Med stöd af de under krigstid gällande författningarna ha också en del personer förvisats från landet, bland dem häradshöfdingen i Lappvesi domsaga, assessor P. E. Svinhufvud, hvilken jämväl förklarats afsatt från sitt domarämbete.

Ovissare och dunklare än någonsin tillförene står framtiden vid detta årsskifte för vårt folk. Med mindre utsikt än annars kan man nu förutsäga, hvad det nya år, som efter några hastigt flyende timmar går in, kommer att bära i sitt sköte. De väldiga världshändelser, som utspelas för våra ögon, göra alla beräkningar och spådomar i detta afseende omöjliga.

327 (47:471)

14/12 - 14.

Kuurmanpohjafrågan.

De finska juristernas utlåtande.

Då Kuurmanpohjafrågan senaste vinter behandlades i tidningspressen, visste man omtala, att „Bolaget i Petrograd för öfverföring af elektrisk kraft" hos några kända finska jurister anhållit om utlåtande, hvad i finsk lag stadgas om expropriering för allmännyttiga ändamål af fastigheter och forsar. Hvad de uttalat angående frågan fick man icke vetskap om, enär det icke tilläts att meddela uppgifter därom till tidningspressen. U. S. har nu lyckats erhålla ett häfte af handlingarna, som bl. a. innehåller ifrågavarande utlåtande af de finska juristerna.

Utlåtandet är undertecknadt i Helsingfors den 10 december 1913 af förre senatorn Aug. Nybergh, jur. dr Julius Grotenfelt, hofrättsrådet Karl Söderholm och referendariesekreteraren Filip Grönvall. Uttalandet är af följande innehåll:

Enligt 1 paragrafen i lagen af den 14 juli 1898 är expropriation tillåten, „då allmänt behof det fordrar". På expropriationsväg kan ske icke endast slutligt öfverlåtande af fast egendom, utan äfven inskränkning i användandet af dylik egendom.

Hvad beträffar betydelsen af de ofvan ur sagda lag lånade orden, bör observeras, att de icke tolkats så inskränkt, att expropriation vore tillåten endast då det är fullkomligt omöjligt att tillgodose ifrågakommande behof på annat sätt.

Då man nu i ofvan berörda fall ärnar medels expropriation bl. a. leda en del af vattnet i Vuoksen till en tilltänkt elektrisk kraftcentral, Kuurmanpohja, uppstår frågan, huruvida icke hinder för expropriation för sagda ändamål ställes i 2 paragrafen 1 kap. i vattenrättslagen af den 23 juli 1902, som förbjuder ledandet af vatten från vattendrag på detta sätt eller i allmänhet vidtagandet af sådan åtgärd, att annan person däraf åsamkas men eller allmän farled däraf försämras eller slutligen svårigheter uppstå för trafik eller flottning. Då ofvannämnda, i expropriationslagen uttalade, expropriationsrätten berörande princip är af allmän betydelse och då man tager i betraktande, hvad som är stadgadt i paragraf 28 1 kap. i vattenrättslagen, så kan enligt vår åsikt denna invändning likväl här icke göras, i synnerhet då saken i detta fall icke berör fartygs- eller båttrafiken eller flottningsintressen.

Medför öfverförandet af elektricitet som drifkraft för järnvägarna i Finland ett så stort framsteg, att genomförandet af en dylik reform såvidt möjligt kunde betraktas såsom oundgängligt för det allmänna behofvet, i den af expropriationslagen förutsatta meningen, är den en fråga af rent teknisk art. Om man, såsom vi anse, bör besvara denna fråga jakande, så föreligger, såsom af ofvanstående framgår, icke ur juridisk synpunkt i allmänhet hinder för, att regeringen för ofvansagda ändamål exproprierar fast egendom, äfven nödig vattenkraft. Regeringen åter kan principiellt öfverlåta densamma tillkommande rätten äfven åt enskild person eller bolag.

327 (47:471)

a) 8/12--08 b) Kans. Tiht. 1/10--14

Wenäläisen kansallisuustunteen loukkaamista.

a)

Jokapäiwäisinä annoksina on Nowoje Wremja hyökännyt maatamme wastaan ja wäsymätön A. Rheinbott on miltei jokaisessa suomalaisten toiminnassa nähnyt wenäläisen kansallistunteen loukkaamista.

Jos täällä pystytetään Torkel Knuutinpojalle kuwapatsas, niin se on wenäläisen kansallistunteen solwaamista, hän kun taisteli Nowgorodia wastaan. Me suomalaiset arwostelemme toisin niitä henkilöitä, jotka urhoollisesti taisteliwat meitä wastaan. Me seisomme kunnioituksella Wirran sillan luona ja katselemme muistomerkkiä ruhtinas Dolgorukista, joka täällä sai kuolemansa, useimmissa kodeissa Suomessa on „Suomen walloittajan" Keisari Aleksanteri 1:sen kuwa j. n. e. Ja tämä ei ollenkaan loukkaa kansallistunnettamme. Mutta herra A. Rheinbottin kanssa olen yhtä mieltä siinä, että löytyy todellakin asioita, jotka loukkaawat kansallistunnetta.

Joku aika takaperin kirjoitin lässä lehdessä kirjoituksen otsakkeella: Myyränhyötä. Niitten nimien joukossa, joita mainitsin, oli myös kenraali A. Rheinbott'in. En woinut silloin aawistaa että niin wähän ojan kuluttua toteutuisi sanani, että sellaiset henkilöt häpäisewät Wenäjää. On jotain satumaista lukea, kuinka tämä Bobrikoffin lemmitty ja oppilas on toiminut. Kaupunginpäällikkö „Gogolin Rewiisori"ssa on warsin rehellinen ja miltei kelpo ihminen tämän kahdenrenkymmenennen wuosisadan kaupunginpäällikön rinnalla, jonka roswouksiin ei löydy esimerkkiä historiassa. Minä en ainakaan tunne. Tunteeko Nowoje Wremja herra A. Rheinbott?

Ei hywät herrat! Wenäläistä kansallistunnetta eiwät loukkaa suomalaiset kunnioittamalla esi-isiensä muistoa. Wenäläistä kansallistunnetta loukkaawat juuri herrat „tosiwenäläiset" Gurkot, Rheinbotit, Jeshowit y. m. Ensin owat he johtaneet Wenäjän onnettomaan sotaan ja senjälkeen owat he petoksilla ja roswouksilla ottaneet pois hallitukselta auktoriteetin. Ne jotka todellakin harrastawat wenäläistä kansallistunnetta, owat welkapäät toimimaan siihen suuntaan että tämä Wenäjän lipun alla toimiwa roskajoukkue tulee poistettawaksi wiroistaan sekä Wenäjällä että „rajamailla".

Toiwoa sopii että Wenäjän hallituksen silmät wihdoinkin awautuisiwat ymmärtämään, kuinka waaralliset nämät herrat owat Wenäjän arwolle ja kukoistukselle.

H. J.

Waltion työttömyysawustus Englannissa.

K. P. b) 1/10--17

Heinäkuun alussa oli kulunut puoli wuotta siitä kuin Engiannissa astui woimaan pakollinen waltoin työttömyyswakuutus. Kertomus sen kulusta on äskettäin ilmestynyt.

Kertomuksen esipuheessa painostetaan sitä seikkaa, että laki astui woimaan tawattoman suotuisana aikana, sillä kauppa- ja teollisuus kukoistiwat ensimäisen puoliwuoden aikana ja työttömyys paria kolmea poikkeusta lukuunottamatta oli pienempi kuin milloinkaan 1874 wuoden jälkeen. Tulikokeensa saa wakuutuslaki kestää wasta jälestäpäin, ja ne päätelmät, mitä ensimäisten puoli wuoden työstä woi wetää, pitäwät paikkansa wain erinäisillä rajoituksilla.

Niinkuin ehkä on tunnettu, käsittää tämä pakkowakuutus ainoastaan rajoitetun määrän eri ammatteja, joissa yhteensä on noin $2^1/_2$ miljoonaa työläistä. Hallituksen kertomuksessa esitetään hywin warowaisesti tämän wakuutuksen seurauksset, eikä kysymyksestä, missä määrin se woi suojella työttömyyden seuraksista niin hywin huonoina kuin hywinä aikoina, mennä lausumaan mitään arwostelua. Sen on wasta ensimäinen taloudellisen kireyden aika osottawa.

Työttömyyskantarahasto on nyt 1,610,000 puntaa ja kaswaa se nopeasti, mutat odotetawissa on myös tin, että lisäyksessä jonkun ferran tapahtuu seisaus, wieläpä woi rahasto wähetäkin.

Kaikkiaan annettiin wakuutuslaitoksesta 2,508,939 wakuutuskirjaa, joiden nojalla tammikuun 8 ja heinäkuun 12 päiwän wälillä 400,000 työläistä teki 559,021 wahingonkorwauswaatimusta. Hyljättyjen waatimusten luku oli 8,9 % koko määrästä. Petollisia waatimuksia ei ole paljon esiintynyt. Työttömyysajat oliwat useimmissa tapauksissa hywin lyhyet. Enimmät oliwat niistä aiheutuneet pikemmin työn waihteista kuin warsinaisesta työttömyydestä.

Työttömyys oli jakautunut maan eri osien suhteen hywin erilailla. Huonommat oliwat työsuhteet Lontoossa ja maan kaakkoisosassa. Kaikkiaan maksettiin wahingonkorwausta 237 tuhatta puntaa. Suurin määrä työttömiä samalla hetkellä oli 118,000 ja pienin 67,000 Suurin yhden wiikon aikana maksettu wahingonkorwausmäärä oli 19,200 ja pienin 4,800 puntaa.

Seuraawat numerot osottawat, miten tämä pakkowakuutulaki on wakiuttanut wapaaehtoiseen työttömyyswakuutukseen. Lain woimaanastumisen jälkeen on 21 ammattikuntaa, joissa on yhteensä 86,000 työläistä ottanut käytäntöön wapaaehtoisen työttömyyswakuutuksen ja toiset, missä se on jo aikaisemmin ollut, owat saaneet lisää jäseniä. Nyt on wapaaehtoinen työttömyyswakuutus käytännössä 275 ammattiyhdistyksessä, joissa on yhteensä noin 1,104,000 jäsentä.

Silmiin pitäwänä seikkana herättää huomiota wahingonkorwauksien eli niinkuin niitä mieluummin pitäisi kutsua työttömyyswakuutuksien tawaton pienuus. Keskimäärin tekewät ne noin puoli puntaa eli 12 markkaa.

327 (47:471)

18/11-17.

Suomen asiain komitean ohjelma.

Kysymys sellaisen warsinaisen lainsäädännöllisen ohjelman walmistamisesta, joka sisältäisi luettelon niistä lainsäädäntötoimista, joihin yleiswaltakunnallisessa järjestyksessä olisi asteettaisin ryhdyttäwä Suomeen nähden, on jo neljättä wuotta ollut wireillä wenäläisissä piireissä. Kun nyt Pietarista saapunut uutinen kertoo, että tällainen ohjelma äsken on korkeimmassa paikassa wahwistettu, on syytä silmällä taaksepäin tämän kysymyksen waiheita.

Kuten tunnettua, oli jo eräänlainen ohjelma olemassa w:n 1910 waltakunnanlainsäädäntölain 2:ssa pykälässä, jossa 19:nä eri kohtana lueteltiin asioita ja asiaryhmiä, joista säädettäisiin Suomelle lakeja mainittua lainsäädäntötietä. Waan waikka jo heti muutamia asioita otettiin tätä tietä lainsäädännön alaisiksi, pelättiin erinäisissä piireissä — mikäli salaneuwos Korewo kertoo eräässä pohjustuksessaan w. 1912 —, että se jäisi kuolleeksi pykäläksi, ja se käsitys tahdottiin heti ehkäistä. Jo kewäällä 1911 oli Suomen kenraalikuwernööri lähettänyt ministerineuwoston puheenjohtajalle luettelon muutamista Suomea koskewista kysymyksistä, joista lainsäädäntöä olisi walmistettawa, ja samana wuonna laati Korewon johdolla toimiwa „Suomen asiain erityinen konferenssi" ministerineuwostolle laajaperäisen suunnitelman Suomea koskewan lainsäädännön uudistamiseksi sekä yleiswaltakunnallisessa että muussakin järjestyksessä. Tämän suunnitelman hywäksytyt „periaatteet" jätettiin sitten eri ministeriöiden tarkastettawiksi ja alussa wuotta 1912 päätettiin asettaa mainitun konferenssin yhteyteen sekä Korewon puheenjohdolla toimiwa erityinen, suuri neuwottelukunta, johon kuului keisarikunnan eri wirastojen sekä Suomen kenraalikuwernöörin edustajia.

Toukokuussa 1912 kokoontui tämä neuwottelukunta ja sille esitti salaneuwos Korewo asian laajanlaisessa alustuksessa, jossa huomautettiin wälttämättömäksi toteuttaa yleiswaltakunnallisen lainsäädäntölain pohjalla sarja Suomea koskewia lainsäädännöllisiä toimenpiteitä tarkoituksessa liittää „suomalainen rajamaa" lähemmin keisarikuntaan ja lujittaa Suomessa waltakunnallisuuden periaatteita. Tässä tilaisuudessa esitti silloinen prokuraattori Hosiainoff ensimäisen ohjelmaluonnoksen, tahtoen että ensiksi olisi otettawa esille sellaiset kysymykset, jotka turwaawat waltiowallan auktoriteettia Suomessa, mainiten m. m. kenraalikuwernöörin ja senaatin ohjesääntöjen uudistamisen, suomalaisten wirkamiesten tekemäin rikosten tuomitsemisen Wenäjällä, Suomen osanoton waltakunnan menoihin, rahajärjestelmän muuttamisen, yhdistyksiä ja kokouksia koskewan lainsäädännön uudistamisen j. n. e. Wenäjän eri wirastojen edustajat mainitsiwat myös erinäisiä, hajanaisia kysymyksiä, joista uudistuksia tarwittaisiin, kuten postilaitoksen ja Suomen rannikkojen terweydellisen suojelemisen.

Werrattain wähän oltiin kuitenkin silloin wielä nähtäwästi selwillä siitä, mitä olisi otettawa tuohon laadittawaan ohjelmaan, jota warten komitean tuli ryhtyä walmistuksiin. Mutta alussa wuotta 1913 julkaistiin tuon ohjelmatoimikunnan toimesta laaja sellaisten Suomea koskewain kysymysten luettelo, joista Wenäjän eri ministeriöt oliwat katsoneet tarpeelliseksi aikaansaada uudistuksia. Näitä uudistusasioita oli silloin esitetty oikeusministeriön alalta 3, rahaministeriön alalta 13, sotaministeriön alalta 17 ja meriministeriön alaan kuuluwaa 10 kysymystä, eli yhteensä 43 ohjelmanumeroa. Tämä luettelo sisälsi paljo sellaista, jota jo ennen asiain käsittelyn yhteydessä oli tullut mainituksi, mutta paljo uuttakin, ja paljo sellaistakin, mikä sitten tuon ohjelmatoiminnan warrella joko karisi pois tai yhdisteltiin ja muuteltiin. Tuon ensimäisen, ministeriöittäin laaditun, luettelon sisältöä ei olesen wuoksi enää tarwis tässä selostaa. Asiata walmisteltiin edelleen ja toukokuussa tänä wuonna piti Suomen asiain erityinen komitea, pääministerin puheenjohtajana ollen, taas kokouksen, — jossa erittäinkin Itä-Suomeen kohdistuwan silpomissuunnitelman laajennus oli yhtenä päänumerona, — ja siellä oli myöskin tuo samainen, suuri ohjelma-asia jälleen esillä. Kamariherra Korewon „erityinen" komitea oli ylläkuwattujen esitöiden pohjalla kokoukseen walmistanut uuden ohjelmaehdotuksen Suomea koskewiksi lainsäädäntötoimenpiteiksi. Ohjelma oli tällä kertaa ryhmitelty uuteen asiajärjestykseen uudistusten tarkoitusta silmälläpitäen ja oli siten ensi ryhmään koottu „hallituswallan lujittamista" Suomessa tarkoittawat kysymykset (12), toiseen ryhmään „waltakunnansuojelusta" tarkoittawat uudistusasiat (7) ja kolmanteen wihdoin Suomen waltiollista ja taloudellista „sulattamista" tarkoittawat ehdotukset (12). Kysymysten lukumäärä nousi siis nyt yhteensä 31:teen.

Tämän ohjelman olemme werrattain äsken (tämän wuoden n:rossa 122) julkaisseet ja selostaneet. Se poikkesi melkoisesti yllämainitusta w:n 1913 ohjelmaehdotuksesta, joka sisälsi paljon yksityiskohtaisia ehdotuksia, jotawastoin w:n 1914 ohjelma oli yleispiirteisempi. Mutta tämä sisälsi myöskin paljon uutta. Paitsi lainsäädäntöehdotuksia, jotka koskiwat wirkarikoksia, kurinpitoasioita, kollegialisia wirastoja, rautatietariffeja, rautatierakennuksia, posti-, lennätin- ja puhelinlaitoksia, erinäisiä maanpuolustusasioita, rahajärjestelmää y. m. ja joista jo osaksi on edellä mainittu, oli uuteen ohjelmaan otettu esim. ehdotus lainsäädännöksi, joka tarkoitti poikkeustiloja koskewain wenäläisten määräysten soweltamista Suomessa, ehdotus santarmijärjestelmän laajentamisesta Suomeen sekä poliisia koskewain laitosten uudistamisesta. Uudessa ohjelmassa oli nyt myöskin nimenomainen ehdotus wenäläisten paino-, yhdistys- ja kokoontumiswapautta koskewain lakien ulontamisesta Suomeen sekä yliopistomme ja koulujemme alistamisesta Wenäjän kansanwalistusministeriön alaisiksi ynnä wenäläisen säästökassalaitoksen ulottamisesta Suomeen. Erityistä huomiota kiinnittiwät wielä sellaiset tämän ohjelman kohdat, jotka koskiwat „wenäläisten pyrkimysten ja laitosten ylläpitämistä Suomen Karjalassa" ja „Suomen hallintowirkain täyttämiseen tarwittawan henkilökunnan kehittämistä". Uutuudeltaan ja tarkoitukseltaan wallan erikoinen oli myöskin tässä ohjelmassa wireillenostettu kysymys „maan jakamisesta maattomille mahdollisimman helpoilla ehdoilla ja heidän olojensa järjestely yleensä sekä Talonpoikaispankin toiminnan ulottaminen Suomeen". Joukossa oli muuten eräitä sellaisiakin kysymyksiä, joita oli luultu jo wenäläiseltä kannalta ratkaistuiksi, kuten wenäläisten kansalaisoikeuksista, aseidentuontikiellosta j. n. e.

Nyt wahwistetuksi ilmoitettu ohjelma sisältää pääasiallisesti, erinäisin muunnoksin, samaa kuin tuo wiime toukokuussa käsitelty ja julkaistu ehdotus, jonka yllä olemme lyhyesti selostaneet. Pari edellisen ohjelman kysymystä on kuitenkin poissa, nim. Wiipurin läänin osain lohkasemista ja wenäläisten laitosten ylläpitämistä Karjalassa koskewat. Muutamia kysymyksiä on sitäwastoin tullut lisäksi, joten noita eri ohjelmakohtia nyt on 38. Niin owat tietääksemme yllämainittuun ohjelmaan uusia kysymykset Suomen wirkamiesten walankaawan muuttamisesta sekä heidän oikeudestaan kuulua waltiollisiin puolueisiin, suomen ja ruotsin kielten opiskelemisesta Wenäjän opistoissa, ulosottotoimesta (Suomessa ja Wenäjällä), lainneuwosjaosaston liittämisestä kenraalikuwernöörin kansliaan, Wenäjän waltion saatawia Suomesta koskewain asiain käsittelystä ja kirjailijain oikeutta koskewan wenäläisen lain ulottamisesta Suomeen. Toisista näistä kysymyksistä on kyllä joskus erikseen nähty mainittawan.

Niin tawattoman laaja on siten tässä wiimeisessä, kahteen osastoon jaetussa, muunnoksessakin se Suomea koskewain lainsäädäntötoimenpiteiden ohjelma, jota wiime wuosina on Pietarissa walmisteltu ja jonka tähänastisia waiheita edellä olemme silmäilleet, että sen tarkoitus ja merkitys on sanomattakin selwä. Se jätetään nyt Wenäjän eri wirastoille jotta näiden olisi sen sowelluttamista ja toteuttamista harkittawa.

327 (47:471)

Työm. 1914.

Helsinki, 17 p:nä Marraskuuta.

Työm. 1914

Suomea koskewat lainsäädäntötoimet.

Walmistuskomitean ehdotus wahwistettu.

(P.T.) Pietarista, marrask. 16 pnä. (Erikoissähköpanoma S. U. T:lle.) — Korkeimmassa paikassa on wahwistettu Ohjelma Suomea koskewista lainsäädäntötoimenpiteistä ja toimista, jonka ohjelman on laatinut kaikkeinkorkeimmasti perustettu Suomen asiain erityisen neuwoskunnan walmistelukomitea. Ohjelma mainitsee toteutettawaksi kaksi perusryhmää näitä toimenpiteitä, joista ensimäinen tarkottaa waltiowallan lujittamista Suomessa sekä lakien täyttämisen turwaamista ja asianmukaisen järjestyksen ylläpitämistä maassa ja toinen waltiollisen ja taloudellisen läheneminen aikaansaantia Suomen ja muun keisarikunnan wälillä.

Ensimäiseen ryhmään owat luetut seuraawat toimenpiteet: Suomen wirkamiesten tekemiä wirkarikoksia koskewien juttujen jättäminen keisarikunnan oikeuslaitosten ratkaistawaksi, Suomessa woimassa olewien, wirkamiesten kurinpidollista wastuunalaisuutta koskewien säännösten ja wirkoja koskewien asetusten tarkastaminen ja erittäin kysymykset wirkamiesten erottamattomuuden rajottamisesta, heidän walansa kaawan muuttamisesta ja heidän oikeudestaan olla waltiollisten puolueiden jäseniä. Henkilökunnan walmistaminen Suomen Suuriruhtinaanmaan hallintowirkoja warten ja erittäinkin suomalaisen oikeuden professorinwiran perustaminen keisarikunnan korkeimpiin oppilaitoksiin, suomen ja ruotsin kielen ottaminen opetusaineeksi keisarikunnan oppilaitoksiin ja wenäjän kielen ottaminen yliopppilastutkinnon aineiden joukkoon Aleksanterin yliopistoon pääsyä warten; lain antaminen siitä, missä järjestyksessä Suomessa sowitetaan poikkeustiloja koskewia säännöksiä, Suomen keuraalikuwernööriä, hänen apulaistaan sekä kuwernöörejä koskewain woimassa olewain asetusten ja tämän yhteydessä myöskin senaatin perussäännöntarkastaminen, ylihallitusten muuttaminen kollegialisista sellaisiksi wirastoiksi, joita yksinomaan niiden päälliköt johtawat, Suomen syyttäjäwaltalaitoksen uudestaanjärjestäminen, Suomen poliisia ja maan erinäisen santarmiston jäseniä koskewain lakisäädösten tarkastaminen, keisarikunnalle ja Suomelle yhteisten lakien antaminen sanomalehdistä, liitoista, yhdistyksistä, julkisista kokouksista, Wenäjän kruunun etujen suojeleminen ja erittäinkin hankintoja keisarikunnan laitoksille Suomessa koskewain säännösten tarkastaminen, keisarikunnan wiranomaisten riidattomia uloshakuja koskewien waatimusten täyttäminen Suomessa ja suomalaisten wiranomaisten samallaisten waatimusten täyttäminen keisarikunnan muissa osissa, Suomen keuraalikuwernöörin kanslian erityisen lainneuwontaosaston perustaminen ja erityisten uskottujen miesten asettaminen asioita puolustamaan paikallisissa oikeuksissa, järjestyksen määritteleminen siitä, millä tawoin keisarikunnan kruunun waatimuksia Suomelle ja päin wastoin koskewat asiat käsitellään, Suomen oppilaitosten ja Aleksanterin yliopiston alistaminen kansanwalistusministeriön walwonnan alaiksi, Suomen posti- ja sähkölennätinlaitosten yhdistäminen yhdeksi postisähkölennätinpiiriksi yleisillä perusteilla alistamalla tämän piirin alaiseksi postin kuletus rautateillä samoin kuin myöskin walwontajärjestykseen nähden rautatien sähkölennätin, yleisen puhelinasetuksen ulottaminen Suomeen, Suomen kruunun asettaminen osalliseksi waltakunnan puolustusmenoihin, keisarikunnalle ja Suomelle yhteisen lain antaminen ilmapurjehduksesta, toimenpiteistin ryhtyminen aseiden ja ampumatarpeiden Suomeen tuonnin ehkäsemiseksi, Suomen rautateiden saattaminen teknillisessä suhteessa keisarikunnan rautateiden mukaisiksi ulottamalla samalla Suomen rautateille niiden ja keisarikunnan ratojen wäliseen suoranaiseen liikeyhteyteen nähden Wenäjän rautateiden yleisen ohjesäännön.

Toiseen ryhmään on otettu seuraawat toimenpiteet: Kreikkalais-katolisia uskontoa ja kirkkoa Suomessa koskewain kysymysten järjestäminen, Suomen oikeauskoisten seurakuntakoulujen alistaminen oikeauskoisuuswiraston alaisiksi, Suomen yhdistäminen tulliin nähden muun keisarikunnan kanssa ja erittäinkin kysymys wenäläisten tawarain, sokerin, lihan ym. sellaisten wallitsewasta asemasta Suomen markkinoilla, waltakunnan säästökassojen awaaminen Suomessa, oikeuden antaminen keisarikunnassa perustetuille yksityisille pankeille ja muille samallaisille luottolaitoksille awata haaraosastoja ja harjottaa pankkiliikettä Suomessa, keisarikunnan muissa osissa perustettujen kauppa-, teollisuus-, transportti- ym. sellaisten yhtiöiden ja komppaniain toimintaoikeuden ja -ehtojen turwaaminen Suomessa, Suomen rautatietariffilainsäädännän uudestaan järjestäminen ja erittäinkin sellaisten tariffikysymysten jättäminen rahaministeriön tariffilaitosten alaiksi, jotka syntywät sellaisilla Suomen waltion rautateillä, jotka koskewat Wenäjän rautatiewerkon etuja, Suomen rahajärjestelmän järjestäminen sen yhdistämiseksi keisarikunnan rahajärjestelmän kanssa, mahdollisimman edullinen maiden jakaminen maattomille ja yleensä niiden olojen järjestäminen ulottamalla Suomeen talonpoikaispankin toiminta, Suomen waltion saattaminen osalliseksi waltakunnan menoihin puolustuslaitosta koskewien menojen lisäksi ja erittäinkin osalliseksi ulkoministeriön menoihin, Suomen merilain ja myöskin muiden meriliikettä koskewien säännösten tarkastaminen ja erittäinkin kysymys suomalaisten laiwojen oikeudesta pitkän rannikkoliikenteen harjottamiseen ja niiden oikeudesta saada takasin Suezin kanawamaksut sekä uusien suomalaisia kauppalaiwoja koskewien säännösten antamisesta, keisarikunnalle ja Suomelle yhteisen lain antaminen alamaiseksi ottamisesta ja alamaisuudesta wapauttamisesta, kysymyksen järjestäminen syntyperäisten wenäläisten kuulumisesta Suomen kansalaisiin, tilastollisia tutkimuksia koskewien aineiden, tutkimusten laajuuden ja määräaikain sekä tilastollisten taulukkojen muodon ja sisällön yhdenmukaiseksi tekeminen sekä lopuksi keisarikunnassa woimassa olewan, tekijä-oikeutta koskewan lain ulottaminen Suomeen.

Ministerineuwosto puolestaan on kehottanut wirastojen ylipäälliköitä minkälaisia yleiswaltakunnallista merkitystä olewia lakeja tahansa laadittaessa ottamaan huomioonsa tämän kaikkeinkorkeimmasti wahwistetun ohjelman sekä harkittawaiseen kysymyksen kyseessä olewan lakiehdotuksen ulottamisen tarkotuksenmukaisuudesta myöskin Suomen Suuriruhtinaanmaan rajojen sisälle.

327 (47:471) Hfl. bl. Nov. 1914.

Russificeringsukasen rörande Finland.

Hfl. bl. Nov. 1914.

Yttérligare pressuttalanden.

"Svenska Morgonbladet" skriver under rubriken "Nationaliteternas frigörelse" följande:

Den engelske sjöministern Winston Churchill har i ett av sina tal sökt rättfärdiga Englands deltagande i kriget med ett uttalande om att ett av den stora kampens mål vore att frigöra nationaliteterna. Därmed åsyftade han otvivelaktigt Österrike-Ungerns uppdelning på Balkanstatrna, Elsass-Lothringens skiljande från Tyskland m. m. Huruvida han samtidigt hade Polens och *Finlands* frigörelse i tankarna kan ej avgöras, men man gör honom sannolikt icke orätt, om man gissar sig till ett nekande svar på denna fråga.

Dock fanns det *andra* engelsmän, som särskilt i Amerika spredo uppgiften om att nu vore tiden för Polens och Finlands befrielse inne. Vi läste för någon tid sedan i en amerikansk tidning brottstycken ur en artikel, skriven av en känd engelsk författare, vilken försäkrade amerikanerna om att tsaren lovat både Polen och Finland frihet. För dessa nationer stundade nu en ljus framtid, och hela Ryssland skulle efter kriget bliva en sannskyldig frihetens stamort.

Detsamma har, som bekant, förkunnats här i Sverge av f. d. ryska revolutionärerna furst Krapotkin och Burtzew, provokatören Asevs avslöjare. Dessa herrar, som i själva verket synas ha glömt sitt förflutna, ställde här till en agitation för sina nya syften och mottogos givetvis med öppna armar av tidningarna Social-Demokraten och Dagens Nyheter, av vilka särskilt den första gärna underhåller förbindelser med egendomliga ryska element.

Vad alla dessa förespeglingar om "nationaliteternas frigörelse", om en frihetens morgonrodnad i Ryssland äro värda, det ådagalägga de ryska statsmännen i *handling* gent emot Finland. Vi återgåva härom dagen det program till Finlands fullständiga förryskning, till den finska nationalitetens och kulturens fullständiga förintande, som nyligen framlagts. Detta program visar bättre än någonting annat både hur kortsynta de ryska statsmännen äro och huru litet de *fraser* äro värda, varmed man på en del radikala och liberala håll i utlandet söker överskyla verkliga fakta. Vad säga nu Englands liberaler, frågade härom dagen det radikala norska regeringsorganet Dagbladet, sedan det omnämnt det tillämnade dråpslaget mot Finland. Ja, vad säga de, må man fråga?

Finland har under kriget visat den största lojalitet mot Ryssland, och vederbörande där ha också erkänt detta. Vadan då denna brutala undertryckningspolitik särskilt nu mot finska nationaliteten — en brutalitet som tagit sig uttryck även i avsättningen av assessor Svinhufvud från hans ämbete? Hans "fel" läs: ovanskliga förtjänst och ära är, att han varit en samvetsgrann och trogen vaktare över finsk lag och konstitution. Därför straffas han med avsättning, samtidigt som budskapet ingår om att den finska nationen skall helt förryskas!

"Den tröst erbjuder det pågående kriget att det lämnar utrymme för den förhoppningen att detta dråpslag mot den finska autonomien aldrig skall falla", skriver G. H. T., och i den förhoppningen har man verkligen skäl att instämma.

Även *"Dagens Nyheter"* tyckes fått ögonen upp för att "det föreligger en sällsam och upprörande motsats mellan russificeringsförfarandet mot Finland och det fägnesamma budskap som storfursten-överbefälhavaren över de ryska stridskrafterna vid krigets utbrott riktade till polackerna."

Tidningen söker emellertid tröst i att även den ryska "makten är underkastad växlingar". Den yttrar bl. a.:

"Den ryska politiken i Finland i närvarande tid förefaller nästan obegriplig. I varje fall kan den icke vara pådriven av någon misstro till finnarnas lojalitet. Landet har sett de flesta av de där konsignerade trupperna tåga bort och den finska befolkningen har med samma iver som den ryska deltagit i undsättningsarbetet till de stridande och de av kriget hemsökta. Man får väl utgå ifrån att det utkast till rikslagstiftning som nu kommit till synes automatiskt malts fram av de byråkratiska kvarnarna utan påverkan av den förändrade situationen. Den tröst erbjuder emellertid det pågående kriget att det lämnar utrymme för den förhoppningen att detta dråpslag mot den finska autonomien aldrig skall falla.

Helt naturligt undras det vad detta utslag av självhärskarpolitiken i Ryssland skall göra för intryck på bundsförvanterna, särskilt de engelska. I England framkallade den polska proklamationen stor glädje såsom bevis för att den ryska statskonsten står vid en vändpunkt. Underrättelserna från Finland äro ägnade att bekräfta att viljan icke undergått någon förändring i de ledande Petersburgskretsarna. Men i dessa dagar ha de som hylla maktteorien anledning att tänka på att även makten är underkastad växlingar. I Ryssland har det visat sig förr att krig kan framkalla en utveckling i frihetsriktning och tvinga de ryska statsmännen bort från en väg som de förut voro beslutna att gå. Än är ej allt förbi för Finland".

"Norrköpings Tidningar":

"Det har således ej hjälpt, att det finska folket redan hunnit ådagalägga samma lojalitet mot Ryssland under det nuvarande kriget som under Krimkriget.

Lojalitet och sympatier ha ej hjälpt. Tvärtom har Ryssland tydligen funnit tillfället just nu synnerligen ägnat att slå det avgörande slaget. Från det europeiska västerlandet behöver det ej frukta besvärliga påminnelser från rättslärda och frihetsvänner. Bo dessa i England och Frankrike, komma de att bli mycket beskedliga eller alldeles tysta, och tyskarna äro fiender. Och för resten, vem har i världskriget öra för de kvävda ropen från en liten kulturnation, som stryps under den mäktiges nävel?

— — —

Men vi svenskar, vi fria folk på den skandinaviska halvön, vi få ej blunda för vad som sker. Vi kunna tvärtom i detsamma avlässa det öde som kan bli vårt, om vi ej stå beredda, om och när en oväns hand vill gripa efter vår strupe. Vår trygghet är, Gud ske lov, ännu ej blott den vapenlösas."

"Göteborgs Morgonpost":

"I stället för att försena den ryska politikens arbete i Finland synes det stora kriget i stället ha påskyndat dess fullföljande:

Kringskuren och motad på flera håll kom den ryska politiken helt naturligt att rikta sig åt det fjärde och sista håll, där en isfri kust vinkade, och med sin sedvanliga lugna metodiskhet började den först preparera vägarna åt det hållet. Redan under de föregående åren då ventyrligheten av de asiatiska företagen började bli uppenbar, hade en kraftigare regim inletts i Finland för att utplåna dess nationella egenart och forma det till en alltmera homogen del av ryska riket, men på de sista tio åren har den drivits i allt raskare takt och med allt större och otåligare kraftutveckling.

Den som trodde att Finland skulle få en period av vila och mildare behandling, när det stora europeiska kriget bröt ut, har bedragit sig: den ryska kolossen känner väl till regeln att det ena göra och det andra icke låta. Tvärtom tyckes kriget ha skapat kanske icke en anledning, men åtminstone en konjunktur för ett radikalare tillvägagångssätt mot Finland.

327 (47) „1914"

a) 2/10--14 b) 21/4--15 c) 21/12--14

Grefve Bobrinskis tal i Lemberg.

a) 2/10 14.

(K. C.) "Sovrem. Slovo" för den 30 sept. ägnar generalguvernören i Galizien grefve Bobrinskis tal vid mottagningen af representanterna för Lembergs befolkning några korta, belysande kommentarier.

Bladet betecknar detta tal som ett betydelsefullt faktum. Grefve Bobrinski uppdrog nämligen däri grundkonturerna för sin förestående administrativa verksamhet.

Främst bör därvidlag, anser "Sovrem. Sl.", annoteras den gräns den ryska maktens representant fixerade mellan Ost- och Västgalizien. Som gammalryskt område bör det förra förvaltas enligt ryska principer. Utan att lifvets normala förlopp i landet störes skall ryskt språk, rysk lagstiftning och rysk administration småningom införas — sådant är programmet för Ostgaliziens vidkommande. Viktigt är äfven meddelandet att den galiziska landtdagen icke skall inkallas.

Hvad Västgalizien beträffar, är generalguvernörens uppfattning en annan. Landet är polskt och bör därför, anser han, sedan de ryska trupperna befriat det från Österrikes välde; komma i åtnjutande af de i öfverbefälhafvarens upprop till polackerna uttalade principerna — under villkor att befolkningen ådagalägger sin välvilja för den ryska armén och de ryska myndigheterna.

Mellan Ost- och Västgalizien gör den administrativa politiken alltså en skarp skillnad. Gemensamt för båda länderna är generalguvernörens viktiga proklamerande af full religiös tolerans och aktning för alla religioner.

"Sovrem. Sl." anser redan denna analys af generalguvernörens tal ådagalägga hvilka utomordentligt viktiga problem detsamma i samband med det stora krigets perspektiv uppställer.

Elintarpeiden hintoja koskewa julistus.

b) 21/4 15

(S.H.) „Rjetsh" julkaisee seuraawan Pietarin sotilaspiirin ylipäällikön kenr.-adjutantin van-der-Vlitin julistuksen:

„Käsky armeialle. Pietarissa huhtikuun 2 pnä (15 p.) 1915.

„Olen tullut huomaamaan, että muutamat kauppiaat, käyttäen hywäkseen sota-ajan tilannetta, korottawat keinotekoisesti erilaisten kauppatawaroiden hintoja, jolloin he eiwät toimi ilman muutamien luottolaitoksien osanottoa.

„Pyydän olemaan unhottamatta, että Wenäjällä on runsaasti kaikenlaatuisia tawaroita ja ettei sodan aikana kysynnän ja tarjonnan wälisellä suhteella woi olla niin suurta merkitystä hintojen määrittelemisessä kuin sillä on waltakunnan elämän rauhallisissa oloissa. Nykyisissä oloissa woi muodostua säännöllisessä tawarawaihdossa wäliaikaista häiriötä, mutta sitä eiwät kauppiaat saa käyttää oman personallisen hywinwointinsa tarkotuksissa.

„Nyt pitää palwella isänmaata, eikä hankkia woittoja.

„Pyydän kauppaliikkeitä ja yksityisiä kauppiaita ottamaan tämä huomioonsa ja olemaan pakottamatta minua ryhtymään käyttämään waltaani, lopettaakseni mainitsemani ilmiön.

„Toiselta puolen pyydän kuluttajiakin tarkkaawaisemmin suhtautumaan etujensa puolustamiseen. Tyytymättä wallan luonnolliseen suuttumukseen, on kuluttajain ilmotettawa jokaisesta heidän huomaamastaan keinottelutapauksesta, esim. hinnottelumääräyksen rikkomisesta, heti asianomaisille hallintowiranomaisille. Ainoastaan itse yhteiskunnan osanotolla on säännöllinen taistelu epäterweellistä keinottelua wastaan mahdollinen ja ainoastaan näissä oloissa tulewat syylliset saamaan ansaitun rangaistuksensa."

Suomi Englannin lehdissä.

21/12 14

c) (S. H.) Joulukuun 7 päiwän „Times" sisältää näin kuuluwan, lehden Pietarin kirjeenwaihtajan sähköpanoman 4 p:ltä t. k.:

Rjetshin ja toisten sanomalehtien julkaisema Suomen lainsäädännön ohjelma on erään erikoiskomitean laatima suunnitelmaluonnos ja tulee sen, ennen laiksi tulemistaan, kuten Rjetsh huomautti 18 p:nä marraskuuta, joutua tawallisen käsittelyn alaiseksi lainlaatijakunnissa. Ministeristössä owat ehdotusta wastustawat mielipiteet woitolla.

Tähän sähköpanomaan liittää „Times"-lehden toimitus näin kuuluwan selityksen:

Edellä olewa sähköpanoma koskee eräästä lainsäädäntöohjelmaa Suomea warten, josta on ollut paljon puhetta Saksan ja Skandinawian sanomalehdistössä ja puolueettomain maitten saksalaismielisissä äänenkannattajissa, tarkoituksella saada aikaan se käsitys, että Wenäjä paraikaa sortaa Suomen wapauksia. Kirjeenwaihtajamme sähköpanomasta näkyy, että mainittu lainsäädäntö on ainoastaan erikoiskomitean laatima suunnitelma ja että tällä suunnitelmallakaan ei ole Wenäjän ministeristön enemmistö puolellaan.

327 (47:471)

Suomen wirkamiesten wirkarikosten alistaminen Wenäjän lakien ja tuomioistuinten alaisiksi.

29/9

Wenäjän oikeusministerin apulaisen lausunto kenraalikuwernööri Seynin ehdotuksesta.

Huomiota ansaitseva asiakirja.

(Helsingin Sanomain Pietarin kirjeenvaihdolta.)

Edelleen huomauttaa oikeusministerin apulainen, hra Werjowkin, että käsiteltäwänä olewan ehdotuksen toteuttamista warten waadittaisiin ei ainoastaan wirkarikoksia koskewan Wenäjän rikoslain säännösten ulottamista Suomeen, waan myöskin sellainen täydennys, joka sisältäisi uusia määräyksiä Suomen wirkamiesten wirkarikoksista. Täytyy kuitenkin myöntää, että sellaiset wirkawirheet, joita Wenäjällä woimassa olewien rikoslakien mukaan ei pidetä rikollisina, waan jotka owat sellaisia ainoastaan Suomen paikallisten erikoisuuksien wuoksi, jo yksistään tämän asianhaaran tähden eiwät ole sellaisia, joilla olisi yleiswaltakunnallinen merkitys. Jos tunnustetaan, että näiden wirkawirheiden wastaisuudessakin on jäätäwä suomalaisten tuomioistuinten hoitoon ja ettei sen wuoksi mitään täydennystä Wenäjän woimassaolewaan rikoslakiin tarwita, niin silloin häwiäisi koko käsiteltäwänä olewan, kaikkien Suomen wirkamiesten kaikkien wirkarikosten keisarikunnan lakien ja tuomioistuinten alaiseksi alistamista koskewan ehdotuksen periaatteellinen pohja, jolloin myöskään ei olisi riittäwiä perusteita poistaa Suomen tuomioistuinten tuomiowallan alaisuudesta useita muita wirkawirheitä, jotka edellytetään sekä keisarikunnan että Suomen rikoslaissa, mutta jotka kuitenkaan eiwät koske yleiswaltakunnallisia etuja.

Waltakunnan etujen kannalta woidaan puolustaa ainoastaan niiden asiain poistamista suomalaisten tuomioistuinten alaisuudesta, jotka, kuten oikeusministeriö edellämainitussa luettelossa on osoittanut, koskewat ylempiä hallituswallan edustajia Suomessa ja kaikkia niitä wirkamiehiä, jotka owat tehneet rikollisia tekoja waltiollisista syistä. Nyt käsiteltäwänä olewa ehdotus on todellisuudessa tarkoitettu kohdistuwaksi Suomen politikoiwaan wirkamiehistöön, jonka woidaan odottaa wastustawan niiden toimenpiteitten woimaansaattamista, jotka owat yhteydessä kesäkuun 30 (17) päiwän lain antamisen kanssa. Mutta ei ole epäilemistä, että kaikkia Suomen wirkamiesten tässä suhteessa tekemiä rikoksia wirkawelwollisuutta wastaan on pidettäwä waltiollisista syistä tehtyinä, jonka wuoksi siis tätä laatua olewat wirkawirheet oikeusministeriön alkuperäisen ehdotuksen mukaan on alistettawa keisarikunnan tuomioistuinten alaiksi. Lopuksi ei hra Werjowkin katso woiwansa olla huomauttamatta, että ehdotuksen hywäksyminen kaikkien Suomen wirkamiesten alistamisesta kaikista wirkarikoksista keisarikunnan tuomioistuinten alaisiksi tuottaisi mukanaan suuria rahallisia waikeuksia. On selwää, että kaikkien tällaisten asiain keskittäminen Pietarin oikeuslaitoksiin (piirioikeuteen ja oikeushowiin) niiden nykyisessä kokoonpanossa käy aiwan mahdottomaksi. Täytyisi siis perustaa erityisiä osastoja ja departementteia Pietarin piirioikeuteen ja oikeushowiin sekä uusia prokuraattorien ja tutkintotuomarien apulaisten sekä muiden oikeuswiranomaisten wirkoja. Riippumatta näiden wirkojen perustamiseen menewistä kuluista, käywät oikeuswiranomaisten tiheät matkat kuulusteluihin ja oikeuspaikkoihin raskaaksi taakaksi waltakunnan rahastolle.

Kaiken edellä esitetyn perusteella hra Werjowkin tulee siihen johtopäätökseen, että ehdotusta kaikkien Suomen wirkamiesten ja heidän kaikkien wirkawirheittensä alistamisesta keisarikunnan lakien ja tuomioistuinten alaisiksi ei ensiksikään woida puolustaa kesäkuun 30 (17) päiwän lain tarkan ajatuksen nojalla ja että toiseksi tuon toimenpiteen toteuttaminen waatisi täydellisesti tarkastamaan Suomen eri wirkoja koskewia lakimääräyksiä ja tekemään keisarikunnan woimassa olewiin rikos- ja oikeudenkäyntilakeihin niin suuria muutoksia, joita yleiswaltakunnalliset edut eiwät millään tawalla waatisi.

Tästä riippumatta on hra Werjowkin sitä mieltä, että käsiteltäwänä olewa toimenpide on joka tapauksessa walmistawasti tarkastettawa ministerineuwoston 15 pnä joulukuuta w. 1911 tekemän päätöksen mukaisesti, joka päätös tämän wuoden tammikuun 20 pnä sai arm. wahwistuksen, edellämainitussa, erityisessä, kamariherra Korewon puheenjohdolla toimiwassa walmistawassa komiteassa, ja sitten erityisessä Suomen asiain komiteassa, jonka jälkeen se on jätettäwä ministerineuwoston tarkastettawaksi. Tämän asian käsittelyn järjestyksen muuttaminen woi käydä päinsä ainoastaan siinä tapauksessa, että ministerineuwosto tekee siitä toisen päätöksen ja saa sille kaikkein korkeimman hywäksymisen, jonka ohessa olisi kaikkein sopiwinta jättää lakiehdotuksen walmistaminen niissä osissa, jotka koskewat suomalaisista wiroista annettujen lakien muuttamista ja jotka julkaistaan Suomen hallinnollisen lainsäädännön järjestyksessä, kamariherra Korewon puheenjohdolla toimiwan walmistawan komitean toimeksi, siinä tapauksessa että ministerineuwosto katsoo kenraaliluutnantti Seynin tekemän, nyt tarkastettawana olewan ehdotuksen toteutettawaksi.

Ryhtyen sitten tarkastamaan tehtyä huomautusta siitä, että kenraalikuwernööri Seynin nyt herättämä kysymys on läheisessä suhteessa ehdotukseen Suomessa tehtyjen waltiorikosten ja waltiollisista syistä aiheutuneiden tekojen siirtämisestä keisarikunnan oikeuslaitosten hoitoon, jonka ehdotuksen kiireellistä toteuttamista ministerineuwosto pitää suotawana, — katsoo hra Werjowkin welwollisuudekseen kiinnittää huomiota siihen, että oikeusministeri Shtsheglowitow jätti wastaawan lakiehdotuksen ministerineuwostoon 21 pnä helmikuuta w. 1912. Ministerineuwosto ryhtyessään sanottua ehdotusta tarkastamaan istunnossaan 1 pnä maaliskuuta w. 1912 päätti pääministerin kirjeessä saman maaliskuun 6 p:ltä n:o 1284 esitetystä syistä lykätä kysymyksen käsittelyn toistaiseksi, ja eräässä wirastossa syntyneiden erimielisyyksien wuoksi tarkastaa sen wasta waltakunnan duuman hajaantumisen jälkeen. Omasta puolestaan, arwelee hra W., että sekä sen harkinnan perusteella, jonka oikeusministeri esitti lausunnossaan 2 p:ltä tammikuuta 1910 n:o 545 Suomea koskewien yleiswaltakunnallista merkitystä olewien lakien antamisjärjestyksestä että myöskin nyt antamassaan lausunnossa esitetystä syistä, olisi sanotun oikeusministeriön ehdotuksen 2 pykälä waltiollisistaa syistä Suomessa tehtyjen rikosten alistamisesta keisarikunnan tuomioistuinten ja lakien alaisiksi täydennettäwä sisältämään myöskin wirkarikokset.

Mitä tulee kysymykseen niiden wirkarikosten erottamisesta Suomen suuriruhtinaskunnan lakien alaisuudesta, joita hallituswallan korkeimmat edustajat tekewät Suomessa, niin aikoo oikeusministeriö ottaa sitä koskewan ehdotuksen lakiehdotukseen, jonka tarkoituksena on muuttaa maaliskuun 25 pnä w. 1826 annettu laki „niiden rikosten tutkimis- ja tuomitsemisjärjestyksestä, joita Wenäjän asukkaat tekewät Suomessa ja Suomen asukkaat Wenäjällä".

Katsoen siihen, että sitten kun kumpiin edellä mainittu oikeusministeriön lakiehdotus on wahwistettu, tulewat suurimmaksi osaksi poistetuiksi ne waillinaisuudet Suomessa nyt woimassa olewasta, wirkarikoksia koskewasta lainsäädännöstä, joista kenraalikuwernööri Seyn huomauttaa, ei hra Werjowkin katso woiwansa olla huomauttamatta, että ehdotetut toimenpiteet niiden waltuuksien yhteydessä, joita hallituksella Suomen wiranomaisten suhteen tätä nykyäkin on, antawat mahdollisuuden estää Suomen wirkamiehistön hallituswiranomaisten toimia wastaan osoittamaa wastustusta.

Tässä suhteessa on ennen kaikkea otettawa huomioon, että hallituksella on oikeus erottaa wirasta henkilöitä, jotka owat n. s. luottamustoimissa. Suomen perustuslakien Hallitusmuodon 10 pykälän ja Yhdistys- ja Wakuuskirjan loppulausunnon mukaan luetaan luottamuswirkoihin kaikki wirat VII luokan wiroista alkaen ylöspäin. Täten woidaan siis kaikki Suomen wirkamiehet, jotka owat wähänkin wastuunalaisessa wirassa erottaa hallituswastaisen toimintansa wuoksi wirastaan ja nimittää heidän sijalleen luotettawat wenäläiset henkilöt. Tämän toimenpiteen mahdollisuudesta on myöskin ministerineuwosto huomauttanut, tunnustaessaan, että tämä toimenpide wahwistaisi waltakunnan waltaa rajamaassa. Tämän ohessa katsoo hra Werjowkin tarpeelliseksi huomauttaa, että tämän toimenpiteen toteuttaminen ei tätä nykyä kohtaa mitään waikeuksia yhdenwertaisuuslain woimaanastuttua tämän wuoden toukokuun 1 pnä. Sitä paitsi on 22 (9) pnä maalisk. w. 1911 wahwistettu laki wirkamiesten kurinpidollisesta wastuunalaisuudesta antanut Suomen kenraalikuwernöörille sangen laajat waltuudet. Tämän lain mukaan woidaan wirkamiehiä rangaista wirasta erottamisella kuudeksi kuukaudeksi ja woidaan laki soweltaa kaikkiin wirkamiehiin, s. o. niihinkin, jotka owat wirasta erottamattomat. Kuten ministerineuwoston pöytäkirjasta 3 p:ltä helmik. w. 1911 näkyy, oli sanotun lakimääräyksen tarkoituksena „saattaa kurinpidolliseen rangaistukseen myöskin sellaisista wirkawirheistä, joihin nähden ei suomalaisilta tuomioistuimilta woida odottaa oikeudenmukaista päätöstä, waikka ne rikoslaissa edellytettäisiinkin."

Mitä sitten lopuksi tulee Suomen kenraalikuwernöörin ilmoitukseen, että Suomen tuomioistuimet antawat wääriä ja ilmeisesti waltiollisesti tarkoituksellisia tuomioita wirkamiehistä, jotka owat walmiit waltakunnan etujen wartijoina seisomaan, niin huomauttaa hra Werjowkin, että howioikeuksien näissä asioissa antamat päätökset eiwät ole lopullisia ja ettei ole mitään syytä luulla, että keisarillisen Suomen senaatin oikeusosasto kenraalikuwernöörin ottaessa osaa näiden asiain käsittelyyn ja ratkaisuun (Keisarillisen Suomen senaatin ohjesäännön 13 p:llä syysk. 1892 1 pykälä) ei antaisi niitä tuomita, jotka täydellisesti wastaawat oikeudenmukaisuuden ja lain waatimuksia.

327 (47:47!)

Suomen wirkamiesten wirkarikosten alistaminen Wenäjän lakien ja tuomioistuinten alaisiksi.

29/9

Wenäjän oikeusministerin apulaisen lausunto keuraalikuwernööri Seynin ehdotuksesta.

Huomiota ansaitseva asiakirja.

(Helsingin Sanomain Pietarin kirjeenvaihtajalta.)

Edelleen huomauttaa oikeusministerin apulainen, hra Werjowkin, että käsiteltäwänä olewan ehdotuksen toteuttamista warten waadittaisiin ei ainoastaan wirkarikoksia koskewan Wenäjän rikoslain säännösten ulottamista Suomeen, waan myöskin sellainen täydennys, joka sisältäisi uusia määräyksiä Suomen wirkamiesten wirkarikoksista. Täytyy kuitenkin myöntää, että sellaiset wirkawirheet, joita Wenäjällä woimassa olewien rikoslakien mukaan ei pidetä rikollisina, waan jotka owat sellaisia ainoastaan Suomen paikallisten erikoisuuksien wuoksi, jo yksistään tämän asianhaaran tähden eiwät ole sellaisia, joilla olisi yleiswaltakunnallinen merkitys. Jos tunnustetaan, että näiden wirkawirheiden wastaisuudessakin on jäätäwä suomalaisten tuomioistuinten hoitoon ja ettei sen wuoksi mitään täydennystä Wenäjän woimassaolewaan rikoslakiin tarwita, niin silloin häwiäisi koko käsiteltäwänä olewan, kaikkien Suomen wirkamiesten k a i k k i e n wirkarikosten keisarikunnan lakien ja tuomioistuinten alaiseksi alistamista koskewan ehdotuksen periaatteellinen pohja, jolloin myöskään ei olisi riittäwiä perusteita poistaa Suomen tuomioistuinten tuomiowallan alaisuudesta useita muita wirkawirheitä, jotka edellytetään sekä keisarikunnan että Suomen rikoslaissa, mutta jotka kuitenkaan eiwät koske yleiswaltakunnallisia etuja.

Waltakunnan etujen kannalta woidaan puolustaa ainoastaan niiden asiain poistamista suomalaisten tuomioistuinten alaisuudesta, jotka, kuten oikeusministeriö edellämainitussa luettelossa on osoittanut, koskewat y l e m p i ä hallituswallan edustajia Suomessa ja kaikkia niitä wirkamiehiä, jotka owat tehneet rikollisia tekoja w a l t i o l l i s i s t a s y i s t ä. Nyt käsiteltäwänä olewa ehdotus on todellisuudessa tarkoitettu kohdistuwaksi Suomen politikoiwaan wirkamiehistöön, jonka woidaan odottaa wastustawan niiden toimenpiteitten woimaansaattamista, jotka owat yhteydessä kesäkuun 30 (17) päiwän lain antamisen kanssa. Mutta ei ole epäilemistä, että kaikkia Suomen wirkamiesten tässä suhteessa tekemiä rikoksia wirkawelwollisuutta wastaan on pidettäwä waltiollisista syistä tehtyinä, jonka wuoksi siis tätä laatua olewat wirkawirheet oikeusministeriön alkuperäisen ehdotuksen mukaan on alistettawa keisarikunnan tuomioistuinten alaisiksi. Lopuksi ei hra Werjowkin katso woiwansa olla huomauttamatta, että ehdotuksen hywäksyminen k a i k k i e n Suomen wirkamiesten alistamisesta k a i k i s t a wirkarikoksista keisarikunnan tuomioistuinten alaisiksi tuottaisi mukanaan suuria rahallisia waikeuksia. On selwää, että kaikkien tällaisten asiain keskittäminen Pietarin oikeuslaitoksiin (piirioikeuteen ja oikeushowiin) niiden nykyisessä kokoonpanossa käy aiwan mahdottomaksi. Täytyisi siis perustaa erityisiä osastoja ja departementteja Pietarin piirioikeuteen ja oikeushowiin sekä uusia prokuraattorien ja tutkintotuomarien apulaisten sekä muiden oikeuswiranomaisten wirkoja. Riippumatta näiden wirkojen perustamiseen menewistä kuluista, käywät oikeuswiranomaisten tiheät matkat kuulusteluihin ja oikeuspaikkoihin raskaaksi taakaksi waltakunnan rahastolle.

Kaiken edellä esitetyn perusteella hra Werjowkin tulee siihen johtopäätökseen, että ehdotusta k a i k k i e n Suomen wirkamiesten ja heidän k a i k k i e n wirkawirheittensä alistamisesta keisarikunnan lakien ja tuomioistuinten alaisiksi ei ensiksikään woida puolustaa kesäkuun 30 (17) päiwän lain tarkan ajatuksen nojalla ja että toiseksi tuon toimenpiteen toteuttaminen waatisi täydellisesti tarkastamaan Suomen eri wirkoja koskewia lakimääräyksiä ja tekemään keisarikunnan woimassa olewiin rikos- ja oikeudenkäyntilakeihin niin suuria muutoksia, joita yleiswaltakunnalliset edut eiwät millään tawalla waatisi.

Tästä riippumatta on hra Werjowkin sitä mieltä, että käsiteltäwänä olewa toimenpide on joka tapauksessa walmistawasti tarkastettawa ministerineuwoston 15 pnä joulukuuta w. 1911 tekemän päätöksen mukaisesti, joka päätös tämän wuoden tammikuun 20 pnä sai arm. wahwistuksen, edellämainitussa, erityisessä, kamariherra Korewon puheenjohdolla toimiwassa walmistawassa komiteassa, ja sitten erityisessä Suomen asiain komiteassa, jonka jälkeen se on jätettäwä ministerineuwoston tarkastettawaksi. Tämän asian käsittelyn järjestyksen muuttaminen woi käydä päinsä ainoastaan siinä tapauksessa, että ministerineuwosto tekee siitä toisen päätöksen ja saa sille kaikkein korkeimman hywäksymisen, jonka ohessa olisi kaikkein sopiwinta jättää lakiehdotuksen walmistaminen niissä osissa, jotka koskewat suomalaisia wiroista annettujen lakien muuttamista ja jotka julkaistaan Suomen hallinnollisen lainsäädännön järjestyksessä, kamariherra Korewon puheenjohdolla toimiwan walmistawan komitean toimeksi, siinä tapauksessa että ministerineuwosto katsoo keuraaliluutnantti Seynin tekemän, nyt tarkastettawana olewan ehdotuksen toteutettawaksi.

Ryhtyen sitten tarkastamaan tehtyä huomautusta siitä, että keuraalikuwernööri Seynin nyt herättämä kysymys on läheisessä suhteessa ehdotukseen Suomessa tehtyjen waltiorikosten ja waltiollisista syistä aiheutuneiden tekojen siirtämisestä keisarikunnan oikeuslaitosten hoitoon, jonka ehdotuksen kiireellistä toteuttamista ministerineuwosto pitää suotawana, — katsoo hra Werjowkin welwollisuudekseen kiinnittää huomiota siihen, että oikeusministeri Shtsheglowitow jätti wastaawan lakiehdotuksen ministerineuwostoon 21 pnä helmikuuta w. 1912. Ministerineuwosto ryhtyessään sanottua ehdotusta tarkastamaan istunnossaan 1 pnä maaliskuuta w. 1912 päätti pääministerin kirjeessä saman maaliskuun 6 p:ltä n:o 1284 esitetyistä syistä lykätä kysymyksen käsittelyn toistaiseksi, ja eräässä wirastossa syntyneiden erimielisyyksien wuoksi tarkastaa sen wasta waltakunnan duuman hajaantumisen jälkeen. Omasta puolestaan, arwelee hra W., että sekä sen harkinnan perusteella, jonka oikeusministeri esitti lausunnossaan 2 p:ltä tammikuuta 1910 n:o 545 Suomea koskewien yleiswaltakunnallista merkitystä olewien lakien antamisjärjestyksestä että myöskin nyt antamassaan lausunnossa esitetyistä syistä, olisi sanotun oikeusministeriön ehdotuksen 2 pykälä waltiollisistaa syistä Suomessa tehtyjen rikosten alistamisesta keisarikunnan tuomioistuinten ja lakien alaisiksi täydennettäwä sisältämään myöskin wirkarikokset.

Mitä tulee kysymykseen niiden wirkarikosten erottamisesta Suomen suuriruhtinaskunnan lakien alaisuudesta, joita hallituswallan korkeimmat edustajat tekewät Suomessa, niin aikoo oikeusministeriö ottaa sitä koskewan ehdotuksen lakiehdotukseen, jonka tarkoituksena on muuttaa maaliskuun 25 pnä w. 1826 annettu laki „niiden rikosten tutkimis- ja tuomitsemisjärjestyksestä, joita Wenäjän asukkaat tekewät Suomessa ja Suomen asukkaat Wenäjällä".

Katsoen siihen, että sitten kun kumpikin edellä mainittu oikeusministeriön lakiehdotus on wahwistettu, tulewat suurimmaksi osaksi poistetuiksi ne waillinaisuudet Suomessa nyt woimassa olewasta, wirkarikoksia koskewasta lainsäädännöstä, joista keuraalikuwernööri Seyn huomauttaa, ei hra Werjowkin katso woiwansa olla huomauttamatta, että ehdotetut toimenpiteet niiden waltuuksien yhteydessä, joita hallituksella Suomen wiranomaisten suhteen tätä nykyäkin on, antawat mahdollisuuden estää Suomen wirkamiehistön hallituswiranomaisten toimia wastaan osoittamaa wastustusta.

Tässä suhteessa on ennen kaikkea otettawa huomioon, että hallituksella on oikeus erottaa wirasta henkilöitä, jotka owat n. s. luottamustoimissa. Suomen perustuslakien Hallitusmuodon 10 pykälän ja Yhdistys- ja Wakuuskirjan loppulausunnon mukaan luetaan luottamuswirkoihin kaikki wirat VII luokan wiroista alkaen ylöspäin. Täten woidaan siis kaikki Suomen wirkamiehet, jotka owat wähänkin wastuunalaisessa wirassa erottaa hallituswastaisen toimintansa wuoksi wirastaan ja nimittää heidän sijalleen luotettawat wenäläiset henkilöt. Tämän toimenpiteen mahdollisuudesta on myöskin ministerineuwosto huomauttanut, tunnustaessaan, että tämä toimenpide wahwistaisi waltakunnan waltaa rajamaassa. Tämän ohessa katsoo hra Werjowkin tarpeelliseksi huomauttaa, että tämän toimenpiteen toteuttaminen ei tätä nykyä kohtaa mitään waikeuksia yhdenwertaisuuslain woimaanastuttua tämän wuoden toukokuun 1 pnä. Sitä paitsi on 22 (9) pnä maalisk. w. 1911 wahwistettu laki wirkamiesten kurinpidollisesta wastuunalaisuudesta antanut Suomen keuraalikuwernöörille sangen laajat waltuudet. Tämän lain mukaan woidaan wirkamiehiä rangaista wirasta erottamisella kuudeksi kuukaudeksi ja woidaan laki soweltaa kaikkiin wirkamiehiin, s. o. niihinkin, jotka owat wirasta erottamattomat. Kuten ministerineuwoston pöytäkirjasta 3 p:ltä helmik. w. 1911 näkyy, oli sanotun lakimääräyksen tarkoituksena „saattaa kurinpidolliseen rangaistukseen myöskin sellaisista wirkawirheistä, joihin nähden ei suomalaisilta tuomioistuimilta woida odottaa oikeudenmukaista päätöstä, waikka ne rikoslaissa edellytettäisiinkin."

Mitä sitten lopuksi tulee Suomen keuraalikuwernöörin ilmoitukseen, että Suomen tuomioistuimet antawat wääriä ja ilmeisesti waltiollisesti tarkoituksellisia tuomioita wirkamiehistä, jotka owat walmiit waltakunnan etujen wartijoina seisomaan, niin huomauttaa hra Werjowkin, että howioikeuksien näissä asioissa antamat päätökset eiwät ole lopullisia ja ettei ole mitään syytä luulla, että keisarillisen Suomen senaatin oikeusosasto keuraalikuwernöörin ottaessa osaa näiden asiain käsittelyyn ja ratkaisuun (Keisarillisen Suomen senaatin ohjesäännön 13 p:ltä syysk. 1892 1 pykälä) ei antaisi niitä tuomita, jotka täydellisesti wastaawat oikeudenmukaisuuden ja lain waatimuksia.

Ampuma-aseet.

Pakollinen määräys

N:o 176

ampuma-aseiden ja tarpeiden sekä räjähdysaineiden kaupasta.

Katsoen siihen, että Suomi on julistettu sotatilaan, säädetään sotatilaan julistetuista paikkakunnista annettujen Säännösten (Suomen Suuruhtinaanmaan Asetuskokoelma vuodelta 1909, N:o 73) 19 artiklan nojalla, siksi aikaa kun sotatila on maassa voimassa, seuraavaa:

1. Ampuma-aseita ja -tarpeita, samoin kuin dynamiittia ja muita räjähdysaineita on lupa myydä vain mainittujen aineiden myyntiä harjoittavista kaupoista ja liikkeistä.

2. Henkilöt, jotka harjoittavat ampuma-aseitten ja -tarpeitten, dynamiitin ja muiden räjähdysaineitten kauppaa, ovat velvolliset pitämään erityisiä kirjoja, joihin pannaan kaikki heidän huostassaan löytyvät aseet, ampumatarpeet, dynamiitti ja muut räjähdysaineet sekä merkitään, mitkä sellaiset tavarat ovat myydyt, aika milloin myynti tapahtui sekä ostajan täydellinen nimi ja osoite. Tälläisia kirjoja pitää Lääninhallitus maksuttomasti saatavana, asianmukaisesti läpivedettyinä ja varustettuina asianomaisella todisteella ja sinetillä.

3. Edellisessä (2) artiklassa mainittuja aseita, tarpeita ja räjähdysaineita on lupa myydä ainoastaan henkilöille, jotka ovat antaneet nimellisen todistuksen näiden tavarain ostosta, ja eikä suuremmassa määrässä kuin mitä todistuksessa on ilmoitettu. Mainittuja tavaroita voidaan myydä myös sotilashenkilöille heidän päällystönsä antamain lupakirjain nojalla.

4. Tämän määräyksen 2 ja 3 artikloissa mainitut kirjat ja todistukset säilytetään kaupassa tai liikkeessä ja ovat ne näytettävät poliisiviranomaisille tai muille Kuvernöörin tehtävään määräämille viranomaisille nähtäviksi ja verrattaviksi, pitävätkö ne yhtä varastossa olevain ampuma-aseiden ja -tarpeiden sekä räjähdysaineiden määrän kanssa.

5. Ampuma-aseiden ja -tarpeiden sekä räjähdysaineiden kauppaa harjoittavien henkilöiden tulee Kuvernöörin vaatimuksesta jättää mainitut tavarat yleisen järjestyksen ja turvallisuuden vuoksi väliaikaisesti säilytettäväksi Kuvernöörin osoittamiin säilytyspaikkoihin.

6. Henkilöt, jotka tekevät itsensä syypäiksi tämän määräyksen rikkomiseen, rangaistaan hallinnollista tietä jopa kolmen kuukauden vankeusrangaistuksella tai jopa kahdeksan tuhannen markan rahasakolla.

7. Ratkaisemaan asiat, tämä määräys ohjeenaan, valtuutan minä asianomaiset Suomenmaan läänien kuvernöörit.

8. Tämä pakollinen määräys astuu voimaan heti kun se on julaistu.

Suomenmaan Kenraalikuvernööri,
Kenraaliluutnantti SEYN.

Helsingissä, heinäkuun 21 (elokuun 3) p:nä vuonna 1914.

Pakollinen määräys

ampuma-aseiden ja -tarpeiden sekä räjähdysaineiden kaupasta ynnä myöskin ampuma-aseiden säilyttämisestä.

21/9 14 n:o 215

Katsoen siihen, että Suomi on julistettu sotatilaan, säädetään sotatilaan julistetuista paikkakunnista annettujen Säännösten (Suomen Suuriruhtinaanmaan Asetuskokoelma vuodelta 1909, N:o 73) 19 artiklan nojalla sotatilan maassa voimassa-olon ajaksi seuraavaa:

1. Ampuma-aseita ja -tarpeita ynnä myöskin dynamiittia ja muita räjähdysaineita on lupa myydä vain myymälöistä ja varastoista, jotka käyvät kauppaa mainituilla tavaroilla.

2. Henkilöt, jotka käyvät kauppaa ampuma-aseilla ja -tarpeilla sekä dynamiitilla ja muilla räjähdysaineilla, ovat velvolliset pitämään erityisiä kirjoja, joihin merkitään kaikki heidän huostassaan olevat ampuma-aseet ja -tarpeet sekä dynamiitti ja muut räjähdysaineet sekä mainitaan, mitä sellaisia tavaroita on myyty, kenelle ja milloin ne myytiin, ynnä ilmoitetaan ostajan ristimä- ja sukunimi sekä osoite. Tällaisia kirjoja pitää Lääninhallitus maksuttomasti saatavissa asianmukaisesti läpivedettyinä ja varmennettuina ynnä sinetillä varustettuina.

3. Edellisessä (2) artiklassa mainittuja aseita, tarpeita ja räjähdysaineita on lupa myydä ainoastaan henkilöille, jotka esittävät heidän nimelleen annetun lupatodistuksen näiden tavarain ostamiseen, eikä suurempia eriä kuin mitä todistuksessa on ilmoitettu.

Lupatodistuksia ampuma-aseiden ja -tarpeiden ynnä myöskin dynamiitin ja muiden räjähdysaineiden ostamiseen antavat Kuvernöörit, jotka, pidättäen valvonnan huostassaan, saavat erittäin pakottavissa tapauksissa valtuuttaa alaisensa poliisiviranomaiset antamaan tällaisia todistuksia. Sotilashenkilöihin nähden on myöskin heidän esimiehistönsä antamia todistuksia katsottava täysin riittäviksi.

4. Tämän määräyksen 2 ja 3 artiklassa mainitut kirjat ja todistukset säilytetään varastossa tai myymälässä ja on ne näytettävä poliisiviranomaisille tai muille Kuvernöörin määräämille viranomaisille tarkastettaviksi ja verrattaviksi varastossa olevain ampuma-aseiden ja -tarpeiden sekä räjähdysaineiden määrään.

5. Ampuma-aseilla ja -tarpeilla sekä räjähdysaineilla kauppaa käyvien henkilöiden tulee Kuvernöörin vaatimuksesta jättää mainitut tavarat, yleisen järjestyksen ja turvallisuuden etujen sitä vaatiessa, väliaikaisesti säilytettäviksi Kuvernöörin osoittamiin paikkoihin.

6. Kaikkien niiden henkilöiden, joilla on huostassaan ampuma-aseita, on tehtävä siitä kirjallinen ilmoitus: kaupunkikunnissa — kaupunkien poliisihallituksille tai kaupunkien poliisikomisariuksille, maaseutukunnissa — kruununnimismiehille. Tällaisia ilmoituksia on tehtävä: henkilöiden, jotka ovat hankkineet aseet ennen tämän määräyksen julkaisemista, — viimeistään seitsemän päivän kuluessa sen tiedoksitekemisestä kyseenalaisella paikkakunnalla, sekä henkilöiden, jotka nyttemmin hankkivat aseita, — viimeistään kolmen päivän kuluessa ne ostettuaan. Ilmoituksissa on mainittava: aseiden omistajan ristimä- ja sukunimi, ammatti sekä osoite, niiden laatu ja lukumäärä, kunkin aseen tehdasnumero ynnä myöskin, missä, milloin ja keneltä aseet on hankittu. Ilmoitukset saa jättää sekä mieskohtaisesti että myöskin postin välityksellä lähetettävissä sisäänkirjoitetuissa kirjeissä. Ampuma-aseiden salaamista tai väärien tietojen antamista niistä seuraa vastuunalaisuus tämän määräyksen 7 artiklan koko ankaruudessa.

H u o m a u t u s: Tämän (6) artiklan säännökset eivät koske virkamiehiä, joilla on ampuma-aseita virkatehtävien vuoksi.

7. Henkilöt, jotka tekevät itsensä syypäiksi tämän määräyksen rikkomiseen, langetetaan hallinnollista tietä korkeintaan kolmen kuukauden vankeusrangaistukseen tai korkeintaan kahdeksantuhannen markan sakkoon.

8. Tästä määräyksestä aiheutuvia asioita ratkaisemaan valtuutan minä asianomaisten Suomen läänien kuvernöörit.

9. Tämä pakollinen määräys astuu voimaan heti kun se on julaistu aikaisemman, heinäkuun 21 (elokuun 3) p:nä 1914 ampuma-aseiden ja -tarpeiden sekä räjähdysaineiden kaupasta annetun pakollisen määräyksen asemasta.

Allekirjoittanut: Suomen Kenraalikuvernööri,
Kenraaliluutnatti SEYN.

Helsingissä, syyskuun 5 (18) p:nä 1914.

N:o 8.

Hbl. 7/8. 14.

Helsingfors, 4 aug.

I krigstid.

Lugn besinning och nykter kritik erforderliga.

Det är ju egentligen icke förvånande att den nuvarande situationen med dess spänning och abnorma förhållande vållat en viss oro, en viss osäkerhet i omdömet och begreppen inom somliga kretsar i vårt annars kallt tänkande och besinningsfulla samhälle. Ställningen är ju så ovanlig, perspektivet, äfven det närmast liggande, så inhöljdt i hotfullt dunkel, att de är begripligt, om den stora allmänheten, då den med ens finner sig från sitt lugna och fredliga hvardagssysslande försatt inför världshistoriska tilldragelser af ofantlig bärvidd, till en början något bringas ur jämvikten och låter sig påverkas af känslor och intryck, hvilka en nykter eftertanke måste underkänna.

Till dylika tillfälliga svaghetssymptom måste man räkna rusningen till bankerna, enkannerligen sparbankerna, i och för uttagning af insatta medel. Trots tidningarnas varningar ha massor af små deponenter låtit af skrämseln för kriget narra sig att borttaga sina penningar från säkra förvaltare, utsättande sig sålunda för onödig ränteförlust och riskerande att på grund af sitt oförnuft helt och hållet mista eller förstöra sina besparingar. Lyckligtvis ser det ut som om den värsta nervositeten härutinnan numera skulle lagt sig och man begynt inse att medlen äro säkrast i förvar, så länge banken svarar för dem. Enligt hvad det uppgifves, skall uttagningen på sparkassaböckerna i går varit väsentligen lugnare än under de närmast föregående dagarna. Allmänhetens sunda omdöme återvänder sålunda småningom.

På en del håll har krigstillståndet äfven vållat en märkvärdig förvirring i uppfattningen om ingångna förbindelsers helgd. Enligt hvad vi erfarit, har det sålunda inträffat att personer vägrat att på anfordran erlägga förfallen hyra för sina bostäder under förklaring att krig upphäfde alla skyldigheter af detta slag. Likaså uppgifves det att någon bankkund förklarat att han på grund af kriget icke ansåg sig behöfva inlösa en växel, som förfallit till inbetalning. Att ifrågavarande personer, om de handlat i god tro, råkat ut för en svår villfarelse, inses af enhvar. Det händer ju någon gång under krigstid eller andra svårare samhällsolyckor att s. k. moratorium proklameras, hvarigenom med afseende å växlar och andra affärspapper en viss tids anstånd beviljas. Men en dylik uppskofstid har icke kungjorts i vårt land, om ock krigstillstånd här råder, utan har det i tillkännagifvandena härom uttryckligen framhållits att de borgerliga lagarna i allt, som ej sammanhänger med försvarsberedskapen, äga giltighet. Att i affärslifvet söka komma undan åtagna förbindelser genom att skylla på kriget låter sig således icke göra, utan vållar blott vederbörande själfva obehag och svårigheter. Lika litet befriar kriget en person från skyldigheten att erlägga öfverenskommen hyra för den lägenhet han bebor. Det resonemang, som utgör grunden för ett dylikt yrkande, är i själfva verket så märkvärdigt att det knappast kan vara byggdt på ärlig uppfattning. Hvilket förnuft skulle det väl ligga däri att den ena af kontrahenterna, hyresgästen, på grund af krig skulle gå fri från sina förpliktelser, medan den andra, gårdsägaren, under samma betingelser vore skyldig att uppfylla sina åtaganden, d. v. s. att krigstillståndet skulle för den ena parten medföra vinst, för den andra förlust? En så kuriös rättvisa rymmes icke ens under krigstid i ett nutida samhälle. Alla försök att tillämpa dylika maximer äro därför dömda att misslyckas och att för uppfinnarna medföra endast ledsamheter.

Under en tid, sådan som den närvarande, är det ju ej förvånansvärdt att allehanda rykten uppstå och utkolporteras samt under vandringen vidare växa och förstoras. Det vore dock godt, om allmänheten skulle med mindre lättrogenhet mottaga alla dessa mer eller mindre alarmerande underrättelser, som flyga från mun till mun och oftast hafva en nervöst uppdrifven fantasi till urkälla. Det är naturligt att under rådande förhållanden och med de tillstramade förbindelserna med yttre världen underrättelserna om det som sker skola vara relativt sparsamma. Men det är dock bättre att gifva sig till tåls och sätta sin lit till de meddelanden, som tidningarna med deras större kontrollmöjligheter bringa, än att lyssna till alla kringlöpande rykten och skrämma upp sig själf och sin omgifning. Ju mera vi under dessa tider kunna iakttaga lugn och besinning, desto bättre för oss, d. v. s. för samhället i dess helhet likaväl som för den enskilda.

Laiva-asevelvollisuus.

SUOMALAINEN WIRALLINEN LEHTI.

N:o 197. Torstaina 27 p:nä Elokuuta. 1914.

Konttori: Hallituskatu 1. Käytävä Maariankadulta. Telefooni N:o 2227. Auki k:lo 10—½ 3.

Tilaushinta on Helsingissä virallisten lehtien konttorissa (Hallituskatu 1):
Koko vuodelta ..... 8 markkaa.
Puolelta vuodelta ..... 4 „
Yhdeltä kuukaudelta ..... 75 penniä.
Maaseuduille tilattaessa tulee lisäksi säädetyt postimaksut ja on lehti tilattava lähimmässä postitoimistossa.

Jakamisaika: Joka arkipäivä iltapäivällä.
Kuulutuksia vastaanotetaan lehden konttorissa. Hinta on 10 penniä mm. ensi kerralta ja 7 penniä mm. seuraavilta kerroilta kun ilmoitus painetaan lehteen. Maaseudulta lähetettäköön kuulutukset rahoinensa vakuutetuissa kirjeissä suoraan Toimitukselle.
Yksityisiä numeroita saadaan ostaa lehden konttorista 15 penniin kappale.

Toimituspaikka: Hallituskatu 1. Telefooni N:o 11. Auki k:lo ½ 1—2.

Virallinen osasto.

Valtakunnanneuvoston ja Valtakunnanduuman hyväksymä sekä Armollisimmasti vahvistettu laki: Koskeva laiva-asevelvollisuutta. Julkaistu 10 (23) p:nä heinäkuuta 1914 N:ossa 163 Hallituksen säännösten ja määräysten kokoelmaa (1912 art.).

Alkuperäiseen on Keisarillinen Majesteetti Korkeimmanomakätisesti merkinnyt:

„OLKOON NIIN".

Pietarhovissa, 28 p:nä kesäkuuta 1914.

Varmentanut: Valtakunnansihteeri Kryschanovskij.

Valtakunnanneuvoston ja Valtakunnanduuman hyväksymä

Laki

laiva-asevelvollisuudesta.

I. Tähän liitetty Asetus laiva-asevelvollisuudesta on vahvistettava sillä ehdolla, että sen asetuksen 49—52 ja 54 artiklassa mainittu prosenttiluku, jonka mukaan lasketaan maa- tai merisotalaitoksen omaksi joutuneiden alusten todellinen arvo ja toimitetaan laskelmat laivanisännille tulevasta korvauksesta niistä aluksista, jotka toistaiseksi on luovutettu sanottujen laitosten käytettäväksi, vahvistetaan väliaikaisesti, kymmenen vuoden ajaksi, tämän lain julkaisemispäivästä lukien.

II. Laiva-asevelvollisuus on ulotettava sitä asevelvollisuutta koskevan asetuksen (I osast.) 2 artiklassa mainittuun, kaikkiin hallitusaloihin kuuluvain laitosten omaisuuteen sekä sitä omaisuutta käyttelemään sopimuksen mukaan otettuun henkilökuntaan, ja se järjestys, missä sellainen omaisuus ja henkilökunta kutsutaan suorittamaan laiva-asevelvollisuutta, samoin kuin sekin, millä tavoin siitä on pidettävä luetteloa, on määrättävä Ministerineuvoston Armollisimmasti vahvistetuilla päätöksillä, asianomaisen Ministerin esityksestä.

III. Laiva-asevelvollisuus on ulotettava semmoisten Suomen kansalaisten ja Suomen Suuriruhtinaanmaassa toimivain, yleistä kauppaa ja laivakulkua harjoittavain yhtiöiden (osakeyhtiöiden, avointen ja kommandiittiyhtiöiden, osuuskuntain y. m.) aluksiin, jotka ovat kotoisin Keisarikunnan satamista.

IV. Siihen asti kun Suomen Suuriruhtinaanmaassa julkaistaan laki laiva-asevelvollisuudesta, on laivanisäntiä kiellettävä Suomen Suuriruhtinaanmaan satamain laivarekisteriin otattamasta Keisarikunnan satamista kotoisin olevia aluksia.

V. Ne laivanisännät, joilla tämän lain julkaisemispäivänä on konevoimalla kulkevia merialuksia, joiden bruttokantavuus on kaksikymmentä rekisteritonnia tai siitä yli, ovat velvoitettavat lähettämään laiva-asevelvollisuutta koskevan asetuksen 5 artiklassa mainittujen satamain päälliköille, ennen kuuden kuukauden kulumista tämän lain julistamispäivästä, sanotun asetuksen 6 artiklassa mainitut tiedot ja luettelot saman asetuksen 1 artiklan liitteessä luetelluista laiva- ja rantapalvelusviroista sekä, tarpeen tullen, asianomaisen satamapäällikön vaatimuksesta, myöskin laivaluettelon laatimiseen tarvittavat asiakirjat.

VI. Ne laivanisännät, joilla on laiva-asevelvollisuutta koskevan asetuksen 4 artiklan 2 kohdassa mainittuja aluksia, ovat velvoitettavat kuuden kuukauden kuluessa siitä päivästä, jolloin heille on annettu tiedoksi luettelot niistä aluksista, joista on pidettävä luetteloa, lähettämään asianomaisille saman asetuksen 5 artiklassa mainituille virkamiehille saman asetuksen 6 artiklassa mainitut tiedot ja luettelot sen 1 artiklan liitteessä luetelluista laiva- ja rantapalvelusviroista sekä, tarpeen tullen, sanottujen virkamiesten vaatimuksesta, myöskin laivaluettelon laatimiseen tarvittavat asiakirjat.

VII. Laiva-asevelvollisuus on ulotettava, yleisillä perusteilla, kaikkiin Keisarikunnassa oleviin laivaliikeyrityksiin, niitäkään pois lukematta, jotka ovat ennen tämän lain julistamista perustettujen osakeyhtiöiden omia, niille Armossa vahvistettujen sääntöjen nojalla (Lakikok. X nid. 1 os., Siv. laki, 2196 art. 1912 vuod. jatk. muk.) sekä sellaisiin laivaliikeyrityksiin, joiden kanssa Hallitus on tehnyt sopimuksen vesikuljetusneuvojen ja laitelmain käyttämisestä.

VIII. Kriminaali- ja ojennusrangaistuksia koskevaa lakia (Lakikok. XV nid., 1885 vuod. pain.) on täydennettävä 520^1 ja 520^2 artikloilla, joilla on seuraava sisällys:

520^1. Laivanisäntää tai hänen sijaistaan tahi päällikköä, joka ei noudata laiva-asevelvollisuuslaissa vahvistettuja säännöksiä tahi laillisia määräyksiä ja tämän asevelvollisuuden täyttämisvaatimuksia, rangaistaan, paitsi seuraavassa (520^2) artiklassa edellytetyissä tapauksissa:

enintään *kolmen* kuukauden arestilla tai enintään *kolmensadan* ruplan sakolla.

Jos tässä (520^1) artiklassa mainitut rikkomukset tapahtuvat sen jälkeen kun on annettu Armollinen käsky yleisestä liikekannallepanosta tahi, kun liikekannallepano on osittainen, erityinen Armollinen käsky laiva-asevelvollisuuden sovelluttamisesta, niin syyllistä rangaistaan:

vähintään *kahden* ja enintään *kahdeksan* kuukauden vankeusrangaistuksella.

520^2. Laivaliikeyritysten palveluksessa laivassa tai maalla olevia henkilöitä, jotka sen jälkeen kun on annettu Armollinen käsky yleisestä liikekannallepanosta tahi, kun liikekannallepano on osittainen, Armollinen käsky laiva-asevelvollisuuden sovelluttamisesta, ovat velvolliset pysymään toimissansa (Laiva-asevelvollisuusaset. 18 art.), mutta omavaltaisesti lähtevät toimistaan tahi ilman pätevää syytä jäävät määräaikana saapumatta, rangaistaan:

vähintään *neljän* kuukauden ja enintään *yhden* vuoden vankeusrangaistuksella.

Samoin rangaistaan laivanisäntää tai hänen sijaistaan tahi päällikköä, joka on myöntänyt eron tai virkavapautta tuollaiselle virkamiehelle noudattamatta laiva-asevelvollisuuslaissa siitä asiasta vahvistettuja määräyksiä.

IX. Rikosasiain oikeudenkäyntiä koskevan Säännön 36 artiklaa (v. 1912 kesäk. 15 p:n lain muk., lainsään. kok. 1003 art.) on täydennettävä näin kuuluvalla 2 muistutuksella:

36, 2 muistutus. Henkilöt, jotka saatetaan edesvastaukseen kriminaali- ja ojennusrangaistuksia koskevan lain 520^1 ja 520^2 artiklassa edellytetyistä (tämän lain muk.) laiva-asevelvollisuuslaissa säädettyjen määräysten rikkomisista, tuomitaan siinä paikkakunnassa, missä rikollinen teko on tehty, tahi siinä paikkakunnassa, mistä laiva on kotoisin.

Allekirjoittanut: Väliaikaisesti virkaa toimittava Valtakunnanneuvoston Puheenjohtaja

Ivan Golubjev.

Alkuperäiseen on Keisarillinen Majesteetti merkinnyt:

„OLKOON NIIN".

Pietarhovissa, 28 p:nä kesäkuuta 1914.

Varmentanut: Valtakunnansihteeri *Kryschanovskij.*

Asetus

laiva-asevelvollisuudesta.

I. Yleisiä säännöksiä.

1. Laiva-asevelvollisuus käsittää sen, että: 1) laivojen sekä muiden vesikuljetusneuvojen ja laitelmien omistajat ovat velvolliset luovuttamaan ne niitä käytettäessä tarvittavine varastoineen ja kalustoineen maa- ja merisotalaitoksen tarpeeksi siksi aikaa kuin määrätään 16, 46 ja 47 artikloissa, ja että 2) vesikuljetusneuvojen ja laiva- tai maalaitelmain palveluksessa olevat virkamiehet, jotka ovat tämän (1) artiklan liitteessä mainituissa viroissa, ovat velvolliset jäämään palvelukseen siksi ajaksi, joka mainitaan 18, 21, 46 ja 47 artiklassa.

2. Laiva-asevelvollisuuden alaista on seuraava omaisuus: 1) alukset, jotka liikkuvat konevoimalla, purje- ja soutualukset, proomut sekä kaikenlaiset muut vesikuljetusneuvot, joihin tulee kuulua niiden käyttämiseksi välttämättömät tarvekalut ja käsillä olevat varastot poltto- ja voideaineita y. m., sekä 2) laiturit ja muut kuormaus- ja purkauslaitelmat kaikkine luovutettavaan omaisuuteen kuuluvine apulaivoineen ja tarvekaluineen, niin paljon kuin tämän omaisuuden käyttämistä varten on tarpeen.

Muistutus. Merialuksiin nähden, jotka siirtyvät maa- tai merisotalaitoksen omaksi tahi niiden väliaikaisesti käytettäväksi, on tämän (2) artiklan 1 momentin perusteella luovutettavan polttoaineen määrä oleva se, joka mahtuu näiden laivojen hiililokeroihin tahi muihin polttoaineen säilytyspaikkoihin.

3. Laiva-asevelvollisuuden alaisen omaisuuden mukana oleva lasti jää omaisuuden haltijain tai heidän sijaistensa käytettäväksi. Tällaisen lastin purkamisen maa- ja merisotalaitoksen tarpeeksi otettavista laivoista ja muista vesikuljetusneuvoista sekä myös laitureilta ja muilta kuormaus- ja purkauslaitelmilta toimittavat, tarpeen vaatiessa, ylläsanottujen laitosten laskuun, vastamainittujen omaisuuksien omistajat tai heidän sijaisensa taikka sitten laivanpäälliköt niinä määräaikoina, jotka paikallinen sotaväenkuljetuspäällikkö tahi lähimmän sotasataman liikekannallepano-osaston päällikkö määrää. Jos yllämainitut henkilöt eivät suorita tätä määrätyn ajan kuluessa, on maa- tai merisotalaitoksen päällystö oikeutettu omin keinoin poistamaan lastin.

Niissä paikkakunnissa, joissa sen omaisuuden haltijoilla, joka otetaan laiva-asevelvollisuuden tarpeeksi, ei ole omia tahi vapaita tavarain varastopaikkoja tai heille kuuluvat varastopaikat ovat joutuneet maa- tai merisotalaitoksen käytettäväksi (2 art. 2 mom.), pannaan tämän (3) artiklan mukaan purettavan tavaran suojeleminen sen hallituslaitoksen tehtäväksi, jonka käytettäväksi lastista vapautettu omaisuus joutuu, tahi paikallisen päällystön huoleksi sen jälkeen kun asianomainen hallituslaitos on ollut asiasta kirjeenvaihdossa sen kanssa.

4. Laiva-asevelvollisuuden alaisesta omaisuudesta pidetään luetteloa, johon merkitään 1) merialukset, joiden koko kantavuus on kaksikymmentä rekisteritonnia ja enemmän ja jotka kulkevat konevoimalla, sekä 2) kaikki muut meri-, joki- ja järvi-alukset, jotka Kulkulaitos- sekä Kauppa ja Teollisuusministeri määrää, sovittuaan siitä Sota- ja Meriministerin kanssa.

5. Edellisessä (4) artiklassa mainittua luetteloa varten laatii erityiset laivaluettelot: merialuksia varten sen sataman päällikkö, jonka kirjoihin alus on merkitty, taikka lähimmän sataman päällikkö, ja joki- ja järvi-aluksia varten Kulkulaitosministerin siihen toimeen määräämät virkamiehet.

6. Edellisessä (5) artiklassa mainittuihin laivaluetteloihin merkitään: 1) aluksen nimi; 2) aluksen laji; 3) laivanisännän nimi; 4) aluksen rakennuspaikka; 5) tilavuus tai kantavuus; 6) aluksen upposyvyys ja mittasuhteet; 7) aluksen kulkunopeus; 8) ne pääainekset, joista alus on rakennettu; 9) tiedot aluksen kattiloista ja koneista; 10) polttoaineen laji; 11) tiedot aluksen langattomasta sähkölennätti-

mestä; 12) aluksen alkuperäinen arvo kalustoineen ja aluksen rakennus- tai hankinta-aika, jolloin alkuperäisellä arvolla tarkoitetaan aluksen rakennustahi ostohintaa ynnä kuluja aluksen tuomisesta siihen satamaan, jonka kirjoihin se on merkitty, kuin myös asianomaisissa tapauksissa tullimaksuja ja muita menoja y. m.; 13) aika, jolloin alukseen on nostettu Venäjän lippu, jos alus on ulkomaalta hankittu; 14) aluksen purjehtimisalue; 15) aluksen isännän asuinpaikka tahi laivaliikeyrityksen päähallinnon olinpaikka; 16) luettelot niistä laiva- ja rantapalvelusmiesten viroista, jotka ovat mainitut 1 artiklan liitteessä; 17) aluksen talvehtimista varten vakinaisesti varustetut paikat; 18) tiedot laitureista ja muista laitelmista lastausta ja purkausta varten, sekä 19) jokialuksia varten Kulkulaitosministeriön numeromerkki.

7. Edellisessä (6) artiklassa mainitut tiedot antavat luetteloon merkittävien alusten (4 art.) omistajat 5 artiklassa mainituille virkamiehille kolmen kunkauden kuluessa, lukien siitä päivästä, kun alus hankittiin tahi sen rakentaminen päätettiin, ja niihin aluksiin nähden, jotka tuodaan ulkomailta, lukien siitä päivästä, kun ne saapuvat satamaan kirjoihin merkittäväksi. Mainitut virkamiehet voivat tarpeen tullen vaatia, että esitetään asiakirjat, jotka tarvitaan aluksen merkitsemistä varten laivaluetteloihin.

8. Jos hankitaan sellainen alus, joka jo on merkitty laivaluetteloon, tulee uuden isännän kolmen kuukauden kuluessa ilmoittaa 5 artiklassa mainituille virkamiehille, keneltä hän on aluksen hankkinut.

Kaikki tapahtuneet muutokset niissä ilmoituksissa ja tiedonannoissa, jotka ovat merkityt laivaluetteloon (6 art.), sekä myös ne tapaukset, jolloin luetteloon merkityt alukset ovat hävitetyt tahi tulleet kelvottomiksi, tulee omistajain ilmoittaa kolmen kuukauden kuluessa yllämainituille virkamiehille.

9. Kun laivaluetteloon merkitty alus siirtyy Suomen kansalaisten tahi sellaisten henkilöiden elinaikana hallittavaksi tai heidän omaisuudekseen, joilla ei ole oikeutta nostaa Venäjän lippua, tahi siitä Suomen Suuriruhtinaanmaassa toimivien yleistä kauppaa ja merenkulkua harjoittavien yhtiöitten (osakeyhtiöitten, nimettömien ja avointen yhtiöitten, osuuskuntien y. m.) omaksi, on aluksen entisen omistajan velvollisuus ilmoittaa tämä 5 artiklassa mainituille virkamiehille kolmen kuukauden kuluessa lukien siitä päivästä kun siirto tapahtui, mutta jos tällainen aluksen siirto tapahtuu perimisen kautta, tekee tästä ilmoituksen se tuomioistuin, joka on vahvistanut uuden isännän hänen perintöoikeuksiinsa.

10. Jäljennöksiä laiva- ja virkaluetteloista sekä myöskin 8 ja 9 artikloissa mainittuja tietoja antavat ne henkilöt, jotka laativat laivaluettelot (5 art.): merialuksiin nähden lähimmän sotasataman liikekannallepanoosaston päällikölle, sekä joki- ja järvialuksiin nähden paikalliselle sotaväenkuljetuspäällikölle niinä aikoina, jotka määrätään Sota-, Meri-, Kulkulaitos- ja Kauppa- ja Teollisuusministeriön välisen sopimuksen mukaan.

11. Luetteloon (4 art.) merkittävien alusten omistajat saavat satamapäälliköiltä tahi Kulkulaitosministeriön virkamiehiltä (5 art.) niiden allekirjoituksella ja valtiosinetillä varustetun kutakin alusta kohden: 1) sotatodistuksen, joka sisältää laivaluetteloon merkityt tiedot, ja 2) sinettisiteellä varustetun kirjan I artiklan liitteessä mainittujen aluksessa palvelevain henkilöiden nimiluettelon pitämistä varten, johon merkitään niiden ikä, sovittu palkka ja palvelusaika.

Sitäpaitsi yllämainitut virkamiehet antavat alusten omistajille sinettisiteellä varustetut kirjat 1 artiklan liitteessä mainittujen rantapalveluksessa olevien henkilöiden nimiluettelon pitämistä varten, johon merkitään niiden ikä, sovittu palkka ja palvelusaika. Jos laivaliikeyrityksellä on haaraosastoja, annetaan sinettisiteellä varustetut kirjat jokaiselle niistä.

Yllämainittujen sotatodistusten ja sinettisiteellä varustettujen kirjain sekä myös tämän asetuksen säilyttämisjärjestyksen määrää Sota- tahi Meriministeri yksissä neuvoin Kauppa- ja Teollisuus- tahi Kulkulaitosministerin kanssa.

Yllämainittujen asianomaisten Ministerien kanssa tehdyn sopimuksen mukaan voidaan määrättyjen alueiden laivaliikeyritykset sekä myöskin eräiden alusten ja muiden vesikuljetusneuvojen omistajat alusten ja vesikuljetusneuvojen lajeja ja tarkoituksia myöten vapauttaa sinettisidekirjain pitämisestä.

12. Merialuksen valtakirjaan, jolla se oikeutetaan purjehtimaan Venäjän lipun suojassa, tehdään merkintä siitä, että alus on pantu laivaluetteloon.

13. Laivakalustoa ja muuta laivaomaisutta tulee jokaisessa laivassa olla sen mittasuhteiden ja tarkoituksen mukaisesti niin paljon kuin on välttämätöntä laivan turvalliselle purjehtimiselle niin kuin voimassa olevissa lainsäännöksissä on määrätty.

14. Sotaväen kuljetuspäälliköt, vesialueitten päälliköt sekä ne virkamiehet, jotka Meriministeriön toimesta määrätään, ovat oikeutetut toimittamaan laivain ja muiden vesikuljetusneuvojen katselmuksia, jotta niiden kelpaavaisuus maa- ja merisotalaitoksen tarpeisiin tulisi selvitetyksi.

Kaikki tapahtuneet muutokset niissä ilmoituksissa ja tiedonannoissa, jotka ovat merkityt laivaluetteloon (6 art.), sekä myös ne tapaukset, jolloin luetteloon merkityt alukset ovat hävitetyt tahi tulleet kelvottomiksi, tulee omistajain ilmoittaa kolmen kuukauden kuluessa yllämainituille virkamiehille.

9. Kun laivaluetteloon merkitty alus siirtyy Suomen kansalaisten tahi sellaisten henkilöiden elinaikana hallittavaksi tai heidän omaisuudekseen, joilla ei ole oikeutta nostaa Venäjän lippua, tahi siitä Suomen Suuriruhtinaanmaassa toimivien yleistä kauppaa ja merenkulkua harjoittavien yhtiöitten (osakeyhtiöitten, nimettömien ja avointen yhtiöitten, osuuskuntien y. m.) omaksi, on aluksen entisen omistajan velvollisuus ilmoittaa tämä 5 artiklassa mainituille virkamiehille kolmen kuukauden kuluessa lukien siitä päivästä kun siirto tapahtui, mutta jos tällainen aluksen siirto tapahtuu perimisen kautta, tekee tästä ilmoituksen se tuomioistuin, joka on vahvistanut uuden isännän hänen perintöoikeuksiinsa.

10. Jäljennöksiä laiva- ja virkaluetteloista sekä myöskin 8 ja 9 artikloissa mainittuja tietoja antavat ne henkilöt, jotka laativat laivaluettelot (5 art.): merialuksiin nähden lähimmän sotasataman liikekannallepanoosaston päällikölle, sekä joki- ja järvialuksiin nähden paikalliselle sotaväenkuljetuspäällikölle niinä aikoina, jotka määrätään Sota-, Meri-, Kulkulaitos- ja Kauppa- ja Teollisuusministeriön välisen sopimuksen mukaan.

11. Luetteloon (4 art.) merkittävien alusten omistajat saavat satamapäälliköiltä tahi Kulkulaitosministeriön virkamiehiltä (5 art.) niiden allekirjoituksella ja valtiosinetillä varustetun kutakin alusta kohden: 1) sotatodistuksen, joka sisältää laivaluetteloon merkityt tiedot, ja 2) sinettisiteellä varustetun kirjan I artiklan liitteessä mainittujen aluksessa palvelevain henkilöiden nimiluettelon pitämistä varten, johon merkitään niiden ikä, sovittu palkka ja palvelusaika.

Sitäpaitsi yllämainitut virkamiehet antavat alusten omistajille sinettisiteellä varustetut kirjat 1 artiklan liitteessä mainittujen rantapalveluksessa olevien henkilöiden nimiluettelon pitämistä varten, johon merkitään niiden ikä, sovittu palkka ja palvelusaika. Jos laivaliikeyrityksellä on haaraosastoja, annetaan sinettisiteellä varustetut kirjat jokaiselle niistä.

Yllämainittujen sotatodistusten ja sinettisiteellä varustettujen kirjain sekä myös tämän asetuksen säilyttämisjärjestyksen määrää Sota- tahi Meriministeri yksissä neuvoin Kauppa- ja Teollisuus- tahi Kulkulaitosministerin kanssa.

Yllämainittujen asianomaisten Ministerien kanssa tehdyn sopimuksen mukaan voidaan määrättyjen alueiden laivaliikeyritykset sekä myöskin eräiden alusten ja muiden vesikuljetusneuvojen omistajat alusten ja vesikuljetusneuvojen lajeja ja tarkoituksia myöten vapauttaa sinettisidekirjain pitämisestä.

12. Merialuksen valtakirjaan, jolla se oikeutetaan purjehtimaan Venäjän lipun suojassa, tehdään merkintä siitä, että alus on pantu laivaluetteloon.

13. Laivakalustoa ja muuta laivaomaisutta tulee jokaisessa laivassa olla sen mittasuhteiden ja tarkoituksen mukaisesti niin paljon kuin on välttämätöntä laivan turvalliselle purjehtimiselle niin kuin voimassa olevissa lainsäännöksissä on määrätty.

14. Sotaväen kuljetuspäälliköt, vesialueitten päälliköt sekä ne virkamiehet, jotka Meriministeriön toimesta määrätään, ovat oikeutetut toimittamaan laivain ja muiden vesikuljetusneuvojen katselmuksia, jotta niiden kelpaavaisuus maa- ja merisotalaitoksen tarpeisiin tulisi selvitetyksi.

Yllämainitut katselmukset toimitetaan niissä paikoissa, missä laivat ja muut vesikuljetusneuvot isäntien asioissa ovat, ja aiheuttamatta viivytystä purjehtimiselle.

Toimitetusta katselmuksesta tekevät yllämainitut virkamiehet merkinnän sotatodistukseen.

II. Siitä, miten laiva-asevelvollisuuden alaista omaisuutta ja henkilökuntaa käytetään maa- ja merisotalaitoksen tarpeeksi.

15. Laiva-asevelvollisuuden alaisia aluksia ja muita vesikuljetusneuvoja, samoin kuin laitureita ja muita lastaus- ja purkamislaitteita (2 art.) voidaan maa- tai merisotaväen päällystön vaatimuksesta: 1) käyttää sotaväen kuljetuksiin säännöllisillä tai ylimääräisillä kulkuvuoroilla sekä 2) ottaa maa- tai merisotalaitoksen haltuun väliaikaisesti käytettäväksi tahi täysin omistuoikeuksin.

16. Aluksia, muuta omaisuutta sekä henkilökuntaa voivat laiva-asevelvollisuuden perusteella käyttää maa- ja merisotalaitos seuraavissa tapauksissa: 1) jos liikekannallepano on yleinen, — kaikkialla ensimäisestä liikekannallepanopäivästä alkaen, joka on mainittu Armollisessa liikekannalepanokäskyssä, sekä 2) jos liikekannallepano on osittainen — niissä paikkakunnissa ja siitä päivästä alkaen, jotka on mainittu erityisissä tästä asiasta annetuissa Armollisissa käskyissä.

Vastamainittujen Armollisten käskyjen ilmestymisestä annetaan asianomaisiin paikkoihin tieto sähkölennättimellä, jotta voitaisiin ryhtyä laiva-asevelvollisuuden sovellutta nista varten tarpeellisiin toimenpiteisiin.

17. Niillä seuduin, jossa laiva-asevelvollisuus on julistettu sovellutettavaksi (16 art.), voidaan sitä suorittamaan kutsua sekä sikäläisistä satamista kotoisin olevat alukset, vaikka ne eivät olekaan satamassa, että myöskin kaikki muut Venäjän lipun suojassa kulkevat alukset, jotka ovat noissa satamissa tai tulevat niihin.

18. Yleisen liikekannallepanon ensimäisestä päivästä, joka mainitaan Armollisessa liikekannallepanokäskyssä tahi, jos liikekannallepano on osittainen, siitä päivästä, joka on määrätty erityisessä Armollisessa laiva-asevelvollisuuden sovelluttamiskäskyssä (16 art.), ovat henkilöt, jotka ovat palveluksessa laivassa tai maalla (1 art., liite) niissä paikkakunnissa, joissa laiva-asevelvollisuus on julistettu sovellutettavaksi (16 ja 17 art.), niitä henkilöitä lukuunottamatta, jotka eivät ole täyttäneet kahdeksaatoista vuotta, samoin kuin niitäkin, jotka ovat viittäkymmentä vuotta vanhemmat, sekä ulkomaan alamaisia, velvolliset pysymään viroissaan kahden viikon ajan.

Sen ajan kuluttua ulotetaan virassapysymisen velvollisuus semmoisissa aluksissa palveleviin henkilöihin (1 art., liite), jotka on kutsuttu laiva-asevelvollisuutta täyttämään, sekä niillä seuduin, missä tämä asevelvollisuus on julistettu sovellutettavaksi, maalla palveleviin sellaisten laivaliikeyritysten virkailijoihin (1 art., liite), joiden omaisuus on luovutettava puheenalaista asevelvollisuutta suorittamaan.

Virkavapautta nauttivain niin laivoissa kuin maalla palvelevain virkamiesten, jotka ovat velvolliset pysymään virassa laiva-asevelvollisuuden suorittamisen ajan, tulee palata toiminsa noudattaen Asevelvollisuuslain 314 artiklassa (Lakikok. IV nide, 1877 vuod. painos) vahvistettuja säännöksiä ajanlaskemisesta virstaa kohti yleisen liikekannallepanon ensimäisestä päivästä tahi siitä päivästä lukien, joka on mainittu erityisessä Armollisessa käskyssä (16 art.).

Ne virkamiehet, jotka on kutsuttava vakinaiseen maa- tai merisotapalvelukseen, ovat tästä asiasta voimassa olevien lainsäännösten alaisia yleisten perusteiden mukaan.

19. Ne seudut, joihin nähden liikekannallepanoa ilmoitettaessa (16 art.) ei ole sovellutettava edellisen (18) artiklan säännöksiä, määrätään 16 artiklassa mainituissa Armollisissa käskyissä.

20. Ero virasta tai virkavapautta henkilöille, joiden tulee pysyä virassa (18 art.), myönnettäköön ainoastaan kun siihen antaa luvan: 1) asianomainen sotaväenkuljetuspäällikkö niihin aluksiin ja yrityksiin nähden, jotka ovat määrätyt tyydyttämään sotalaitoksen tarpeita, sekä 2) lähimmän sotasataman liikekannallepano-osaston päällikkö niihin aluksiin ja yrityksiin nähden, jotka ovat määrätyt tyydyttämään merisotalaitoksen tarpeita.

21. Siitä päivästä lähtien, jolloin alus on siirtynyt maa- tai merisotalaitoksen omaksi tai väliaikaisesti luovutettu niiden käytettäväksi, ovat ne aluksessa palvelevat henkilöt, jotka ovat velvolliset pysymään virassa (18 art.), asianomaisten maa- tai merisotaväen rikoslakien alaisia.

Samasta päivästä alkaen siirtyvät aluksen isäntien tai sen hallituksen jäsenten velvollisuudet edellämainittuja virkamiehiä kohtaan, sekä voimassa olevain lainsäännösten perusteella heille pannut että myöskin vuokrasopimuksesta johtuvat, asianomaiselle hallituslaitokselle, kun taas vastaavat laivaväkeen kuuluvia henkilöitä koskevat velvollisuudet lakkaavat.

18 artiklan toisessa osassa mainitut maalla palvelevat laivaliikeyritysten virkamiehet ovat velvolliset pysymään paikoissansa sen aikaa, kun maa- tai merisotalaitos määrää, ja sinä aikana täyttämään noiden laitosten vaatimukset.

22. Edellisessä (21) artiklassa mainitut laiva- ja rantapalvelusmiehet ovat siitä päivästä alkaen, jolloin omaisuus siirtyy maa- tai merisotalaitoksen palvelukseen tai väliaikaisesti sen käytettäväksi (18 art., 2 mom.), oikeutetut: 1) saamaan maa- tai merisotalaitoksessa voimassa olevien määräysten mukaan samoilla perusteilla kuin henkilöt, jotka on liikekannallepanon johdosta kutsuttu tahi joilla on vastaavat virat vakinaisessa palveluksessa, eläkettä tahi lahjapalkkiota valtiolta, 2) saamaan kunniapalkintoja virassa kunnostautumisesta sekä 3) ne, jotka ovat sotaliikealueella, sitä paitsi saamaan palkkausta puolitoista sen vertaa kuin on määrätty sen sopimuksen mukaan, jonka asianomainen hallituslaitos on ottanut omakseen (21 art.).

Oikeus eläkkeen ja lahjapalkkioiden saantiin valtiolta on myöskin ylempänä mainittujen henkilöiden perheillä.

Ne eläkkeet tai apurahat, jotka tapaturman satuttua annetaan sekä itse virkamiehille että heidän perheilleen, älköön olko pienemmät kuin ne, jotka he saisivat työväen tapaturmavakuutusasetuksen säännösten perusteella (Lakikok., XI nid., 2 os., Teollisuussään. III liite 156[26] artiklaan, 1912 vuod. jatk. muk.).

Tämän (22) artiklan 1 mom:ssa mainittu virkain vastaavaisuus määrätään Ministerineuvoston Armollisimmasti vahvistetulla päätöksellä Sota- tai Meriministerin esityksestä.

23. Maa- tai merisotalaitoksen omaksi siirtyneihin tai väliaikaisesti niiden käytettäväksi luovutettuihin aluksiin voidaan tarpeen tullen ottaa palvelukseen henkilöitä, jotka ilmoittavat olevansa siihen halukkaita, asianomaisen sotaväenkuljetuspäällikön tai lähimmän sotasataman liikekannallepano-osaston päällikön suostumuksella, 21 ja 22 artikloissa mainituilla perusteilla, mutta ehdoilla, jotka on sen maa- tai merisotaväenpäällystön määrättävät, joka heidät palvelukseen ottaa.

24. 21 artiklassa mainittujen aluksissa palvelevain henkilöiden palvelukseen ottaminen ja siitä erottaminen toimitetaan päiväkäskyillä, joissa ilmoitetaan aluksen siirtyminen maa- tahi merisotalaitoksen käytettäväksi, sekä päiväkäskyillä, joissa ilmoitetaan sen jättäminen takaisin omistajalle taikka puheenalaisten henkilöiden palveluksesta erottaminen; edellisessä (23) artiklassa mainittujen henkilöiden palvelukseen ottaminen ja siitä erottaminen määrätään myöskin päiväkäskyillä.

Vastamainitut päiväkäskyt antaa asianomainen sotaväenkuljetuspäällikkö tai sotasataman liikekannallepano-osaston päällikkö.

25. Laiva-asevelvollisuuden suorittamisvaatimuksen tekee asianomainen sotaväenkuljetuspäällikkö tahi vesialueen komendantti tai lähimmän sotasataman liikekannallepano-osaston päällikkö suoraan sen omaisuuden

omistajalle, josta on puhe, tai paikkakunnalla olevan laivaliikeyrityksen edustajalle tahi, jos näitä ei ole saapuvilla, laivanpäällikölle tai muulle henkilölle, jonka huostassa omaisuus on.

26. Saatuaan tiedokseen edellisessä (25) artiklassa mainitun vaatimuksen on puheenalaisen omaisuuden omistaja tai paikkakunnalla oleva laivaliikeyrityksen edustaja tahi, jos näitä ei ole saapuvilla, laivanpäällikkö tai muu henkilö, jonka hallussa omaisuus on, velvollinen heti ilmoittamaan sille henkilölle, joka on vaatimuksen tehnyt, onko heidän mahdollista ryhtyä poiskorjaamaan lastia siitä omaisuudesta, jota vaatimus koskee, omilla varoillaan tahi onko tarvis suorittaa tämä maa- tai merisotalaitoksen toimesta, 3 artiklan mukaisesti.

27. Jos kieltäydytään täyttämästä 25 artiklassa mainittua vaatimusta, on samassa (25) artiklassa mainituilla virkamiehillä oikeus heti käyttää laiva-asevelvollisuutta suorittamaan luovutettavaa omaisuutta.

28. Ne virkamiehet, jotka ovat tehneet laiva-asevelvollisuuden suorittamisvaatimuksen (25 art.), ovat velvolliset yhden vuorokauden kuluessa semmoisen vaatimuksen tekemisestä ilmoittamaan paikkakunnan sataman tai lähimmän sataman päällikölle tahi Kulkulaitosministeriön asianomaiselle virkamiehelle: omaisuuden laji ja niiden alusten nimet, joita vaaditaan luovutettaviksi laiva-asevelvollisuutta suorittamaan, sekä niiden isäntäin nimet.

Satamapäällikön tai Kulkulaitosministeriön asianomaisen virkamiehen tulee heti, kun on saanut sanotun ilmoituksen, antaa omaisuuden omistajalle tai laivaliikeyrityksen päähallitukselle tieto siitä, että puheenalainen omaisuus on luovutettava maa- tai merisotalaitoksen tarpeita tyydyttämään.

29. Vaatimus sotaväenkuljetuksesta säännöllisellä tai ylimääräisellä vuorolla on tehtävä niin hyvissä ajoin, että alus voi olla valmis kuljetusta suorittamaan.

30. Vaadittaessa sotaväenkuljetusta säännöllisellä tai ylimääräisellä vuorolla on mainittava: 1) kuljetettavain henkilöiden, hevosten ja kapineiden lukumäärä, 2) lastauspaikka ja -aika sekä 3) menopaikka. Kun vaaditaan toimittamaan kuljetus ylimääräisellä vuorolla, voidaan sitä paitsi ilmoittaa sen aluksen nimi, jota vaaditaan kuljettajaksi.

31. Kun sotaväenkuljetus, laiva-asevelvollisuuden perusteella, on toimitettava ylimääräisellä vuorolla, niin maa- tai merisotaväen päällystö määrää lähtö- ja tuloajan ja -paikan sekä aluksen koko matkan. Kun kuljetus toimitetaan säännöllisellä vuorolla, on mainittu päällystö oikeutettu vaatimaan että aluksen on poikettava sen tavallisen reitin varrella oleviin, mutta vuorolistassa mainitsemattomiin satamiin ja laitureihin.

Jos säännölliselle kulkuvuorolle ilmoitetut henkilöt, hevoset tai kapineet eivät saavu lastauspaikalle oikeaan aikaan, on säännöllisiä kulkuvuoroja tekevä alus oikeutettu kulkemaan eteenpäin vuorolistan mukaan odottamatta niiden saapumista.

32. Kun vaaditaan laiva-asevelvollisuuden alaista tavaraa luovutettavaksi maa- tai merisotalaitoksen omaksi tai väliaikaisesti käytettäväksi, on mainittava: 1) mikä omaisuus on luovutettava, 2) luovutetaanko omaksi vai väliaikaisesti käytettäväksi, 3) luovuttamisen aika ja paikka sekä 4) se henkilö, jolle omaisuuden vastaanotto on uskottu.

33. Maa- ja merisotalaitos voivat vaatia, että aluksia ja muita vesikuljetusneuvoja on annettava heille omaksi tai väliaikaisesti käytettäväksi sekä niissä paikkakunnissa, missä ne ovat, että myöskin muissa paikoissa, joihin alukset ja muut vesikuljetusneuvot sellaisessa tapauksessa ovat niiden omistajain kuljetettavat. Sellaisen kuljetuksen todelliset kustannukset samoin kuin laivanisännille sen johdosta, että on sattunut merivahinko tahi vihollinen semmoisen kuljetuksen aikana laivoja ja muita vesikuljetusneuvoja ryöstänyt, tulleet häviöt, jotka ovat syntyneet isännän vallassa olemattomista syistä ja ilman pahaa aikomusta hänen puoleltaan, korvaa maa- tai merisotalaitos.

34. Kun laiva-asevelvollisuuden alaista alusta otetaan maa- tai merisotalaitoksen omaksi tai väliaikaisesti käytettäväksi sekä kun alusta vaaditaan tekemään ylimääräinen vuoro, määrätään se alkuperäinen (16 art., 12 m.) hinta, minkä se on maksanut silloiselle omistajalleen, ja aika, milloin hän on sen hankkinut.

Laivanisännällä on oikeus vaatia että laivassa pidetään katselmus ja laiva arvioidaan siinä järjestyksessä kuin 36 art:ssa on säädetty, jotta sen arvoa määrättäessä voitaisiin ottaa laskuun ne kustannukset, mitkä on pantu laivan perinpohjaiseen korjaukseen.

35. Mitä alus ynnä siinä olevat tarvekalut alkujaan ovat sen isännälle (6 art., 12 m.) maksaneet sekä milloin se on hankittu, samoin kuin sen arvossa tapahtuneet muutoksetkin (8 art.) vahvistetaan tietojen perusteella, jotka antaa laivanisäntä, ja todistavat selityksiä antamalla ja asiakirjoja esiintuomalla oikeaksi: kun on puhe merialuksista, paikalliset satama-asiain lautakunnat (Lakikok. XI n. 2 o.: Kauppasäänt., 1903 v:n pain., 609 art.), sekä, kun on puhe joki- ja sisäjärvialuksista, ne lautakunnat, joiden asia on tarkasttaa sisäväylillä kulkevia aluksia (Lakikok. XII n., 1 o., Kulk. säänt., 86 art. 10 muist., 1912 v:n jatk. muk.).

36. Jos asiakirjoja ei esiintuoda tai isäntäin antamat selitykset ja esiintuodut asiakirjat havaitaan riittämättömiksi aluksen alkuperäisen arvon (6 art., 12 m.) ja hankinta-ajan sekä sen arvon muutosten (8 art.) määräämiseen, niin aluksen ja siinä olevain tarvekalujen arvon määräävät edellisessä (35) artiklassa mainitut viranomaiset pitämällä aluksessa katselmuksen ja arvioimalla aluksen sen silloisessa kunnossa.

37. Niihin asioihin nähden, jotka 35 ja 36 artiklassa mainitaan, tulee satama-asiain lautakuntain noudattaa niistä voimassa olevia lainsäännöksiä, ja heidän työssään on mukana, paitsi lautakuntain varsinaisia jäseniä (Lakikok. XI n., 2 o., Kauppasäänt. 1903 v:n painos ja 1912 v:n jatko, 640 ja seur. art.), myöskin Sota-asiain, Meriasiain ja Raha-asiain ministeriöstä sekä Valtakunnankontrollista, kustakin yksi edustaja, asianomaisten Ministerien ja Valtakunnankontrollöörin määräämä, niin myös jokaisessa lautakunnassa yksi edustaja alusten vakuutuksia myöntävistä vakuutusyhtiöistä ja kaksi paikkakunnan laivanisäntäin edustajaa, jotka valitaan, sekä edelliset että jälkimäiset, laivanisäntäin kongresseissa (Lakikok. XI n., 2 o., Kauppasäänt., 653[16] art. ja seur. 1912 v:n jatk. muk.) tahi pörssikomiteoissa (Lakikok. XI n., 2 o., Kauppasäänt., 1903 v:n pain., 657 art.).

Samoja asioita käsittelevät ne lautakunnat, joiden asiana on sisäväyliä purjehtivain alusten katsastelu, puheenjohtajanaan yksi Kulkulaitosministerin määräämä henkilö, näin kokoonpantuina: yksi edustaja kustakin seuraavista ministeriöistä: Kulkulaitos-, Raha-asiain-, Sota- ja Meriministeriöstä sekä Valtakunnankontrollista, kaksi teknikkoa ja yksi lääkäri, jotka määrää Kulkulaitosministeri asianomaisen kulkulaitospiiripäällikön esityksestä, neljä paikkakunnan laivanisäntäin edustajaa ja yksi edustaja alusten vakuutuksia myöntävistä vakuutusyhtiöistä, jotka edustajat, niin edelliset kuin jälkimäisetkin, valitaan höyrylaivayritysten ja laivaisännyysliikkeiden edustajain kongresseissa (Lakikok. XII n., 1 o., Kulk. säänt., 86 art. liite, 5 muist. 1912 v:n jatk. muk.) tahi pörssikomiteoissa, sekä yksi edustaja paikallisesta kaupunkikunnan hallituksesta, asianomaisen kaupunginduuman valittava. Näiden lautakuntain toiminnan järjestyksen määrää Kulkulaitosministeri yksissä neuvoin Sota- ja Meriministerien sekä Valtakunnankontrollöörin kanssa.

38. Satama-asiain ja sisäväyliä kulkevain alusten katsastuslautakuntain kokouksiin kutsutaan 35 ja 36 artiklassa mainittuja asioita käsiteltäessä selityksiä antamaan laivanisännät tai heidän valtuutettunsa sekä, tarpeen tullen, asiantuntijoita laivanrakennustaidon ja merenkulun aloilta.

Laivanisännän tai hänen asiamiehensä poissjääminen kokouksesta ei estä näiden lautakuntain toimintaa.

Lautakuntain päätökset ilmoitetaan laivanisännille.

39. Satama-asiain ja sisäväyliä kulkevain alusten katsastuslautakuntia pidetään 35 ja 36 artiklassa mainittuihin asioihin nähden päätösvaltaisina, kun kokouksissa on läsnä, paitsi puheenjohtajaa, Rahaministeriön ja Valtakunnankontrollin edustajat sekä sitä paitsi, ensinmainittujen kokouksissa Meriministeriön ja Kauppa- ja Teollisuusministeriön edustajat, sekä jälkimäisten Sota- ja Kulkulaitosministeriön edustajat.

40. Niiden virkamiesten, jotka vaativat laiva-asevelvollisuutta suoritettavaksi (25 art.), tulee samalla, 29—32 artiklain perusteella, ilmoittaa kuinka pitkän aikaa omaisuutta tarvitaan. Jos omaisuuden katselmusta ei ole loppuun suoritettu siihen aikaan mennessä, jolloin se on käytettäväksi luovutettava, niin se ei estä ottamasta omaisuutta maa- tai merisotalaitoksen tarpeita tyydyttämään. Siitä, mistä syistä katselmusta ei ole loppuun suoritettu, tehdään toimituspöytäkirja, jonka allekirjoittaa omaisuuden omistaja tai hänen edustajansa tahi, jos nämä eivät ole saapuvilla, laivanpäällikkö tahi joku muu henkilö, jonka hoidossa omaisuus on, asianomaisten hallituslaitosten, maa- tai merisotalaitoksen, edustajat sekä ne henkilöt, jotka ovat aluksen tarkastaneet (36 ja 37 art.), tahi, jos nämä eivät ole saapuvilla, paikallispoliisin palveluksessa olevat henkilöt ja kaksi todistajaa, jotka on tätä tekemään määrännyt omaisuuden omistaja tai yllämainitut hänen sijassaan olevat henkilöt. Tämä toimituspöytäkirja annetaan omaisuuden omistajalle tai hänen sijassaan oleville henkilölle, jotka sittemmin lähettävät sen niille lautakunnille, joiden tulee arvioida omaisuus (35 art.), niiden asiakirjain ja tietojen yhteydessä, jotka voivat olla omaisuuden arvon selvityksenä.

41. Satama-asiain ja sisäväyliä kulkevain alusten katsastuslautakuntain päätöksiä vastaan voivat niihin kuuluvat eri hallituslaitosten, laivaliikeyritysten ja vakuutusyhtiöiden edustajat panna vastalauseen ja laivanisännät tehdä valituksen ennen kolmen kuukauden kulumista, edelliset siitä päivästä, jolloin päätös on allekirjoitettu, ja laivanisännät siitä päivästä, jolloin päätös heille tiedoksi annettiin.

Päätös, jota vastaan ei ole määrättynä aikana saapunut vastalausetta tahi valitusta, saa lain voiman.

42. Edellisessä (41) artiklassa mainitut vastalauseet ja valitukset lähetetään sen lautakunnan toimesta, jonka päätöksen johdosta vastalause tai valitus on tehty, satama-asiain komitealle (kun ne kohdistuvat satama-asiain lautakunnan päätökseen), ja sisäisten vesiteiden ja viertoteiden hallintokomitealle (kun ne kohdistuvat sisäväyliä kulkevain alusten katsastuslautakunnan päätökseen).

Mainituille komiteoille lähetettäviin vastalauseisiin ja valituksiin liitetään ylläolevien asianomaisten lautakuntien selitykset asiakirjoineen.

43. Satama-asiain komitean ja sisäisten vesiteiden ja viertoteiden hallintokomitean päätöksistä voivat omaisuuden omistajat valittaa kolmen kuukauden kuluessa, lukien päätöksen julistamispäivästä.

Päätös, josta ei ole yllämainitun ajan kuluessa valitettu, saa lain voiman.

Jos aikanansa tehdään valitus asianomaisen komitean päätöksestä, lähetetään valitus ja komitean päätös kaikkine asiakirjoineen Hallitsevan Senaatin ensimäiseen osastoon.

Valituksen tekeminen ei estä valituksenalaisten päätösten täytäntöönsaattamista.

44. Kun se omaisuus, johon laiva-asevelvollisuus ulotetaan, luovutetaan väliaikaisesti maa- tahi merisotalaitoksen käytettäväksi, otetaan se vastaan luettelon mukaan, josta yksi jäljennös vastaanottajan allekirjoituksella varustettuna annetaan omaisuuden luovuttajalle.

45. Maa- ja merisotalaitoksen hallussa väliaikaisesti olevaa omaisuutta hoidetaan sekä korjataan näiden hallituslaitosten kustannuksella. Tähän omaisuuteen voidaan niiden kustannuksella tehdä kaikki ne muutokset ja lisälaitteet, jotka maa- ja merisotalaitoksen päällystö katsoo välttämättömiksi. Kun tämä omaisuus luovutetaan takaisin omistajille, suoritetaan menot sen entiseen kuntoon-saattamisesta, jos omistajat tahtovat, kuin myöskin, luettelon mukaan puuttuvien osien ja tästä johtuvain menojen korvaus asianomaisten hallituslaitosten laskuun.

46. Alusten ja muun omaisuuden sekä myös henkilökunnan käyttäminen laiva-asevelvollisuuden perusteella lakkautetaan siitä päivästä lukien kun siitä on annettu Armollinen käsky.

47. Kun edellisessä (46) artiklassa mainittu Armollinen käsky on julkaistu, toimitetaan otettu omaisuus takaisin ja aluksen henkilökunta vapautetaan viimeistään kolmen kuukauden kuluessa, johon lisätään se aika, mikä tarvitaan omaisuuden lähettämiseksi sen luovutuspaikalle.

Hallituslaitos luovuttaa omaisuuden sen omistajalle hänen omaisuutta jättäessään antamansa osotuksen mukaan, joko siinä paikkakunnassa, jossa se otettiin vastaan, taikka siinä paikkakunnassa, missä se on kirjoissa. Jos tällaista osotusta ei ole annettu, luovutetaan omaisuus siinä paikkakunnassa, missä se otettiin, tahi toisessa pai-

kassa, jos asianomainen hallituslaitos ja omistaja siitä sopivat.

III. Sen omaisuuden korvaamisesta, joka otetaan laiva-asevelvollisuutta suorittamaan.

48. Korvaus maa- tai merisotalaitoksen omaksi joutuneen aluksen omistajalle lasketaan sen todellisen arvon mukaan (49—51 art.).

49. Metallialuksen ja siinä olevain tarvekalujen todellinen arvo lasketaan, paitsi 51 artiklassa edellytetyssä tapauksessa, sen alkuperäisen arvon (6 art., 12 m.) ja hankinta-ajan sekä sen arvon muuttumisten perusteella (8 art.) seuraavalla tavalla: viiden ensimäisen vuoden aikana siitä ajankohdasta, mikä on vahvistettu aluksen hankinta-ajaksi, lasketaan sen todellinen arvo samaksi määräksi kuin sanottu alkuperäinen tai muuttunut arvo; mutta kuudennesta vuodesta alkaen vähennetään aluksen todellista arvoa vuosittain kolme prosenttia sen arvosta, jolloin enintään kuutta kuukautta pitkiä osia vuodesta ei oteta lukuun, mutta päälle kuutta kuukautta pitkät katsotaan koko vuodeksi.

Kahdenkymmenen vuoden kuluttua metallialuksen hankinnasta katsotaan sen todellinen arvo, jollei sitä ole määrätty 34 artiklan 2 osassa sekä 36 artiklassa mainitun katsastuksen tai arvauksen perusteella, neljäksikymmeneksi prosentiksi sen alkuperäisestä (6 art., 12 m.) tai muuttuneesta (8 art.) arvosta.

50. Puualusten ynnä niissä olevain tarvekalujen arvo määrätään, paitsi 51 artiklassa edellytetyssä tapauksessa, sen alkuperäisen arvon (6 art., 12 m.) ja sen hankinta-ajan sekä sen arvon muuttumisten (8 art.) perusteella seuraavalla tavalla: kolmen ensimäisen vuoden aikana siitä ajankohdasta, mikä on vahvistettu aluksen hankinta-ajaksi, lasketaan sen todellinen arvo samaksi määräksi kuin sanottu alkuperäinen tai muuttunut arvo; mutta neljännestä vuodesta alkaen vähennetään aluksen todellista arvoa vuosittain: merialusten kuusi prosenttia niiden arvosta ja jokialusten puolikahdeksatta prosenttia.

Kolmentoista vuoden kuluttua aluksen hankintapäivästä katsotaan sen todellinen arvo: merialuksen neljäksikymmeneksi prosentiksi sen alkuperäisestä (6 art., 12 m) tai muuttuneesta (8 art.) arvosta, ja jokialusten viideksikolmatta prosentiksi, jollei sitä ole määrätty 34 artiklan 2 osassa sekä 36 artiklassa mainitun katsastuksen tai arvauksen perusteella.

51. Jos metalli- tai puualuksen arvo on vahvistettu 34 artiklan toisessa osassa ja 36 artiklassa säädetyssä järjestyksessä, niin katsotaan siten määrätty arvo aluksen todelliseksi arvoksi.

52. Korvaukseksi väliaikaisesti maa- tai merisotalaitoksen käytettäväksi siirtyneestä aluksesta maksetaan sen omistajalle siltä ajalta, jolloin se ei ole hänen käytettävissään:

1) nettotulo otetusta aluksesta, määrältään viisi prosenttia sen todellisesta arvosta, jokaiselta purjehduskaudelta (53 art.);

2) otetun aluksen ynnä sen tarvekalujen arvon kuoletus, määrältään viisi prosenttia sen todellisesta arvosta, jotka maksetaan viidennenkolmatta vuoden loppuun aluksen hankinta- tai arvioimisajasta lukien, sekä

3) kustannukset asianomaisten laivaliikeyritysten hallitusten ja maalla olevain laitosten ylläpidosta.

53. Edellisen (52) artiklan 1 momentissa mainittu korvausmäärä maksetaan, jos alus otetaan pois omistajan käytettävistä koko siksi laivakulkuajaksi, mikä on vahvistettu sen paikkakunnan varalle, jossa alus väliaikaisesti jätettiin maa- tai merisotalaitoksen käytettäväksi, mutta siitä vähennetään vastaava määrä, jos se on hänen käyttöoikeudestaan poistettuna osan tuota aikaa. Jos maa- tai merisotalaitos käyttää alusta kauemmin kuin ylempänä mainitun laivakulkuajan sekä paikkakunnassa, jonka laivakulkuaika on toinen, niin sitä ei oteta korvausta määrättäessä lukuun.

Eri seutujen laivakulkuajat määrätään Ministerineuvoston päätöksellä, Kulkulaitosministerin tahi Kauppa- ja Teollisuusministerin esityksestä, kuitenkin niin, että niissä paikkakunnissa, joissa laivakulkua harjoitetaan kautta vuoden, laivakulkuajan katsotaan kestävän kymmenen kuukautta.

54. Kustannukset laivaliikeyritysten hallitusten ja maalla olevain laitosten ylläpidosta (52 art., 3 m.) määrätään jokaisen otetun aluksen alkuperäisen (6 art., 12 m.) tai muuttuneen (8 art.) arvon mukaan seuraavan suuruisiksi: merialusten, paitsi semmoisten, jotka tekevät vuoroja Kaspian- ja Asovanmerillä, kuudeksi prosentiksi mainitusta arvosta; alusten, jotka tekevät vuoroja Asovanmerellä, yhdeksäksi prosentiksi; alusten, jotka tekevät vuoroja Kaspian merellä, kahdeksitoista prosentiksi; joki- ja sisäjärvialusten, paitsi niiden, jotka kulkevat Siperian jokia ja järviä, viideksitoista prosentiksi; ja alusten, jotka kulkevat viimemainittuja jokia ja järviä, seitsemäksitoista ja puoleksi prosentiksi.

55. Kun alus siirtyy maa- tai merisotalaitoksen omaksi, korvataan sen omistajalle kaikki hänen ennakolta suorittamansa vakuutusmaksut, verot ja rasitukset, jonka ohessa aluksen vakuutus lakkaa voimassa olemasta; jos silloin vakuutuskirjaan pantujen ehtojen mukaan osa suoritetuista vakuutusmaksuista maksetaan takaisin, niin oikeus saada se määrä, mikä siten suoritetaan takaisin, siirtyy asianomaiselle hallituslaitokselle.

56. Korvauksen suuruus sellaisesta muusta omaisuudesta, paitsi aluksista, joka on siirtynyt maa- ja merisotalaitoksen omaksi tahi väliaikaisesti käytettäväksi, määrätään omaisuutta vastaanotettaessa toimitetussa tarkastuksessa ja arvauksessa, noudattaen 34—43 artikloissa mainittua järjestystä.

57. Jos laiva-asevelvollisuutta suorittamaan kutsutaan jonkun laivaliikeyrityksen yksityisiä höyrylaivoja tahi proomuja, korvataan tälle yritykselle näiden laivojen ja proomujen liikkeestä erottamisen vuoksi aiheutuneet toteensaatavat tappiot sikäli kuin 35 artiklassa mainitut lautakunnat määräävät.

Tämä määräys ulotetaan myös niihin tapauksiin, kun maa- ja merisotalaitos ottaa käytettäväkseen rantalaitelmia tahi kuljetusneuvoja.

58. Omistajalle 48—57 artiklan mukaan tulevan korvauksen laskenta suoritetaan kuukauden kuluessa, lukien siitä kun omaisuus on siirtynyt maa- tai merisotalaitoksen hallintaan.

59. Kun omaisuus siirtyy maa- tai merisotalaitoksen omaksi, suorittavat asianomaiset laitokset korvauksen yhden kuukauden kuluessa siitä päivästä lukien kun laskenta on tehty; jos taas omaisuus luovutetaan väliaikaisesti käytettäväksi, suoritetaan ensimäinen maksu saman ajan kuluessa sekä seuraavat heti jokaisen käyttökuukauden kuluttua, jonka ohessa maksu kuukautta lyhemmästä ajasta suoritetaan päiväluvun mukaan.

Jos korvaussumman määrää koskevasta päätöksestä on säädetyssä järjestyksessä valitettu, suoritetaan omistajalle ainoastaan riidaton osa summasta, muu osa korvausta taas maksetaan sittenkun asia on lopullisesti ratkaistu.

60. Jos väliaikaisesti käytettäväksi otettu omaisuus häviää tahi vahingoittuu niin, että sen korjaaminen katsotaan valtiolle epäedulliseksi, suoritetaan omistajille korvaus riippumatta siitä korvauksesta, joka maksetaan omaisuuden käyttämisestä, turmeltuneen tahi vahingoittuneen omaisuuden todellisen arvon mukaan, josta kuitenkin lasketaan pois sen arvon kuolettamiseksi suoritettu erä (2 mom. 52 art.)

Kummassakin tapauksessa siirtyy omaisuuden omistusoikeus valtiolle.

61. Sotaväenkuljetusta tavallisilla tahi ylimääräisillä kulkuvuoroilla toimittava alus jää omistajansa hallittavaksi, joka myös kustantaa kaikki kuljetusmenot.

62. Korvaus kuljetuksesta ylimääräisillä kulkuvuoroilla suoritetaan (meri-, joki- ja järvi-) kuljetusyritysten kanssa tehtyjen sopimusten mukaan, joita maa- tai merisotalaitos on tehnyt rauhanaikana kuljettamisesta ja jotka myös tarkoittavat sodanaikaisia kuljetuksia. Niissä tapauksissa, jolloin tällaisia sopimuksia ei ole tehty eikä niissä ole edellytetty eräitä kuljetusesineitä, suoritetaan kuljetukset asianomaisen yrityksen tariffien mukaan, jotka ovat olleet voimassa laiva-asevelvollisuuden sovelluttamiseen nähden edellisen kuukauden aikana.

Jos kuljetuksia ei suoriteta tariffissa mainittuun laituriin, tehdään korvauslaskenta välimatkan mukaan seuraavalle tariffissa mainitulle laiturille.

Tämän (62) artiklan mukaan suoritetaan aluksien omistajille tuleva korvaus kuukauden kuluessa, lukien siitä päivästä kun jokainen kuljetus on loppuun suoritettu.

63. Laivan isännälle suoritetaan korvauksena kuljetuksesta tavallisilla vuoroilla täysi maksu kaikista ihmisistä, hevosista ja tavaroista, jotka maa- tai merisotalaitoksen esimiehistön tilauksessa ovat kuljetettaviksi määrätyt, vaikka ilman omistajan syytä todellisuudessa ei olisikaan alukseen otettu kaikkea yllämainittua määrää. Täten vapaaksi jäänyttä tilaa käyttäköön laivanisäntä ainoastaan siinä tapauksessa, että on saanut luvan asianomaiselta sotaväenkuljetuspäälliköltä tahi vesialueen komendantilta taikka lähimmän sotasataman liikekannallepano-osaston päälliköltä, jolloin kuljetuksesta tulevasta korvauksesta vähennetään vastaava erä.

64. Maksu sotilaskuljetuksesta ylimääräisillä kulkuvuoroilla käsittää: 1) sen korvauksen, mikä on määrätty maksettavaksi maa- tai merisotalaitoksen väliaikaisesti käytettäväksi siirtyneestä omaisuudesta, jolloin korvauksen suuruus lasketaan vuorokausittain, lukien siitä päivästä kun kuljetustilaus on esitetty, siihen päivään asti, kun se on suoritettu, siihen lisättynä aluksen lähtöpaikkaan palauttamisen aika, ja 2) korvauksen kulkuvuoron aiheuttamista menoista laivaväkeä, polttoaineita, lastausta ja purkausta varten y. m.

Tämän (64) artiklan perusteella suoritettava korvaus maksetaan kolmen kuukauden kuluessa, lukien siitä päivästä kun jokainen kuljetus on loppuun suoritettu.

65. Laivanisännistön ja tavaranlähettäjäin laiva-asevelvollisuuden sovelluttamisesta aiheutuneita vahinkoja ei valtio korvaa, paitsi tässä asetuksessa mainituissa tapauksissa.

66. Siitä alkaen kun aluksia tai muuta omaisuutta otetaan laiva-asevelvollisuutta suorittamaan, vapautetaan niiden isännistö edesvastuusta niiden sitoumusten suhteen, joihin he ovat menneet sitä ennen, mutta ainoastaan sikäli kuin tämän asevelvollisuuden suorittaminen todella on estänyt täyttämästä yllämainittuja sitoumuksia.

Allekirjoittanut: Valtakunnanneuvoston väliaikaisesti virkaa toimittava Puheenjohtaja

Ivan Golubjev.

Liite 1 artiklaan.

Luettelo laiva- ja rantapalvelusviroista, joiden haltijat ovat laiva-asevelvollisuutta koskevan asetuksen alaiset.

I. Laiva-virat:

1) kapteenit,
2) kapteenien apulaiset,
3) laivamiehet tahi tavarankaitsijat,
4) luotsit joki- ja järvialuksissa,
5) perämiehet eli aluksen ohjaajat,
6) merimiehet, kaikkiin luokkiin kuuluvat,
7) konesepät,
8) koneseppien apulaiset,
9) koneenkäyttäjät, kaikkiin luokkiin kuuluvat,
10) lämmittäjät, kaikkiin luokkiin kuuluvat,
11) voitelijat,
12) sähköteknikot,
13) kirvesmiehet,
14) kokit,
15) haavurit.

II. Rantapalvelusvirat.

1) satamain, laiturien ja kiinnityspaikkain asiamiehet,
2) satama- ja laiturikonttorien esimiehet,
3) asioimistojen ja konttorien kirjanpitäjät,
4) satamissa ja laitureilla olevain varastojen esimiehet.

Allekirjoittanut: Valtakunnanneuvoston väliaikaisesti virkaa toimittava Puheenjohtaja

Ivan Golubjev.

Rahakurssi.

Suomen Pankki 19 p. Elokuuta 1914.

		Myyntikurssi. Smk	Osto kurss Smk
Pietari	l. n.	262: —	256 —
	90 pp.	—: —	251: 50
Lontoo	l. n.	25: 70	25: 30
	90 pp.	—: —	24: 98
Pariisi	l. n.	102: 50	100: 20
	90 pp.	—: —	99: —
Antwerpen . .	l. n.	101: 70	99: 70
	90 pp.	—: —	98: 50
Saksa	l. n.	124: 80	123: —
	90 pp.	—: —	121: 50
Amsterdam . .	l. n.	211: —	208: —
	90 pp.	—: —	205: —
Tukholma . . .	l. n.	140: 50	138: 80
Kristiania . . .	l. n.	140: 50	138: 80
Kööpenhamina. .	l. n.	140: 50	138: 80

Tätä numeroa seuraa: Lisälehti, sisältävä kuulutuksia; sekä tilaajille:

Kokoelma Suomea koskevia lakeja ja asetuksia, joilla on yleisvaltakunnallinen merkitys, N:o 24 vuodelta 1914.

Helsingissä, 1914.
Keisarillisen Senaatin kirjapainossa

327(47:471)

Kiwennawan, Uudenkirkon ja Terijoen kuntain erottaminen Wiipurin läänin yhteydestä.

Kryshanowskin komitean lakiehdotuksen lopullinen sisältö.

(Pietarin-kirjeenwaihtajaltamme.)

96/8.

I) Kiwennawan, Uudenkirkon ja Terijoen kunnat erotetaan Wiipurin läänistä ja yhdistetään Pietarin kuwernementin Pietarin kihlakuntaan.

II) Sisäministerin toimeksi jätetään Suomen kenraalikuwernöörin kanssa määrätä uusi raja Pietarin ja Wiipurin läänien wälille.

Tässä suhteessa antamansa määräykset esittää sisäministeri hallitsewalle senaatille julkaistawaksi.

III) Ensimäisessä osassa mainitut kunnat alistetaan yleisillä perusteilla Pietarin kuwernementin ja kihlakunnan hallinnollisten, kunnallisten ja säätylaitosten alaisiksi sekä Pietarin oikeushowin piirin oikeuslaitosten ja Pietarin kihlakunnan rauhanoikeuden kuin myöskin sanotussa kuwernementissa woimassa olewien lakien alaisiksi noudattamalla seuraawia sääntöjä:

1) Kaikki waralliisuusoikeudet, jotka ennen tämän lain woimaan astumista on sanotuilla paikkakunnilla woimassa olleiden lakien perusteella hankittu, säilytetään edelleenkin.

Oikeus- ja rahaministerin edustajain mielestä olisi tähän pykälään liitettäwä seuraawansisältöinen erithinen määräys:

Siksi kunnes keisarikunnan siwililaki astuu woimaan, owat Kiwennawan, Uudenkirkon ja Terijoen kunnissa Suomen Suuriruhtinaskunnan siwililait woimassa.

2) 15 p. kesäk. w. 1898 arm. wahwistetun maalaiskuntain hallintoa koskewan asetuksen seuraawat pykälät säilytetään toistaiseksi woimassa, nim. §:t: 2—5, 6 (1—13 os.), 7, 9—14, 15 (1, 2 os.), 17—28, 30—35, 36 (1—3 os.), 37—39, 52—54, 55 (2, 3 os.), 57—68, 69 (1 os.), 70—76, 78, 80—94, 95 (1, 2 os.), 97, 98, 103—105, 107, ja 110, siten että:

1) Kukin maalaisseurakunta muodostaa erithisen kunnan, joiden jäsenillä on oikeus hoitaa järjestystä ja taloutta koskewat yleiset asiansa sanotun asetuksen perusteella ja lain määräysten rajoissa.

2) Kunnallishallituksen puheenjohtajan, kunnallishallituksen ja kunnalliskokouksen welwollisuudet owat samat kuin kunnan wanhimman, wolostihallituksen ja wolostikokouksen.

3) Asiaintoimitus kunnallishallituksissa tapahtuu waltakunnan kielellä. Paikallisella wäestöllä on oikeus wiiden wuoden kuluessa tämän lain woimaan astumisesta jättää asiakirjoja suomen kielellä kunnallishallituksiin ja waatia heille tulewista asiakirjoista maksuton suomenkielinen käännös.

4) Ewankelis-luterilaiselle papistolle kuuluwat oikeudet kuuluwat myöskin oikeauskoiselle papistolle.

5) Kaikilla Wenäjän alamaisuudessa olewilla mieshenkilöillä, jotka eiwät ole personallisessa palweluksessa on wälitön oikeus ottaa osaa kunnan asioihin. Tätä oikeutta ei ole henkilöillä, joista puhutaan kuwernementin ja kihlakunnan semstwolaitoksia koskewan asetuksen 3 pykälän muistutuksessa ja 27 pykälässä sekä henkilöillä, jotka on tuomittu asewelwollisuuden laiminlyömisestä. Naishenkilöillä on oikeus edustajain kautta ottaa osaa kunnallisiin asioihin.

6) Waiwaishoitoa koskewain asiain käsittelyyn yleisissä laitoksissa saawat ottaa osaa oikeauskoisten ja luterilaisten seurakuntain kirkkoherrat tahi heidän sijaisensa. Sanotut henkilöt kuin myöskin semstwon tahi kunnan palweluksessa olewat lääkärit saawat myöskin neuwottelewina jäseninä ottaa osaa kansan terweydenhoitoa koskewain asiain käsittelyhy kunnallishallituksessa.

7) Semstwopäälliköt ja Pietarin kihlakunnan poliisiwiranomaiset eiwät woi ottaa osaa kunnalliskokouksiin ja kunnawaltuuston kokouksiin.

8) Kunnalliskokousten ja kunnanwaltuuston kokousten puheenjohtajan apulaisiksi walitaan kaksi warapuheenjohtajaa.

9) Puheenjohtajiksi ja warapuheenjohtajiksi walitut henkilöt wahwistaa kuwernööri wirkaan, jonka jälkeen he ryhtywät wirkaansa hoitamaan. Jos kuwernööri ei wahwista waaleja, toimitetaan uudet waalit. Jos myöskään uusia waaleja ei wahwisteta, niin kuwernööri nimittää wirkoihin henkilöt, joilla on oikeus tulla walituksi sanottuihin wirkoihin.

10) Niiden henkilöiden nimityksissä maalaiskuntien hallitusten wirkailijoiksi, joita ei wahwisteta wirkoihin samoin kuin muitten henkilöiden kutsumisessa erinäisiin wirkoihin, noudatetaan läänin wiraston koskewan yleisen asetuksen 286 pykälässä määrättyä järjestystä.

11) (Oikeus- ja rahaministerin edustajain sekä poliisidepartementin tirehtöörin ehdotuksen mukaan):

Kaikki maalaiskuntahallituksen laitokset ja wirkamiehet owat toimintansa laillisuuden suhteen semstwopäällikön walwonnan ja tarkastuksen alaisia.

(Komitean muitten jäsenten ehdotuksen mukaan):

Kaikki maalaiskuntahallituksen laitokset ja wirkamiehet toimintansa oikeuden ja laillisuuden suhteen owat semstwopäällikön walwonnan ja tarkastuksen alaisia.

12) Kuntakokoukset kokoonkutsuu puheenjohtaja semstwopäällikön käskystä kaikissa muissa tapauksissa, paitsi niissä, jotka kesäk. 3 (15) p. w. 1898 arm. wahwistetussa maalaiskuntien hallintoa koskewassa asetuksessa mainitaan.

13) Kuntakokouksen ja kunnan waltuutettujen kokouksen pöytäkirjat esitetään semstwopäällikölle joko alkuperäisinä tahi kopioina. Jos semstwopäällikkö ei walita kuntakokouksen päätöksestä 14 päiwän kuluessa siitä, kun kokouksen pöytäkirja oli hänelle esitetty, saa päätös lain woiman. Päätös, josta semstwopäällikkö on walittanut, jätetään kihlakuntakokoukselle, joka sen joko wahwistaa tahi hylkää.

Tähän pykälään kuuluu seuraawa eräiden komitean jäsenten lisäys:

Päätökset, jotka koskewat kulunkiarwioita ja taksoituksia, esittää semstwopäällikkö lausuntonsa kanssa kihlakuntakokouksen wahwistettawaksi. Siinä tapauksessa, että ne eiwät ole sopusoinnussa lain waatimusten kanssa, palauttaa kihlakuntakokous ne asianomaiselle kokoukselle takaisin, joka tekee niihin kihlakuntakokouksen waatimat muutokset. Uudelleen laaditut kulunkiarwiot ja taksoitukset esittää semstwopäällikkö kihlakuntakokoukselle, joka kahden wiikon kuluessa joko wahwistaa ne sellaisinaan, tahi huomatessaan niissä jälleen laista poikkeawaa, tekee niihin asianmukaiset korjaukset omalla wallallaan.

Sama lisäys kuuluu oikeusministeriön edustajain ehdotuksen mukaan:

Päätökset, jotka koskewat kulunkiarwioita ja taksoituksia, saatetaan täytäntöön semstwopäällikölle esittämättä.

14) Sääntö, joka esitetään 30 pykälässä, sowellutetaan ainoastaan niiden päätösten suhteen, jotka owat lainwoiman woittaneet.

15) Ne oikeudet ja welwollisuudet, jotka 97 ja 103 pykälien mukaan kuuluwat Keisarillisen Suomen Senaatin Talousosastolle sekä 2 ja 98 pykälien mukaan kuwernööreille, siirretään kuwernementti-oikeudelle. Kunnallishallitusten päätökset tätä laatua olewista asioista esittää semstwopäällikkö lausuntonsa kanssa suoraan kuwernementtioikeudelle.

16) Kunnalliset ilmoitukset naulataan kunnantuwan seinälle tahi saatetaan ne jollakin muulla sopiwalla tawalla kuntalaisten tietoon. Kunnat eiwät ole pakotetut kuuluttamaan kirkoissa ilmoituksiaan.

17) Kunnallisrästit peritään etuoikeutettuina saatawina (Asetus weronk. järj. 1 §:n muist. w. 1910 julk.)

18) Kunnalliskokous tarkastaa ja ratkaisee kysymykset, jotka aiheutuwat tarkastajain muistutuksista (§ 95).

19) Maksu asiakirjoista, joita 105 pykälän perusteella annetaan, kumotaan.

20) Walitukset kuntakokouksen tahi kunnallisen hallituksen päätöksistä tehdään semstwopäällikön kautta kihlakuntakokoukselle 30 päiwän kuluessa päätösten tekemisestä tahi niiden woimaanastumisesta, jos walituksen tekee henkilö, joka ei ole ottanut osaa näiden päätösten tekemiseen.

21) Jos kunnallisten hallitusten tahi erinäisten komiteain ja kunnan wiranomaisten määräysten kautta rikotaan lain waatimuksia, estää semstwopäällikkö sanotut määräykset toimeenpanemasta ja seitsemän päiwän kuluessa anoo kihlakuntakokoukselta niiden kumoamista.

22) Syyte kunnallishallituksen wirkailijoita wastaan wirkarikoksista nostetaan kuntakokouksen päätöksestä tahi kuwernöörin määräyksestä. Sanotut henkilöt tuomitaan wirkarikoksista kuwernementtioikeudessa.

23) Semstwopäällikkö woi antaa kurinpidollisessa järjestyksessä kunnan wiranomaisille warotuksia ja muistutuksia, mutta kuwernööri erottaa heidät wirasta. Siinä tapauksessa, että nostetaan kysymys wiimeksi mainitun toimenpiteen soweltamisesta kunnan wirkamiestä kohtaan, on semstwopäällikölläkin oikeus toistaiseksi ja siksi kunnes kysymyksessä lopullisesti ratkaistaan erottaa kysymyksessä olewa henkilö wirantoimituksesta.

24) Kunnalliset laitokset ja kunnan wiranomaiset nauttiwat postilähetysten suhteen oikeuksia, jotka laki myöntää wolostija maalaiskuntahallitusten laitoksille ja wirkamiehille (Posti- ja sähköl. asetus §§ 61 ja 62, w. 1912 julkaisu).

25) Kaikellaisten asiapaperien ja todistusten karttamerkkimaksuihin nähden sowellutetaan kunnallishallitukseen samat säännöt kuin wolosti- ja maalaiskuntahallituksiin.

3) Yhdistettäwissä kunnissa säilytetään helmik. 27 p. w. 1909 (§ 1) arm. wahwistettu asetus torpan, lampuotitilan ja mäkitupa-alueen wuokraamisesta (Suomen As.k. N:o 12), mikäli se koskee niitä wuokrasopimuksia, jotka asianomaiset wiranomaiset owat wahwistaneet sanotun asetuksen perusteella ennen tämän lain woimaanastumista, sekä wuokrasuhteita warten, jotka owat syntyneet ennen helmik. 27 p. w. 1909 (Suomen As. k. N:o 12 § 371) noudattamalla seuraawia sääntöjä:

1) Niissä asioissa, joista arm. asetuksessa 27 p:ltä helmik. 1909 puhutaan, siirtywät kihlakunnanoikeuden ja sen puheenjohtajan welwollisuudet alue-rauhantuomarille.

2) Kanteet wuokranantajan sekä torpan, lampuotitilan ja mäkitupa-alueen wuokraajain wälillä Pietarin kihlakunnassa nostetaan, ratkaistaan ja päätökset toimeenpanaan siwililainsäädännön asetusten perusteella.

Wuokralautakuntien welwollisuudet Kiwennawan, Uudenkirkon ja Terijoen kunnissa kuuluwat asianomaisille kunnallishallituksille sekä wuokralautakuntien puheenjohtajain tehtäwät kunnallishallitusten puheenjohtajille.[1])

---

[1]) Oikeus- ja rahaministeriön edustajain mielestä kysymys wuokralautakuntien welwollisuuksien siirtämisestä kunnallishallituksille waatisi erityistä harkitsemista, sillä kunnallishallitus ei woi samassa määrässä rajoittaa maanomistajain etuja kuin wuokralautakunta helmik. 27 p. w. 1909 arm. asetuksen 58 ja 59 pykälän mukaan järjestettynä.

4) Pietarin kihlakunnan rauhantuomarikokouksen tehtäwäksi annetaan laatia ennen tämän lain woimaanastumista alaistensa rauhantuomarien ohjeeksi seikkaperäiset säännöt torpan, lampuotitilan ja mäkitupa-alueen wuokraukseen registeröimisestä. Nämä säännöt esittää Pietarin oikeushowin wanhin puheenjohtaja oikeusministerille lainmukaisessa järjestyksessä.

5) [2]) Jos wuokrasopimuksessa on määrätty, että wuokra maksetaan täydellisesti tahi osaksi luonnontuotteilla tahi päiwätöillä, ei tämä kuitenkaan estä wuokraajaa suorittamasta wuokraansa myöskin rahassa, jos hän ilmoittaa siitä wuokranantajalle. Näin tehty muutos astuu woimaan yhden wuoden kuluttua marrask. 1 p:stä alkaen.

Samaa oikeutta nauttiwat myöskin wuokranantajat. Tehdyn ilmoituksen hylkääminen woi tapahtua ainoastaan molemminpuolisesta sopimuksesta.

6) Jos wuokramies wuokra-ajan päätyttyä jää welkaa wuokrasta, tahi rakennusten ja maiden huolimattomasta hoidosta, tahi karjan huolimattomasta hoidosta ja häwittämisestä, työkaluista ja muista esineistä, jotka wuokranantaja on hänen käytettäwäkseen jättänyt, niin wuokranantajalla on oikeus, siksi kunnes maksu suoritetaan tahi hywäksyttäwä takuu esitetään, pidättää hänen wuokratulla maalla olewa omaisuutensa, sitä omaisuutta lukuunottamatta, jota lain mukaan ei woida ulosmitata (Siwililain 973 §).

7) Jos maatila, joka kokonaan tahi osaksi on wuokralle annettu, myydään welasta ja jos myydessä ei tehdä ilmoitusta wuokraoikeuden säilyttämisestä, niin ostajalla on oikeus kieltää wuokraoikeus.

Siinä tapauksessa, että wuokranantaja myy maatilan wapaaehtoisesti tahi jos hänet asetetaan wararikkotilaan, jää wuokrasopimus woimaan uuteen omistajaan nähden, jos wuokrasopimus on laillisessa järjestyksessä wahwistettu ja jos wuokramies jo on alkanut wuokraamaansa maata wiljellä. Jos sopimusta ei ole wahwistettu tahi, jos wuokramies ei wielä ole alkanut maata wiljellä, niin uudella omistajalla on oikeus kieltää wuokrasopimus, lukuunottamatta sitä tapausta, kun wuokraoikeus registeröimisen perusteella jää woimaan tahi kun myyntitilaisuudessa sanottu oikeus säilytetään.

8) Jos wuokramies ei määräajan kuluessa korjaa niitä waurioita, jotka hän wuokraamallaan maalla on tehnyt, mutta määräajan kuluttua todistaa, että tämä on tapahtunut sairauden, katowuoden tahi muun syyn wuoksi, niin kunnallishallitus määrää hänelle uuden määräajan [3]). Jos wuokraaja toisen määräajan kuluessa täyttää welwollisuutensa, säilyttää hän wuokraoikeutensa.

Pätewän syitten perusteella woi tuomioistuin tuomita wuokramiehen korwaamaan wuokranantajan wahingon ja säilyttää hänelle hänen wuokraoikeutensa.

9) [4]) Kunnallishallitus toimittaa katselmuksen wuokratulla maalla.

10) Katselmuksen määrää kunnallishallituksen puheenjohtaja, joka hywissä ajoin antaa siitä asianomaisille tiedon. Toimituksesta tiedon saaneitten poissaolo ei estä katselmusta toimittamasta [5]).

11) [6]) Kunnallishallituksen päätökseen tyytymätön woi katselmustoimituksesta walittaa rauhantuomarille 60 päiwän kuluessa katselmuksen toimittamisesta. Wastakkaisessa tapauksessa pysyy kunnallishallituksen päätös woimassa ja pannaan täytäntöön.

Tarpeen waatiessa toimittaa oikeus katselmuksen wuokratulla maalla.

12) [7]) Kun wuokranantajat ja wuokraajat wuokrasuhteita koskewissa erimielisyyksissä owat päässeet sopimukseen, laatii siitä kunnallishallitus asiakirjan, jonka molemmat puolet allekirjoittawat. Sanotut sopimukset pannaan täytäntöön kiistämättömässä järjestyksessä. (Asetuksist. järj. wuod. 1910 julk. § 1 muist.)

13) Torpan, lampuotitilan ja mäkitupa-alueen wuokra-asioita koskewat katselmuskustannukset suoritetaan tarkoitusta warten erityisesti määrätyistä waroista, jotka kunnallishallitus ottaa wuotuiseen kuwernementtioikeuden wahwistamaan menosäänöönsä.

Kunnallishallituksen ja sen puheenjohtajan palkkiot katselmustoimituksesta suoritetaan kuwernementtioikeuden wahwistaman taksan mukaan.

Palkkiot tulo- ja lähtökatselmuksista suorittaa kunta etuläteen, jonka jälkeen ne yleisen werotustaksoituksen perusteella jaetaan kunnan rajojen sisällä asuwien wuokranantajain ja wuokraajain kesken. Tarkoitusta warten tarwittawat warat kannetaan seuraawana wuotena sanottujen werojen kannossa.

Muissa katselmuksissa määrää katselmukset toimittawa kunnallishallitus, kummanko asianomaisen on kustannukset suoritettawa waiko molempien.

14) [8]) Walitukset kunnallishallituksen wuokra-asioista antamista ratkaisuista ja päätöksistä tehdään rauhantuomarille, waatimalla wastapuolen selitystä 60 päiwän kuluessa päätöksen antopäiwästä lukien.

15) [9]) Helmik. 27 p:n w. 1909 arm. asetuksen seuraawia pykäliä ei sowelluteta:

[2]) Oikeus- ja rahaministeriön edustajain mielestä oli 9:s kohta poistettawa, mutta 35 § säilytettäwä muuttamatta.

[3]) Oikeus- ja rahaministeriön edustajain mielestä määrää sen tuomioistuin, kuten 2 osan 40 §:ssä määrätäänkin, mitkä pykälät owat muuttamatta säilytettäwät.

[4]) Oikeus- ja rahaministeriön edustajain mielestä owat 9 ja 10 kohdat tarpeettomat.

[5]) Oikeus- ja rahaministeriön edustajain mielestä on 55 pykälässä ja 3 osan 57 pykälässä ainoastaan wiitattawa siwililakiin.

[6]) Katso edell.

[7]) Katso edell.

[8]) Oikeus- ja rahaministeriön edustajain mielestä on 14:s kohta tarpeeton.

[9]) Oikeus- ja rahaministeriön edustajain mielestä on wiittaus §§:iin 11, 21, 40 (2 ja 3 l.), 50, 51, 67 (1 l.) ja 68 [illegible]stettawa 17:sta kohdasta.

§§:iä 11 (2 luku), 14, 21, 30, 35, 40 (2 ja 3 luku), 50, 51, 54, 55, 57 (3 ja 4 luku), 58—63, 64 (2 ja 3 luku), 65, 67, 68, 71 ja 79.

4) Kaikissa niissä tapauksissa, jolloin paikallisissa suomalaisissa asetuksissa, jotka owat woimassa (III os. 2, 3 §) yhdistettäwissä kunnissa (I os.) mainitaan niistä suomalaisista asetuksista, jotka eiwät ole woimassa sanotuilla paikkakunnilla, tahi niihin wiitataan, otetaan ohjeeksi wastaawat asetukset Pietarin kuwernementissa woimassa olewista laeista.

5) [10]) Raiwolan kyläkunta erotetaan Kiwennawan kunnasta ja yhdistetään Rajajoen wolostiin kuuluwana ja sowelluteta an siihen kaikki asetukset aina maalaiswäestöä koskewiin asetuksiin saakka. (Lakikok. Erit. Liite w. 1902 julk. w. 1912 Jatk.)

6) Waltamaantiet sekä niillä olewat sillat ja niihin kuuluwat rakennukset siirretään: kulkulaitosministeriön hoitoon, jos ne ylläpidetään Suomen waltion waroilla, muita muissa tapauksissa Pietarin läänin ja kihlakunnan semstwojen hoitoon.

7) Kaikki yleistä turwallisuutta ja järjestystä koskewat hallinnollisten wiranomaisten yhdistettäwillä paikkakunnilla antamat pakolliset määräykset säilytetään woimassa, siksi kunnes ne muutetaan tahi kumotaan woimassaolewassa järjestyksessä julkaistuilla asetuksilla.

8) Henkilöt, jotka owat yhdistettäwien kuntain jäseniä, poistetaan Suomen kansalaisten luwusta jättämällä heidät sanottujen kuntien jäseniksi. Nämä henkilöt, jollei heillä ole ylimmän säädyn oikeuksia, luetaan säätöoikeuksiensa suhteen maalaiswäestöön.

Kunnan kirjoihinpanojärjestys ja kirjanpito wakinaisista asukkaista määrätään erityisillä säännöillä, jotka sisäministeriö julkaisee.

9) Kun tämä laki astuu woimaan yhdistettäwissä kunnissa (I os.), lakkaa kaikkien suomalaisten wiranomaisten toiminta siellä, lukuunottamatta heidän määräyksiään luowutettaessa heidän hoidossaan olewat asiat wastaawille Pietarin kuwernementin wiraston.

Asiain luowuttamisjärjestyksen ja aja[illegible] Waa[illegible] [illegible] [illegible] [

327 (47:471)

Työmies 25/8--14

pääoman mahti. Se on rajoittanut saksalaisten sijoitusmahdollisuuksia merentakaisissa maissa. Ja Englannin diplomatia on tukenut Ranskan pääoman wientiä saksalaisen haitaksi.

Suurwaltain diplomatialle, hallitusmahdin edustukselle, onkin nykyaikana tullut tärkeimmäksi tehtäwäksi juuri rahamiespiirien etujen suoranainen edustaminen. Waltiowallan

lla 15 p:niä palstamillim. tilalta. Pienin s-, vihkimä- ja syntymäilmoitukset 2 mk. oitukset vähint. 2: 50. Pysyväisistä ilmoitusta vastaava maksu liitettävä muriin viimeistään ennen klo 9 aamulla. elef. 1937. Taloudenhoitajan tel. 60 64. nttori Lahdessa, Rautatienk. 26. Tel. 365. ES jaetaan joka arkipäivän iltapuolella

Englannin ja Saksan wälisen ristiriidan kehittyminen.

25/8 -14

3. Kilpailua pääoman wiennissä.

Niin Englannin kuin Saksankin teollisuuden woittoedut waatiwat, että tawarain maasta wiennin täytyy wuosi wuodelta lisääntyä. Mutta useimmat wieraat maat owat sulkeneet itsensä korkean tullimuurin taa, jota tawantakaa wielä entisestään korotellaan. Suurwaltain hallitukset woiwat kyllä aina jossain määrin pakottaa pienempiä myöntämään kauppasopimuksissa helpotuksia. Mutta paremmankin neuwon tietäwät kapitalistit.

He tietäwät wanhan totuuden, että kultakuormaa kantawa aasi woi kiiwetä korkeimmankin muurin yli. Englannista ja Saksasta (kuten myös Ranskasta) wiedään kiiwalla pääomaa muihin maihin, suuret määrät wuosittain. Tawaramarkkinoilla tapahtuwan kilpailun rinnalle on tullut kilpailu pääomamarkkinoilla, kilpailu pääoman tarjonnassa. Mutta tämäkin on suurimmalta osaltaan wain keino oman maan tuotteiden wiennin lisäämiseksi. Tosin Englannista yhä wieläkin lainataan pääomaa paljon muihin maihin pelkkää korkoakin wastaan. Mutta tawallisesti pyydystetään luotonannolla, paitsi korkoja, myös tawaratilauksia omaan maahan. Kun pienemmät waltiot ottawat lainoja esim. sotawarustelujaan warten, on niiden samalla sitouduttawa niillä rahoilla tai ainakin osalla niistä ostamaan sotatarpeensa sen maan tehtaista, mistä laina annetaan. Kun esim. Balkanin maissa tai Turkissa uutta suurta rautatiehanketta, raitiotielaitosta tai sähkölaitosta warten perustetaan osakeyhtiö ja esim. Berlinin rahamiehet ottawat laskeakseen liikkeeseen sen osakkeet tai obligatsionit ja siten muuttaakseen ne rahaksi, niin on miltei warmaa, että Saksasta sinne sitten tarweaineita tulee. Welkakahleilla woidaan myös koettaa sitoa welkaisen maan kapitalisteja ja hallituswaltaa luotonantajamaan tawarain pysywäisiksi ostajiksi, joiden olisi pakko olla luotonantajain armoilla, samantapaisesti kuin pienessä asteikossa joukko pikkukauppiaita woi olla yhden tukkukauppiaan nuotassa. Suorastaan osakkeiden omistuksellakin woiwat pääoman wientiä harjottawain maiden rahamiespiirit sekä saada suurta taloudellista waikutuswaltaa toisten maiden kapitalistiseen kehitykseen että myös pysywäisesti nykeä niiden liikelaitoksista woitto-osinkoja. Tällainen pääoman sijotus on niille siis paljon edullisempaa kuin yksinkertainen lainananto. Esim. Ruotsin rautamalmirikkaudet kuuluwat täten suuressa määrin joutuneen englantilaisen, saksalaisen ja ranskalaisen pääoman käsiin. Sitä paitsi pääomaa ei suinkaan aina noista suurista maista wiedä toisiin maihin rahan muodossa. Woidaan wiedä suorastaan tehtaita. Perustetaan itse liikeyrityksiä toisiin maihin. Se myös lisää suuresti oman maan tawarain menekkiä, sillä tietysti noita yrityksiä warten wiedään tuotantowälineet kotoa, mikäli mahdollista. Ja woitot niistä lähetetään kotia, siten pitäen wieraan maan kansantaloutta riistettäwänä.

Wapaista pääomista ei ole puutetta. Päinwastoin. Warsinkin Englannissa, mutta myöskin Saksassa on johtawain suurkapitalistiryhmäin käsissä jo pitkät ajat ollut niiden mielestä liikoja pääomia. Suurten rahamiesten pahin murhe on se, mihin saa sijoitetuksi wapaita pääomia. Jollei pääoma ole sijotettuna, toisin sanoen, jollei se ole poikimassa lisää pääomaa, on se „kuollutta", siis kapitalisteille hirweän kammottawaa. Ne tawattomat woittosummat, mitä suurissa teollisuusmaissa joka wuosi kasaantuu, owat tawalla tai toisella sijotettawat poikimaan uutta woittoa. Oman maan tuotantoakin laajennetaan ja siinä olisi kyllä, warsinkin Saksassa, mutta myöskin Englannissa, wielä useilla aloilla paljon enemmänkin laajentamisen waraa, jos yleistä kansantaloudellista etua silmällä pidettäisiin. Mutta sitä eiwät kapitalistit pidä silmällä silloin kuin se ei waan lyö yhteen heidän woitonsaalistusetujensa kanssa. Ja wiimemainittujen etujen kannalta katsoen ei noissa maissa enää wiime aikoina ole ollut kotimaan teollisuudessa läheskään niin paljoa laajentamisen waraa kuin kasaantuneita wapaita pääomia on käytettäwänä ollut. Englannin teollisuus on jo pitkän kehitysikänsä johdosta ennättänyt tulla pääomalla niin kyllästytetyksi, että jos tuotantoa nopeammin laajennettaisiin, ei menekki woisi lisääntyä samassa suhteessa, jolloin taas woitto alenisi. - Saksan kotimai-

327 (47:471)

Hbl. 19/8. 14.

Fordringarna på rysk språkkunskap.

I särskilda polisbefattningar i Finland.

Angående ryska språkets användning vid ärendenas behandling i Finlands administrativa verk har senaten funnit godt förordna att innehafvarna af de nedannämnda polisbefattningarna böra vara kunniga i ryska språket, nämligen:

I. I Viborgs län:

I Stranda härad: i Viborgs kronolänsmansdistrikt tio polismän å orter, som mest äro bebodda af ryssar; i Nykyrka kronolänsmansdistrikt alla polismän; i Kuolemajärvi kronolänsmansdistrikt alla polismän; i Björkö-St Johannes kronolänsmansdistrikt polismännen, stationerade i Koivisto by, Humaljoki och Härkälä; i Lavansaari och Seiskari kronolänsmansdistrikt alla polismän.

I Kymmene härad: i Pyttis och Kymmene kronolänsmansdistrikt konstapeln, som är stationerad i närheten af Kymmene gård; i Säkkijärvi kronolänsmansdistrikt konstaplarna å Teikarsaari.

I Lappvesi härad: i Valkeala kronolänsmansdistrikt alla i Kouvola och Utti stationerade konstaplar; i Lappvesi kronolänsmansdistrikt tvenne under tiden för lägerföningarna därvarande konstaplar och tvenne polismän i närheten af truppernas ständiga dislokationsort.

I Jääskis härad: i Ruokolahti kronolänsmansdistrikt alla konstaplar vid Imatra och Vuoksenniska; i Jääskis kronolänsmansdistrikt konstapeln vid Vallinkoski; i Joutseno kronolänsmansdistrikt konstapeln vid Rauha sanatorium.

I Äyräpää härad: alla polismän.

I Kexholms härad: i Pyhäjärvi kronolänsmansdistrikt konstaplarna vid klostret Konevits och i Sortanlaks hamn; i Sakkola kronolänsmansdistrikt tvenne konstaplar.

I Kronoborgs härad: i Jaakkima kronolänsmansdistrikt konstapeln i Lahdenpohja hamn.

I Sordavala härad: i Sordavala kronolänsmansdistrikt konstaplarna å Valamo klosterområde, i Kymölä och i närheten af Sordavala stad.

I Salmis härad: i Suistamo kronolänsmansdistrikt tvenne polismän; i Salmis kronolänsmansdistrikt alla polismän; i Suojärvi kronolänsmansdistrikt alla polismän.

II. I Nylands län:

I Helsinge härad: kronofogden; kronolänsmännen i Helsinge, Hoplaks och Tusby kronolänsmansdistrikt samt konstapeln i Hyrylä by af sistnämnda distrikt.

I Lojo härad: kronofogden; i Kyrkslätts kronolänsmansdistrikt kronolänsmannen.

I Raseborgs härad: kronofogden; i Pojo kronolänsmansdistrikt kronolänsmannen; i Tenala kronolänsmansdistrikt kronolänsmannen.

I Pernå härad: i Elimä kronolänsmansdistrikt kronolänsmannen.

I städerna: i Lovisa och Ekenäs poliskommissarierna.

Å järnvägsstationer: alla konstaplar å stationerna Aggelby och Korja.

III. I Tavastehus län:

I Hauho härad: i Hausjärvi kronolänsmansdistrikt kronolänsmannen och tvenne konstaplar; i Hattula kronolänsmansdistrikt kronolänsmannen och konstapeln i Parola by.

I Hollola härad: i Hollola kronolänsmansdistrikt kronolänsmannen och en konstapel; i Nastola kronolänsmansdistrikt kronolänsmannen och en konstapel.

I Birkkala härad: i Birkkala kronolänsmansdistrikt kronolänsmannen och en konstapel; i Kangasala kronolänsmansdistrikt kronolänsmannen och konstapeln i Messukylä socken.

I städerna: i Lahti polischefen och sex konstaplar.

327 (∞) „1914"

Vapr. Sanr. 17/8--14

Maailmansota.

17/8 Vapr. Sanr. 1914

Tällä otsakkeella kirjottaa maisteri J. W. Keto „Yhteishywässä" seuraawaa:

Yleis-europalainen sota on syttynyt. On wihdoinkin puhjennut se mailmanpalo, jota kohti Europan suurwaltojen hallitukset kuumeenomaisessa warustelu-innossaan owat luonnonlain wälttämättömyydellä kulkeneet ja joka wiime wuosina jo useimmankin kerran on ollut pelottawan lähellä syttymistään.

Ulkonainen aihe sodan syttymiseen oli, kuten tunnettua, Itäwallan kruunuperillisen äsken tapahtunut salamurha Serajewossa. Murha johti Itäwallan ja Serbian sotaan. Itäwallan liittolainen Saksa julisti pian sodan Wenäjälle, joka oli asettunut tukemaan Serbian kansallista loukkaamattomuutta Itäwallan pyyteitä wastaan. Myöskin wanhalle wihollisellen Ranskalle se samalla kertaa julisti sodan. Nyt on sekaantunut leikkiin myöskin Englanti Wenäjän ja Ranskan liittolaisena. Wieläpä Europan pikkuwallatkin owat warustautuneet sodan waralle, jopa julkisesti jo asettuneetkin puolelle tai toiselle.

Kun katselee hiukan sywemmin asioita, huomaa, että tuo serbialais-itäwaltalainen selkkaus oli wain ulkonainen satunnainen aihe, joka sai Europan suurwaltojen keskenäisen kauwan sitte wallinneen wastakkaisten etujen synnyttämän jännityksen laukeamaan. Tässä ei ole sopiwa paikka laajemmin selostaa, kuinka Europan waltojen keskenäiset suhteet owat wiime aikoina kehittyneet. Wiitattakoon wain muutamalla sanalla kuinka monet eri syyt owat johtaneet nykyiseen pelottawaan woimainmittelyyn. Saksan ja Ranskan wälillä on jo kaksi kertaa ollut syttyä sota Marokon omistamisesta. Balkanilla on taas Itäwalta esiintynyt Wenäjän kilpailijana Balkanin waltioitten holhouksessa. Kun Itäwalta kuusi wuotta takaperin täydellisesti liitti itseensä Bosnian ja Herzegowinan, wain Saksan uhkaus tukea asewoimin Itäwaltaa sai estetyksi Wenäjän yrittämästä sodalla tehdä mitättömäksi tapahtunutta anastusta. Saksa taas on esiintynyt Balkanilla Turkin suojelijana ja saanut siltä palkinnoksi suuria taloudellisia etuja warsinkin Wähässä-Asiassa, m. m. luwan rakentaa rautatien Konstantinopolista läpi Wähän-Asian Bagdadiin. Tämä politiikka käwi waaralliseksi Englannille, jonka waltaa Egyptissä ja Intiassakin Saksa täten uhkasi. Englannin ja Saksan wälit owat siten olleet wiime aikoina erittäin kireät. Kansainwälistä asemaa wielä kärjisti Balkanin sota, joka merkitsi mainitulle Saksan politiikalle musertawaa tappiota, kun sen liittolainen Turkki menetti kaiken waltiollisen merkityksen; samoin kuin Itäwallan politiikalle, kun sen liittolainen Bulgaria Balkanin waltioiden keskenäisessä saaliinjaossa weti lyhimmän korren. Kun Saksa ja Itäwalta kärsiwät wielä muitakin diplomatisia tappioita, ne, äärimmilleen hermostuneina, päättiwät asettaa kaikki yhden kortin waraan, palauttaakseen entisen waikutuswaltansa Europan waltioiden konsertissa. Turhaa oli näin ollen Serbian alistuminen Itäwallan nöyryyttäwiin ehtoihin, turhia warsinkin Englannin pyrkimykset rauhan säilyttämiseksi.

Kaikki nämä Europan suurwaltojen keskenäiset selkkaukset johtuwat siitä, että nuo waltiot kaikki pyrkiwät samaan päämäärään: nykyisen alueensa suurentamiseen joko liittämällä kokonaan itseensä tai waikutuswaltansa alle ennen itsenäisiä pieniä maita tai riistämällä toisiltaan ne siirtomaat, jotka toinen walta on jo ennen ehtinyt itselleen hankkia. Kaikki suurwallat on wallannut wiime wuosikymmeninä imperialismin henki, s. o. pyrkimys päästä mahtawaksi siirtomaawallaksi. Omien aikeittensa perilleajamiseksi ja toisten suurwaltojen aikeitten tyhjäksitekemiseksi ne owat asestautuneet kiireestä kantapäähän, sitä warten ne myöskin solmiwat keskenäisiä liittoja.

Mutta mikä on se woima, joka ajaa suurwaltoja walloitus- ja siirtomaapolitiikkaan? Se on juuri nykyaikainen kapitalismi, jonka etuja walwoakseen Europan kansat saawat kantaa uuwuttawat sotilasrasitukset ja kestää hirweät sodat. Kapitalististen maitten ulkopolitiikankin tehtäwänä on palwella ennen kaikkea kunkin maan pääomia omistawien yhteiskuntaluokkien etuja. Senkin tulee hankkia pääomalle sijoitusmahdollisuuksia ja tawaramarkkinoita. Europan maiden walloitus ja siirtomaapolitiikka johtuu pyrkimyksestä taata kotimaiselle pääomalle sijoitusmahdollisuuksia pyykittämällä sille mahdollisimman laajat alat, joilta ulkomainen kilpailu on suljettu pois. Emämaan joutilaan pääoman täytyy päästä wirtaamaan siirtomaihin, rakentaa sinne rautateitä, kanawia ja maanteitä, perustaa sinne teollisuuslaitoksia ja tuoda sieltä elintarpeita ja nautintoaineita. — Näiden pyrkimysten palweluksessa owat kapitalististen waltioiden mahtikeinot, ennen kaikkea meri ja maasotalaitos.

Luonnollisesti ei sowi kieltää, että kansallisuuden yhdistämispyrkimykset, hallitsijasuwun wallantawottelu j. n. e., owat myöskin olleet sotien aiheuttajina. Niin esim. wiimeisessä Balkanwaltioiden sodassa. Mutta joka lähemmin on tutkinut tuonkin sodan syitä, on nähnyt, että esim. kansallisten pyrkimysten takaa owat irwistäneet myöskin teollisuutta ja kauppaa harjottawien luokkien edut sotaan ajawina woiminä. Wielä alastomammin nuo edut esiintywät luonnollisesti suurwaltain ulkopolitiikan taustana.

Tällaisista perimmäisistä waikuttimista syntywät nykyajan sodat, nuo hirweät ihmishenkien ja aineellisten arwojen häwittäjät. Kuinka monta sataatuhatta ihmishenkeä woikaan kysyä nyt syttynyt mailmansota! Ja ennenkuin sota on wielä kunnollisesti alkanut, tuntuwat sen waikutukset taloudellisessa elämässä lamauttawan raskaina: kaikista maista saapun tietoja pörssipanikeista ja pörssien toiminnan lakkaamisesta, suurten keskuspankkien diskonttokoron korotuksesta, niiden kullanpuutteesta, wekselien maksuajan pitennyksistä, liikkeitten wararikoista j. n. e. Kansainwälinen kauppa on lamaannuksissa, useimmat teollisuuslaitokset käywät wain puolella höyryllä tai owat suljetut kokonaan.

Meidänkin maamme taloudellinen elämä on jo myöskin saanut tuta sodan seurauksia. Kauppa ulkomaiden kanssa on lamassa. M. m. woin, puutawaran ja paperin wienti on ainakin toistaiseksi keskeytynyt. Eräitä teollisuudenhaaroja uhkaa raaka-aineiden puute, wielä useampia hiilen puute. Teollisuuden lamautumisesta johtuu taas palkkatyöwäelle kauhea työttömyys, jonka kauhuja wielä lisää elintarpeitten kallistuminen. Tosin toiselta puolen meidän kauppapankkiemme ja Suomen pankin tila näyttää olewan erittäin hywä, niin että ne owat kykenewät jonkun werran auttamaan liike-elämäämme ohi pahimman pulakauden, kunhan

wain säikähtynyt yleisö ei tarpeettomasti talletuksiaan irtisanomalla riistä pankeilta tätä kykyä helpottaa sodan liike-elämälle tuottamia waurioita.

Luonnollisesti osuuskaupatkin saawat yllinkyllin tuta aseman waikeutta. Kun tawaraliikenne on toistaiseksi rajotettu ruokatawarian kuljetukseen, eiwät kauempana S. O. K:n ja tukkukauppiasten warastoista olewat kaupat saa riittäwästi warostoaan wusituksi sitä mukaa kuin wanha hupenee. Warastot taas wähenewät tawallista nopeammin, kun ne, joilla wain waroja on, ostawat warsinkin elintarpeita suuremmissa eriss ä. Siitä syystä moniaat kaupat owatkin jo olleet pakotetut rajottamaan myynnin jäseniinsä. — Toiselta puolen taas tehdasalueilla työttömyys tekee osuuskauppojen ostajapiirin ostokywyttömäksi. J. n. e.

Hirweän rikoksen owat siis ihmiskunnan kulturia wastaan tehneet ennen kaikkea Itäwalta ja Saksa häikäilemättömällä hyökkäyspolitikallaan, edeswastuuttomasti alottaessaan maailmansodan.

Näitä äärettömiä kulturiarwoja tuhoawia sotia ei woida wälttää kaikista rauhanystäwien haaweiluista huolimatta, niin kauan kuin owat waikuttamassa ne woimat, jotka ajawat waltioita laajennus- ja siirtomaapolitikaan, siis niin kauan kuin pääoma tarwitsee sijoitus- ja menekkialueita. Ja niitä se tawitsee niin kauan kuin kaiken tuotannon tarkotus on woitontawottelu ja kaikki tuotanto suunnitelmatonta. Sellainen tuotantojärjestelmä synnyttää sijoitusta etsiwää kuollutta pääomaa, kun wanhoja liikkeitä ei aina woida syntywän woiton määrällä laajentaa. Wasta silloin poistuisi tämä pääoman yhä uusien sijoitus- ja menekkialueiden tarwe, jos woitaisiin järjestää taloudellinen elämä siten, että woiton tawottelu ei olisi sen ajawana woimana, waan woitaisiin asettaa ihmisten tarpeet tuotannon järjestäjäksi.

Tähänhän me osuuskauppawäkikin osaltamme pyrimme. Jota pitemmälle ihmiskunnan wähäwäkiset pääsewät tuota päämaalia tawotellessaan, sitä enemmän ne poistawat sodan syitä ja rakentawat mailmanrauhan taloudellisia edellytyksiä.

327 (17:471)

H. S. 10/8. 14.

10/8. 14.

Wenäjän meriministeriön kertomus Suomen luotsilaitoksen toiminnasta.

Todella kuwaawa asiakirja.

(Pietarin kirjeenwaihtajaltamme.)

Näinä päiwinä julkaisee meriministeriö wirallisen kertomuksen Suomen luotsilaitoksen toiminnasta. Meriministeriön mielestä on luotsilaitoksen tila erinomaisen hywä.

Wenäläiset luotsit tottuiwat hywin lyhyessä ajassa tehtäwäänsä ja wapaasti ohjasiwat laiwoja saaristossa 80 peninkulman matkalla ja wälistä pitemmällekin, kun sitä wastoin suomalaiset luotsit eiwät lainkaan kyenneet ohjaamaan laiwoja, waan osoittiwat ainoastaan kulkuwäylän piirinsä sisällä keskimäärin 9—24 peninkulman matkalla.

Merimerkkien pystyttäminen alettiin 20—23 p. huhtikuuta erittäin epäsuotuisissa oloissa. Työ päättyi Suomenlahdella 12 p. kesäk. ja Itämeren pohjoisosassa nöin kuukautta myöhemmin, s. o. 7 p. heinäk. Tästä huolimatta sujui laiwaliike suuremmitta waikeuksitta.

Uudet luotsit eiwät kaikkialla ryhtyneet laiwain ohjaukseen heti laiwaliikkeen alettua, sillä useimmat laiwanomistajat asiamiestensä pakotuksesta turwautuiwat siwullisten henkilöitten ja hinaajalaiwojen apuun. Mitä tulee Suomen Höyrylaiwaosakeyhtiön laiwoihin, niin ne, paikallisen sanomalehdistön neuwoja totellen, suorastaan hylkäsiwät wenäläisten luotsien awun. Luotsien toiminta alkoi wasta syksyllä, jolloin laiwojen päälliköt eiwät enään syysmyrskyjen tultua uskaltaneet kulkea ilman luotseja, tahi turwautua siwullisten henkilöiden apuun. Nämä seikat oliwatkin syynä siihen, sanotaan kertomuksessa, että luotsien ohjaamien laiwojen lukumäärä oli pienempi kuin edellisenä wuotena.

Suomen sanomalehdissä puhuttiin usein, etteiwät muka uudet luotsit yleensä ymmärtäneet mitään luotsausasioista. Tällaiset puheet owat kuitenkin tahallista walhetta, sillä tunnettu sanomalehtimiesryhmä, jonka tehtäwänä on moittia kaikkea, mikä wain wähänkin koskee wenäläistä luotsilaitosta Suomessa, hywin tiesi, että useimmat wenäläisistä luotseista oliwat aikaisemmin purjehtineet omilla laiwoillaan Suomen wesillä ilman suomalaisten luotsien apua ja että he parin kolmen wiikon kuluessa oiwallisesti tutustuiwat saaristoreitteihin.

Yhtä wääriä owat tiedot myöskin wenäläisten luotsien ohjaamien laiwojen haaksirikoista. W. 1912 tapahtui ainoastaan 12 haaksirikkoa. 5 tapauksessa oli wenäläinen luotsi laiwalla, neljässä suomalainen ja kolmessa yksityinen luotsi.

Tämän jälkeen siirrytään kertomuksessa kumoamaan niitä syytöksiä, joita on tehty sen johdosta, etteiwät wenäläiset luotsit ajoissa ole saapuneet laiwoja ohjaamaan. Ministeriö tunnustaa, etteiwät luotsit kaikkialla todellakaan olleet täydellisesti perehtyneet toimeensa, josta muuten oli asianmukaisella kiertokirjeellä merenkulkijoille ilmoitettu. Ministeriö arwelee, että kun toiset luotsit tekiwät lakon ja toiset eiwät ehtineet täydellisesti perehtyä toimeensa, niin wiimeksi mainittuja ei ole syytettäwä siitä, etteiwät he ajoissa saapuneet laiwoille.

Usein tapahtui, että laiwat, jotka oliwat tilanneet luotsia, ajoiwat luotsiaseman ohi niin kowaa wauhtia, etteiwät luotsit mitenkään päässeet laiwoihin. Esim. höyrylaiwa „Norvik" ajoi Gråhaaran ohitse sellaista kyytiä, että laiwan tekemät aallot heittiwät laiturissa olewat luotsiwenheet maalle ja särkiwät ne rantakiwiä wastaan. Tämän wuoksi eiwät luotsit tietysti woineet saapua toiseen laiwaan, joka pyysi heidän apuaan.

Tämän jälkeen siirrytään kertomaan höyrylaiwa „Sundswallin" kapteenin Bergmanin „suuttumusta herättäwästä suhtautumisesta" wenäläisiin luotseihin, kapteeni Bergman kun muka koko wiime purjehduskauden ajan teki wain pilkkaa wenäläisistä luotseista. Niinpä hän esim. luotsinottopaikassa Rönnskärin saaren luona koetti asettaa laiwansa tuulen puolelle, waikeuttaakseen luotsiwenheen laskemista laiwan siwulle. Ja kun luotsiwenhe oli noin 40 syleen päässä höyrylaiwasta, antoi hän sen kulkea hiljalleen, saadakseen sen wielä ylemmäksi ja pakottaakseen siten luotsit turwautumaan luowaamiseen. Kun luotsiwenhe oli oiwan lähellä, pani Bergman jälleen laiwan kulkemaan, pakottaakseen luotsit laskemaan purjeen ja tarttumaan airoihin. Wielä tämänkin jälkeen oli laiwa kulussa 30—40 minuutin ajan. Bergman sätti koko tämän ajan wenäläisiä luotseja matkustajain kuullen siitä, etteiwät nämä muka kyenneet purjewenheen hoitoon eiwätkä olleet tehtäwäänsä lainkaan perehtyneitä. Kun luotsi sitten oli ohjannut laiwan waarallisen paikan ohi, niin kapteeni Bergman matkalla satamaan äkkiä poisti luotsin tehtäwänsä suorittamisesta, waikka luotsi ei antanut pienintäkään aihetta moiseen tekoon. Tämä poistaminen tapahtui kaiken lisäksi hywin räikeällä ja törkeällä tawalla. Edelleen sanotaan kertomuksessa, että kun höyrylaiwa „Sundswall" wiime tammikuun 23 p:nä oli matkalla Waskiluodosta Rönnskärin saareen, ilmoitti Bergman laiwalla olleelle luotsille, että jos luotsit eiwät tule wastaan saaren luona, niin hän heittää luotsin mereen. Kun luotsiwenhe tuli wastaan, kulki laiwa täyttä kyytiä ja kun luotsi pyysi hiljentämään wauhtia, wiskasi Bergman nuoran luotsin kaulaan, uhaten heittää hänet mereen. Sitten hän lupasi ottaa luotsit laiwaan, wiedä heidät aawalle merelle ja hukuttaa heidät siellä.

Kertomuksen lopussa huomautetaan, että waikka Suomen sanomalehdistö on pitänyt niin suurta melua seisauksesta kaupan alalla, owat tullitulot kuitenkin nousseet, ollen 1 p:stä tammik. 1 p:wään jouluk. w. 1912 52,938,681 mk. 11 p., kun sitä wastoin w. 1911 ne oliwat ainoastaan 48,868,896 mk. 2 p. ja w. 1910 47,337,308 mk. 79 p.

Ja tänä on oikein wirallinen kertomus!!

Vf. bladet 2/8 14

Krigstillstånd.

2/8. 14.

Hvad ryska författningar innehålla.

Ryska författningar innehålla bland annat följande föreskrifter angående militärbefälet och dess förhållande till civila myndigheter i fästningar och orter som förklarats i krigstillstånd.

Då en fästning befinner sig i krigstillstånd.

Kommendant tilldelas rätt att, i fall af behof, använda befolkningen inom fästningen eller dess område till arbeten å fästningen äfvensom att af dem uttaga för arbetena erforderliga redskap och material, transport- och lifsmedel samt för arbetet och de i anspråk tagna förnödenheterna erlägga betalning enligt pris, som fastställts i stadgad ordning, eller genom att utfärda kvittenser. De civila myndigheterna äro härvid skyldiga att ofördröjligen och utan gensägelse uppfylla kommendantens alla fordringar samt att lämna allt erforderligt bistånd till verkställandet af hans anordningar.

Alla inom fästningsområdet befintliga kronoämbetsverk och tjänstemän skola på anfordran af kommendanten till hans förfogande ställa hos dem förefintliga kronomedel, hvaröfver uppsättes behörigt protokoll.

Stads- och häradspolisen underordnas helt och hållet kommendanten samt verkställer alla hans anordningar. Till dess att verklig blokad genom fienden vidtagit, skall kommendanten såvidt möjligt är upprätthålla den administrativa ordningen samt det sedvanliga sättet för polisens skötande af dess tjänsteåligganden.

Inom fästningen och dess område befintliga och statsverket tillhöriga post- och telegrafanstalter skola öfverlåtas till kommendantens förfogande.

Kommendanten skall träffa anstalt om att aflägsna så många invånare som möjligt såväl från fästningen som från de bebodda platser, hvilka äro utsatta för dess eld, samt härvid för de från densamma bortflyttande underlätta anskaffandet af erforderliga transportmedel. Därjämte skall han för alla inom fästningen kvarstannande invånare tillkännagifva att deras ägande förråd kunna varda dem fråntagna så snart fästningen förklarats i belägringstillstånd samt för befolkningen inom fästningsområdet kungöra att ingen kommer att inlåtas i fästningen så länge belägring pågår.

Kommendanten vidtager åtgärd för att ifrån krigsskådeplatsen aflägsna personer, hvilka ingifva honom misstroende, samt låter för detta ändamål afsända dem till civil myndighets förfogande.

Militärbefälets rättigheter å orter, som förklarats i krigstillstånd.

I trakter, som förklarats i krigstillstånd, äger befälhafvaren för armén:

meddela förbud att aflägsna sig från vistelseorten för sådana personer, hvilka på grund af deras insikter, yrke eller sysselsättning kunna varda kallade att deltaga i arbeten för krigsändamål;

förordna till allmänna och enskilda rekvisitioner;

förbjuda utförseln af för arbetena nödiga verktyg och materialier äfvensom af providerings- och transportmedel, fourage, ved och andra dylika förnödenheter, som kunna erfordras för trupperna.

Civila myndigheters förhållande till militärbefälet.

Generalguvernör eller person, som beklädts med dennes maktbefogenhet, äger rätt:

att utfärda obligatoriska föreskrifter till förebyggande af störingar utaf allmänna ordningen och statens säkerhet, såsom beträffande ägares eller förvaltares af fastighet skyldighet att handhafva den inre uppsikten inom deras ägor, beträffande sättet för denna uppsikt, ordningen för utseende och entledigande af personer, hvilka berörda skyldigheter af ägarna åhvälfvas m. m.;

att fastställa straff för öfverträdelse af sådana obligatoriska föreskrifter, dock icke utöfver fängelse- eller fästningsstraff på tre månader eller böter till tretusen rubel;

att förbjuda folkmöten, kommunala och enskilda sammanträden af alla slag;

att låta stänga alla slags kommersiella och industriella inrättningar för viss termin eller för hela den tid, under hvilken krigstillstånd är proklameradt;

att inställa utgifvandet af periodiska skrifter under hela den tid krigstillstånd är proklameradt;

att stänga undervisningsanstalter på högst en månad samt med befälhafvarens för armén tillstånd äfven för hela den tid krigstillstånd är proklameradt, hvarom vederbörande chefskap för anstalten bör underrättas;

att förbjuda enskilda personer att vistas i de trakter, hvarest krigstillstånd införts;

att under den tid krigstillståndet är proklameradt med kvarstad belägga fastigheter och lösegendom samt inkomsterna från desamma, då ägarna genom disposition af sådan egendom eller inkomst fullfölja brottsliga syftemål eller då försumlighet vid deras förvaltning medför för allmänna lugnet vådliga följder.

ME NIKOLAI TOINEN,

JUMALAN ARMOSTA,

koko Wenäjänmaan Keisari ja Itsevaltias, Puolanmaan Tsaari, Suomen Suuriruhtinas, ynnä muuta, ynnä muuta, ynnä muuta.

Teemme kaikille uskollisille alamaisillemme tiettäväksi:

Muutama päivä sitten ME Julistuskirjallamme annoimme Venäjän kansalle tiedon sodasta, jonka Saksa oli MEITÄ vastaan julistanut.

Nyt on Itävalta-Unkari, tuo koko maailman vallanneen levottomuuden alku-aiheuttaja, joka keskellä syvää rauhaa paljasti miekan heikompaansa Serbiaa vastaan, riisunut naamarin kasvoiltaan ja julistanut sodan Venäjää vastaan, joka on sen useita kertoja pelastanut.

Vihollisen voimat karttuvat: Venäjää ja koko slaavikuntaa vastaan ovat tarttuneet aseisiin molemmat mahtavat saksalaisvallat. Mutta kahta suuremmalla voimalla kasvaa niitä vastaan rauhallisten kansojen oikeutettu viha ja kukistumattoman lujana nousee vihollisen tielle taistelu-haasteen saanut Venäjänmaa, uskollisena menneisyytensä kunniakkaille traditsioneille.

Jumala tietää, että ME emme ole nostaneet asetta sotaisten tarkoitusten tai turhan maallisen kunnian vuoksi, vaan että ME, puolustaen Jumalan huomassa olevan Keisarikuntamme arvoa ja turvallisuutta, taistelemme oikean asian puolesta. Alkavassa kansojen sodassa ME emme tule seisomaan yksin: yhdessä MEIDÄN kanssamme ovat nousseet aseisiin MEIDÄN mainehikkaat liittolaisemme, jotka ovat hekin olleet pakoitettuja turvautumaan aseen voimaan, poistaakseen vihdoinkin vaaran, joka germanilaisten valtojen taholta on alati uhannut yleistä rauhaa ja levollisuutta.

Siunatkoon Kaikkivaltias Jumala MEIDÄN ja MEIDÄN liittolaistemme aseet ja nouskoon koko Venäjä sodan urotöihin kalpa kädessä, risti sydämessä.

Annettu Pietarissa 26 päivänä Heinäkuuta vuonna Kristuksen syntymän jälkeen tuhat yhdeksänsataa ja neljäntenätoista ja MEIDÄN Hallituksemme kahdentenakymmenentenä.

Alkukirjoituksen alle on KEISARILLINEN MAJESTEETTI Korkeimmanomakätisesti kirjoittanut

„NIKOLAI".

istä edes ole-
16 päivänä
Werner Ala.

öön Poijärvi-
nimeni
rd Boijer.

Omaheimo.
ta 1914.
Omaheimo.

vina.

än avoimeksi
ääkärinvirka
si ja kehoite-
poisia henki-
) päivän ku-
äivää kuiten-
siis viimeis-
ivänä ennen
hallitukselta
ittua virkaa.
tuksen kans-
1914.
puolesta:
. Tojkander.

ita.

ari Johannes
asten Raastu-
omuksen joh-
varatuomari
velkojille kut-
oikeuden tänä
ksen mukaan,
velkojat ensi-
syyskuussa
iimeistään en-
ä saapumaan
näiseen osas-
nitusta vaina-
ja valvomaan
Keisarillinen
uta 1868 van-
oissa ja vuosi-
ngin raatihuo-
tta 1914.
an puolesta:
iktor Ekroos.

artygs-Aktiebo-
kun päätös yh-
hty, Raastuvan-
ään hakemuksen

johdosta kutsutaan ja haastetaan täten, Raastuvanoikeuden tänä päivänä tekemän päätöksen mukaan, Helsingfors Kustångfartygs Aktiebolag-nimisen yhtiön kaikki velkojat ensimäisenä arkiperjantaina syyskuussa 1915 kello yksitoista ja viimeistään ennen kahtatoista päivällä saapumaan Raastuvanoikeuden ensimäiseen osastoon ja saatavansa mainitulta yhtiöltä ilmoittamaan ja valvomaan sillä tavalla ja uhalla kuin Keisarillinen Asetus 9 päivältä marraskuuta 1868 vanhentumisesta velkomisasioissa ja vuosihaastosta säätää, siinä määrätyllä uhalla. Helsingin raatihuoneessa, 3 p:nä elokuuta 1914.

Viran puolesta:
5766(3—2) **Viktor Ekroos.**

Pitkäniemen keskuslaitoksen alilääkä-
Lääketieteenlisensiaatti Henrik

ME NIKOLAI TOINEN,

JUMALAN ARMOSTA,

Nro 179. 6/8 14.

koko Wenäjänmaan Keisari ja Itsevaltias, Puolanmaan Tsaari, Suomen Suuriruhtinas, ynnä muuta, ynnä muuta, ynnä muuta.

Teemme kaikille uskollisille alamaisillemme tiettäväksi:

Seurauten historiallisia traditsionejaan Venäjä, jonka uskonto ja veriheimolaisuus liittää slaavilaisiin kansoihin, ei ole milloinkaan välinpitämättömästi katsellut niiden kohtaloa. Täysin yksimielisinä ja erittäin voimakkaina ovat Venäjän kansan veljeystunteet heränneet slaaveja kohtaan viimeisinä päivinä, jolloin Itävalta-Unkari on tehnyt Serbialle vaatimuksia, joita itsevaltainen valtakunta ilmeisesti ei voi hyväksyä.

Hyljäten Serbian hallituksen myöntyisän ja rauhanrakkautta todistavan vastauksen sekä eväten Venäjän hyväätarkoittavan välityksen, Itävalta ryhtyi kiireellisesti aseelliseen hyökkäykseen, alkaen pommittaa turvatonta Belgradia.

Pakotettuna näin syntyneiden olosuhteiden vuoksi ryhtymään tarpeellisiin varokeinoihin, Käskimme ME asettaa armeijan ja laivaston sotakannalle, mutta pitäen alamaistemme henkeä ja omaisuutta kalliina ME ponnistimme kaikki voimamme saattaaksemme alkaneet keskustelut rauhalliseen päätökseen.

Kesken ystävällisiä neuvotteluja alkoi Itävallan liittolainen Saksa vastoin MEIDÄN vuosisataisiin hyviin naapuriväleihin perustuvia toiveitamme ja kuulematta MEIDÄN vakuutustamme, ettei niillä toimenpiteillä, joihin oli ryhdytty, ollut lainkaan sille vihamielistä tarkoitusta, vaatia niitä viipymättä peruutettavaksi, ja saatuaan siihen kieltävän vastauksen, julisti äkkiarvaamatta sodan Venäjää vastaan.

Nyt ei MEIDÄN tehtävänämme ole ainoastaan puolustaa syyttä loukattua sukulaismaatamme, vaan myöskin puolustaa Venäjän kunniaa, arvoa ja kokonaisuutta sekä sen asemaa Suurvaltain joukossa. ME uskomme järkähtämättä, että Venäjän maata yksimielisesti ja itseuhrauvasti nousevat puolustamaan kaikki MEIDÄN uskolliset alamaisemme.

Koettelemuksen uhkaavana hetkenä unohdettakoon sisäiset riitaisuudet. Vahvistukoot yhä lujemmiksi siteet TSAARIN ja HÄNEN kansansa välillä ja torjukoon Venäjä, joka on noussut yhtenä miehenä, vihollisen julkean hyökkäyksen.

Lujasti uskoen MEIDÄN asiamme oikeuteen ja nöyrästi luottaen Kaikkivaltiaaseen Kaitselmukseen ME rukoilemme Pyhälle Venäjän maalle ja MEIDÄN kunniakkaalle sotajoukollemme Jumalan siunausta.

Annettu Pietarissa kahdentenakymmenentenä päivänä heinäkuuta vuonna jälkeen Kristuksen syntymän tuhat yhdeksänsataa neljäntenätoista ja MEIDÄN hallituksemme kahdentenakymmenentenä.

Alkuperäiseen on KEISARILLINEN MAJESTEETTI Korkeimmanomakätisesti kirjoittanut

„NIKOLAI".

Nro 179

Korkeimmanomakätisesti allekirjoitettu Armollinen Julistus. Koskeva Suomen Suuriruhtinaanmaan ja sen rannikkovesialueen julistamista sotatilaan. Julkaistu 18 (31) p:nä heinäkuuta 1914 N:ossa 184 Hallituksen säännösten ja määräysten kokoelmaa (2033 art.).

Hallitsevalle Senaatille.

Tarkastettuamme Ministerineuvoston Meille esitetyn erityisen pöytäkirjan ja yhtyen Ministerineuvoston päätökseen, että on välttämätöntä ryhtyä tarpeellisiin toimenpiteisiin valtiollisen järjestyksen ja yhteiskunnallisen rauhan säilyttämiseksi Suomen Suuriruhtinaanmaassa, Me käskemme:

I. Julistamaan yllämainitun maan sekä sen rannikkovesialueen sotatilaan, sovelluttaen niihin sotatilaan julistettuja paikkoja koskevat määräykset (Lak. Kok. II n. Yl. Ohjes. Kuv., 1892 v. pain., 23 art., liit.; Arm. As. 20 p:ltä toukok./2 p:ltä kesäk. 1904, S. A. K., N:o 35; S. A. K. 1909, N:o 73), ja

II. Antamaan korkeimman määräämisvallan valtiollisen järjestyksen ja yhteiskunnallisen rauhan ylläpitämistä varten mainituilla alueilla kaartin joukkojen ja Pietarin sotilaspiirin ylipäällikölle.

Hallitseva Senaatti ryhtyköön asianmukaisiin toimenpiteisiin tämän täytäntöönsaattamiseksi.

Alkuperäiseen on Hänen Keisarillinen Majesteettinsa Korkeimmanomakätisesti kirjoittanut:

„NIKOLAI".

Pietarhovissa, 17 p:nä heinäkuuta 1914.

Varmentanut:

Ministerineuvoston Puheenjohtaja,
Valtiosihteeri Goremykin.

Sotaministeri, Kenraaliajutantti Suhomlinoff on kuluvan elokuun 6 (heinäkuun 24) p:nä kello 8,50 illalla lähettämällään sähkösanomalla ilmoittanut Keisarilliselle Senaatille, että Itävalta-Unkari on julistanut sodan Venäjälle.

N:o 180

Käännä!

6/11.14, nro 258

Armollinen Julistuskirja.

Armollinen Julistuskirja sodan julistamisesta Venäjän ja Turkin välillä.

Julkaistu 20 p:nä lokakuuta (2 p:nä marraskuuta) 1914 N:ssa 287 Hallituksen säännösten ja määräysten kokoelmaa (2626 art.).

Me NIKOLAI Toinen, Jumalan Armosta, koko Venäjänmaan Keisari ja Itsevaltias, Puolanmaan Tsaari, Suomen Suuriruhtinas, ynnä muuta, ynnä muuta, ynnä muuta.

Teemme kaikille uskollisille alamaisillemme tiettäväksi:

Tähän saakka menestyksettömässä taistelussa Venäjän kanssa ovat Saksa ja Itävalta-Unkari, pyrkien kaikin keinoin lisäämään voimiansa, turvautuneet Ottomanisen hallituksen apuun ja vietelleet sokaisemansa Turkin yhtymään sotaan Meitä vastaan.

Saksalaisten johdossa on Turkin laivasto rohjennut salakavalasti hyökätä Meidän Mustanmeren rannikkoa vastaan.

Heti sen jälkeen Me käskimme Venäjänmaan Konstantinopolissa olevan Valtalähettilään yhdessä kaikkien lähetystö- ja konsulivirkamiesten kanssa poistua Turkin alueelta.

Täysin tyynenä ja Jumalan apuun luottaen vastaanottaa Venäjä tämän kristinuskon ja kaikkien slaavilaisten kansojen vanhan sortajan uuden hyökkäyksen.

Tämä ei ole ensimäinen kerta, jolloin Venäjän mainehikkaiden aseiden on voitettava Turkin sotalaumat, — tälläkin kertaa ne tulevat rankaisemaan Meidän isänmaamme julkeaa vihollista. Yhdessä koko Venäjän kanssa Me järkähtämättä uskomme, että Turkin nykyinen mieletön sekaantuminen sotatoimiin on vain jouduttava sille kohtalokasta tapahtumain kulkua ja avaava Venäjälle tien esi-isien sille perinnöksi jättämien historiallisten tehtävien ratkaisemiseen Mustanmeren rannoilla.

Annettu Tsarskoje Selossa kahdentenakymmenentenä päivänä lokakuuta vuonna jälkeen Kristuksen syntymän tuhat yhdeksänsataa neljäntenätoista ja Meidän Hallituksemme kahdentenakymmenentenä.

Alkuperäiseen on Hänen Keisarillinen Majesteettinsa Korkeimmanomakätisesti kirjoittanut:

„NIKOLAI".

Julistus.

n:o 175

Täten ilmoitan yleiseksi tiedoksi, että 18/31 päivästä alkaen kuluvaa vuotta on Armossa hoitooni uskottu maa julistettu sotatilaan.

Suomenmaan Kenraalikuvernööri,
Kenraaliluutnantti SEYN.

Helsinki, 19 p:nä heinäkuuta/1 p:nä elokuuta 1914.

Saatan täten yleisen linnoitusalueen — Helsingin kaupungin, Espoon, Helsingin ja Sipoon kuntain — asukkaiden tiedoksi, että minä, Kaikkeinkorkeimmasti sotajoukkojen liikekannalle asettamisesta annetun käskyn johdosta, olen julistanut linnoitusalueen kokonaisuudessaan sotatilaan.

Huomautan, että alueen asukkaiden henki ja omaisuus edelleenkin on voimassa olevien lakien suojan alaisena, mutta minulla on, Suomen Suuriruhtinaanmaan vuoden 1909 asetuskokoelmassa N:ossa 73 julkaistun 75 kohdan mukaan, oikeus tarpeen tullen käyttää linnoituksessa ja linnoitusalueella asuvaa väestöä töihin linnoituksessa, sekä myöskin väestöltä ottaa töihin tarvittavia työkaluja ja aineita, kuljetusneuvoja sekä ruokavaroja, kuitenkin suorittamalla töistä ja otetuista tarveaineista maksu sen hinnan mukaan, joka säädetyssä järjestyksessä on vahvistettu, taikka sitten kuitteja antamalla.

Sotatilaan julistettuja paikkakuntia koskevien määräysten nojalla ei muutamia rikoksia saa käsitellä siviilituomioistuimissa, vaan ovat ne sotaoikeuden tuomiovallan alaisia, sovelluttamalla niihin sodanaikana käytettäviä rangaistuksia.

Wiaporin linnoituksen Komendantti,
Kenraali-Luutnantti: Bauer.

Suomenmaan Kenraalikuvernöörin tiedonanto.

Ylim. n:o 2/8 14.

Hallitsevalle Senaatille annetulla Korkeimmanomakätisesti allekirjoitetulla Armollisella käskykirjeellä on Suomi rannikkovesialueineen kuluvan vuoden heinäkuun 18/31 päivästä alkaen julistettu sotatilaan.

Tämä toimenpide, joka tarkottaa valtakunnan menestystä ja turvallisuutta, velvottaa kaikkia uskollisia alamaisia tarkasti noudattamaan sotatilaan julistetuissa paikkakunnissa voimassa olevia asetuksia, jonka tähden Suomenmaan asukkaita kehotetaan täyttämään velvollisuutensa.

Muistuttaen että rauhalliselle ja lainkuuliaiselle väestölle sotatilan kautta taataan henkilön ja omaisuuden koskemattomuus, minä sen ohessa teroitaan pahanilkisten ainesten mieliin että tottelemattomuus tahi niiden määräysten rikkominen, jotka sotatilan nojalla väestölle annetaan, tullaan rankaisemaan sota-ajan lakien kaikella ankaruudella.

Suomenmaan Kenraalikuvernööri,
Kenraaliluutnantti SEYN.

Helsingissä 20 p:nä heinäkuuta (2 p:nä elokuuta) 1914.

Ylim. n:o 2/8 14.

Sotaministeri, Kenraaliajutantti Suhomlinoff on yöllä kuluvan elokuun 2 (heinäkuun 20) p:nä k:lo 1,30 lähettämällään sähkösanomalla ilmoittanut Keisarilliselle Senaatille että Saksa on julistanut sodan Wenäjälle.

Käänä!

Kuulutus

Ylim. n:o 2/8.14.

siitä, missä tapauksissa ja missä järjestyksessä siviilivirkakuntaan kuuluvia henkilöitä saatetaan sotaoikeuksien tuomiovallan alaisiksi.

Katsoen siihen, että Suomi rannikkovesialueineen on julistettu sotatilaan, tehdään maan väestölle täten tiedoksi seuraavaa:

1) Niiden Säännösten 17:nen artiklan mukaan, jotka koskevat sotatilaan julistettuja paikkakuntia (Suomen Suuriruhtinaanmaan Asetuskokoelma v:lta 1909 n:o 73), saatetaan armeijaan kuulumattomat sivilihenkilöt syytteeseen sotaoikeudessa ja rangaistaan sodan aikana voimassa olevien lakien mukaan: 1) kapinasta korkeinta valtaa vastaan ja valtakunnanpetoksesta; 2) murhapoltosta tai muusta sotilasvarustuskapineiden, aseiden ja yleensä kaikkien hyökkäys- tai puolustusvälineiden sekä elanto- ja rehuvarastojen tahallisesta hävittämisestä tai kelpaamattomaksi tekemisestä; 3) vesijohtojen, siltojen, patojen, kapulasiltain, sulkujen, vesiviemärien, kaivojen, teiden, kaalamojen tahi muiden kuljetusta, ylikulkua, laivakulkua, vesitulvan ehkäisemistä tai vedenhankkimista tarkoittavien laitteiden tahallisesta hävittämisestä tai melkoisesta turmelemisesta sotanäyttämön alueella; 4) samalla alueella olevain hallituksen käytettäväksi asetettujen: a) sähkölennätinten, puhelinten y. m. tietojen levittämistä varten käytettävien laitosten, ja b) rautatien, sen liikkuvan kaluston tai rautatie- ja laivaliikenteen turvallisuutta varten asetettujen suojelusmerkkien tahallisesta hävittämisestä tai melkoisesta turmelemisesta ja 5) vahtisotamiehen tai sotilasvartion hätyyttämisestä, aseellisen vastarinnan teosta sotilasvartiolle tahi sotilas- tai sivilipoliisiin kuuluville henkilöille, samoinkuin vahtisotamiehen tahi vartioon tai poliisiin kuuluvain henkilöiden taposta.

2) Samojen Säännösten 19:nnen artiklan (6 ja 7 momentin) nojalla on Kenraalikuvernöörillä oikeus: a) lykkätä sotaoikeuden käsiteltäväksi yksityisisä juttuja, jotka koskevat kaikenlaisia yleisissä rikoslaeissa edellytettyjä rikoksia, syyllisten tuomitsemista varten sodan aikana voimassa olevain lakien mukaan; sekä b) erottamaan, edelläkäyneen yleisön tiedoksi kuuluttamisen jälkeen, yleisten oikeuksien tuomiovallasta kokonaisia luokkia juttuja, jotka koskevat määrätynlaisia rikkomuksia ja hairauksia, joita ei edellytetä näiden Säännösten 17 artiklassa, siirtämällä tuonlaiset jutut sotaoikeuden käsiteltäväksi sodan aikana voimassa olevien lakien mukaan.

3) Sanottujen Säännösten 17:nessä artiklassa (tämän kuulutuksen 1 momentissa) mainittuja rikoksia koskevia juttuja, samoin kuin yleisten tuomioistuinten tuomiovallasta näiden Säännösten 19 artiklan 6 ja 7 momentin (tämän kuulutuksen 2 momentin) nojalla erotettuja juttuja käsittelee ja ratkaisee sotaoikeus sille sodan aikana säädettyjen määräysten mukaan (Sotilasoikeusohjesäännön IV osasto), niin että henkilöille, jotka ovat saattaneet itsensä syypääksi virantoimaisen aseelliseen vastustamiseen tahi väkivaltaan sotilashenkilöä tai poliisia tai yleensä virkamiestä vastaan hänen ollessaan virantoimituksessa tai virantoimituksen vuoksi, kun sellaiseen rikkomukseen yhtyy murha tai murhayritys, haavoittaminen, ruumiinvamman aikaansaattaminen, muu kova pahoinpitely tai murhapoltto, tuomitaan Sotaväen rikoslain 279 artiklassa säädetty rangaistus, s. o. kaikkien säätyoikeuksien menettäminen ja kuolemanrangaistus.

Suomenmaan Kenraalikuvernööri,
Kenraaliluutnantti SEYN.

Helsingissä, heinäkuun 20 (elokuun 2) päivänä vuonna 1914.

Hbl 1/8. 14.

Helsingfors, 1 aug.

Till situationen.

Spänningen i den politiska atmosfären är nu laddad till det yttersta. Ej blott stormakterna mobilisera hela sin militärmakt, äfven stater af andra och tredje rang, hvilka icke äro indragna uti det nuvarande nätet af allianser och ententer, sätta sina stridskrafter i beredskap för att skydda sin neutralitet och för att vara beredda för allt som kan inträffa.

Det är lätt att räkna ut huru grupperingen mellan makterna gestaltar sig. Närmast intresserade af huru Österrikes påbörjade krigsföretag mot Serbien utvecklar sig äro Ryssland och Tyskland. Kring trippelalliansen, Österrike, Tyskland, Italien, och trippelententen, Ryssland, Frankrike, England, gruppera sig de smärre staterna såsom utanverk i händelse de af situationens utveckling bli tvungna att öfvergifva sin neutralitet eller icke mäkta uppehålla densamma med de tunga förpliktelser den medför, nästan lika tunga som kriget självt.

Nätet af allianser och ententer har spunnits dels af starka nationella frändskapsband, dels af icke mindre djupgående ekonomiska intressen af samband eller rivalitet, dels slutligen af revanschdrömmar och farhågor för starkt växande grannfolksexpansion samt af diplomaternas balanseringskonst. I detta nät, hvilket verkar att hvarje rörelse af en makt med matematisk säkerhet drar de andra med, ligger den oerhörda faran för en allmän världsbrand, i händelse icke utbrutna misshälligheter kunna biläggas eller lokaliseras. Uppmarschen af de enorma militärstyrkorna samlar ytterligare elektriciteten liksom i väldiga åskmoln. Trots den ängsligaste omsorg att icke låta det gå till det yttersta, kan måhända denna oerhörda ansamling af brännbart material bli större än det är möjligt att behärska, så att det till slut måhända beror mer eller mindre på en tillfällighet om ett allmänt utbrott inträffar.

Men, så paradoxalt det måhända förefaller, ligger säkerligen också just häri det återhållande momentet. Ett krig mellan stormakter är icke längre en affär ensamt mellan två af dem, såsom ännu under fransk-tyska krigets dagar. Det blir med detsamma en världsbrand, sådan mänskligheten ännu icke bevittnat. Tillika har den ekonomiska utvecklingen under de senaste fyratio åren medfört, att dess inverkan på det ekonomiska lifvet blefve ojämförligt mera omstörtande och ödeläggande. Man för icke krig numera blott med folk och pengar — åtminstone icke i hjärtat af Europa. Intet europeiskt land lefver numera ekonomiskt isoleradt. Ju mera utveckladt ett rike är i ekonomiskt afseende, ju mera dess välstånd är förknippadt vid handeln och industrin och dess folk för sina lifsförnödenheter är hänvisadt till en ostörd införsel, desto fasansfullare måste ett sådant sammanstörtande af det ekonomiska lifvets grundvalar, som det ett krigstillstånd innebär, te sig. Ett mindre utveckladt land, där lifvet ännu till öfvervägande del rör sig enligt naturahushållningens former, lider säkerligen mindre af ett sådant tillstånd. Och dessa faktorer förefalla därför än mer afgörande för krig och fred än de verkliga eller antagna militäriska maktfaktorerna. Det är därför det för ett vanligt mänskligt sinne är så omöjligt att förlika sig med föreställningen att världsbranden dock i verkligheten skall komma att bryta lös, huru ytterligt hotfullt det än ser ut för ögonblicket. Ansvaret för en sådan olycka är så oerhördt, och olyckans omfattning går så öfver alla fattbara gränser, att säkerligen de ansvariga statsmännen söka i det längsta en utjämning af äfven mycket allvarsamma sammanstötningstillbud, om sådana trots allt icke kunna undvikas.

*

Emellertid har i fråga om krigsförberedelser det sista stadiet redan inträdt, i det att krigstillstånd proklamerats i de orter, som närmast kunna komma att beröras af eventuella krigsrörelser; bland dem främst Finland. Vi upprepa att denna åtgärd måste uppfattas såsom en rent militärisk åtgärd. Allmänheten bör icke låta sitt lugn rubbas af att sålunda krigsförebuden rycka allt närmare och äro mer öfverhängande än någonsin. Liksom ordningen under dessa dagar af yttersta spänning icke hittills blifvit i ringaste mått störd, så måste vi få förutsätta att den icke heller skall blifva det, hvad som än månde komma att inträffa. Vi behöfva icke göra några särskilda försäkringar om vårt folks fullkomliga lugn och lojalitet, ty det finnes intet berättigande att tvifla därpå. Men det är af vikt att allmänheten icke heller hos sig själf uppammar någon stämning af skrämsel vare sig för sina personer eller egodelar. All panik måste undvikas. En fredlig, stillsam befolkning kan icke ens under krigstid hafva något att frukta. En del inskränkningar i det vanliga lifvets rörelsefrihet skola måhända vidtagas, om vi ock måste kunna räkna på att de icke skola blifva större än absolut nödvändigt är. I fråga särskildt om järnvägstrafiken ha redan långt gående inskränkningar skett, påkallade af att järnvägarnas transportförmåga nu tages i anspråk närmast för andra behof. Man måste kunna räkna på att åtminstone efter det dessa behof under de närmaste dagarna blifvit någorlunda tillgodosedda möjlighet skall erbjudas att vidtaga tillfredsställande anordningar för att tillgodose en tillräcklig tillförsel af lifsförnödenheter till hufvudstadens samhälle.

Helsingissä, heinäk. 30 p.

Huhuja.

S. Uutistoimisto lewitti eilen tilaajilleen Pietarista saamaansa huhua, että Suomi muka tänään julistettaisiin — sotatilaan.

Olemme tiedustelleet asiata mahdollisimman asiantuntewalta taholta ja on meille wakuutettu, että huhu on aiwan perätön. Mistään sellaisesta ei ole ollut puhetta.

Sotasalaisuudet.

Senaatille annetun wallan nojalla sekä 22 p. kesäkuuta 1898 edeswastauksesta waltiosalaisuuksien ilmaisemisesta annetun asetuksen perusteella on senaatti t. k. 28 p. tekemällään päätöksellä päättänyt ilmoittaa yleiseksi tiedoksi, lisäyksenä 17 p. kuluwaa helmikuuta tekemäänsä päätökseen, että äsken sanomalehdissä mainitut määräykset sotilassalaisuuksien julkaisemisesta owat toistaiseksi ja kunnes siitä toisin määrätään pidettäwät woimassa ja ettei kysymyksessä olewia tietoja saa sanomalehdissä julkaista, paitsi kun niiden julkaiseminen tapahtuu hallituksen toimesta tahi sota- tai merisotalaitoksen luwalla.

327 (47:471)

H. S. 1/7. 14.

Wenäjänkieliko oppiaineeksi kansakouluihin? 1/7.

Nykyisen korkeimman hallituksemme koulupolitiikka on hywin tunnettu. Siinä ei suurin oteta huomioon kaswatuksellisia ja siwistyksellisiä näkökohtia, poliittiset päämäärät ja wenäläistyttämispyrinnöt owat sille kaikki kaikessa. Ne monet koululaitoksemme korjausta tarkoittawat uudistusehdotukset, joita wiime wuosina on komiteoissa ja kouluhallituksessa walmisteltu, odottawat järki järjestään toteuttamistaan — niiden käsittelyyn ei tunnu olewan aikaa eikä halua. Sen sijaan maan korkein hallitusmies, jolle koululaitoksen niinkuin muunkin siwistystyön edistämisen luulisi olewan tärkeän, antaa tuon tuosta senaatin tehtäwäksi walmistaa ehdotuksia, joilla ei saata olla muuta kuin turmiollinen waikutus koulujen toimintaan opetus- ja kaswatuslaitoksina.

Sellainen on nyt jälleen kenraalikuwernöörin waatimus woimassa olewan kansakouluasetuksen muuttamisesta niin, ettei se olisi esteenä wenäjänkielen määräämiselle oppiaineeksi maan kansakouluihin — mikä kenraalikuwernöörin mielestä on tärkeätä erittäin niillä seuduilla, joilla kansa tulee kosketukseen wenäjänkieltä puhuwain kanssa. Woimassa olewan kansakouluasetuksemme mukaan se on mahdotonta, niinkuin senaattikin oikein on huomauttanut, wastatessaan kenraalikuwernöörin kehoitukseen ryhtyä toimenpiteisiin wenäjänkielen ottamiseksi opetusaineiden joukkoon Terwun kansakoulussa Kurkijoella josta wiime wuonna oli yksityiseltä taholta tehty anomus. Asetus salliii ulkopuolelta pakollisten oppi- ja harjoitusaineiden otettawaksi ohjelmaan muita yleishyödyllisiä tiedonhaaroja ainoastaan asianomaisen kunnan tai koulupiirin nimenomaisella suostumuksella — ja silloinkaan on „yleishyödyllisiin tiedonhaaroihin" tuskin ajateltu kuuluwan wenäjänkieli.

Kun nyt armollisesti wahwistettu kansakouluasetus tuottaa waikeuksia kenraalikuwernöörin koulunuudistuspyrinnöille, on hänen yksinkertainen waatimuksensa, että asetus on muutettawa. Kenraalikuwernöörin kannalta tällainen päätelmä on hywin ymmärrettäwä, mutta asia käy toiseksi, jos ottaa huomioon ehdotetun muutoksen tarpeellisuuden ja tarkoituksenmukaisuuden.

Edelliseen kohtaan on jo saatu wastaus siitä kunnasta, johon wenäjänkieltä on oppiaineeksi kansakouluun ehdotettu. Siellä sitä ei tahdota. „Wäestö" ei tunne mitään tarwetta eikä halua koulunsa opetusohjelman „uudistamiseen", wenäjänkieli siihen liittämällä. Ja sama on warmaan asian laita kaikissa muissa kunnissa, joissa tullaan wilkkaaseen wuorowaikutukseen wenäjänkieltä puhuwan wäestön kanssa. Joku yksityishenkilö saattaa erityisistä syistä tehdä sellaisen ehdotuksen, jommoinen tehtiin Terwun koulupiirissä, mutta me woimme olla täysin wakuutetut siitä, että sellainen ehdotus ei missään maakunnassa saawuta kannatusta. Se wenäjänkielen taito, jota kansa rajaseuduilla tarwitsee, saawutetaan muilla keinoin — ja kukapa uskoisi jonkun tunnin kansakouluopetuksen sitä suuresti edistäwänkään. Ilmeistä on näin ollen, ettei mitään todellista käytännöllistä tarwetta tunneta muuttaa kansakouluasetusta kenraalikuwernöörin ehdottamaan suuntaan. Se on jälleen sitä hallituksen „huolenpitoa", jolla on kansan menestykselle tuiki wieraat tarkoitusperät.

Yhtä wähän olisi tällainen muutos tarkoituksenmukainen ja sopusoinnussa kansakoulun todellisten tehtäwien kanssa. Kuten jo wiittasimme, ei joillakuilla oppitunneilla, eikä lukuisillakaan, woida meidän lapsillemme opettaa niin waikeata kieltä kuin wenäjänkieli on, ei siinä määrin, että tällä opetuksella olisi jotakin käytännöllistä merkitystä. Se jäisi pelkäksi „waltakunnallisuuden" kyltiksi opetusohjelmaan — ja sellaiseksi se ehkä on tarkoitettukin. Todennäköisenä tuloksena olisi se, että tätä waikeasti opetettawaa ainetta ruwettaisiin kouluissa wihaamaan ja samalla, waikka syyttä, wenäjänkieltä. Sillä tawoin ei siis liioin edistetä maan lähentämistä keisarikuntaan.

Kansakouluopetukselle se kuitenkin olisi kowa kolaus. Wieraan kielen opettaminen ei missään maailmassa kuulu kansakoulun tehtäwiin — eikä meidänkään maassamme edes toista kotimaista kieltä ole ehdotettu kansakoulujen ohjelmaan, ei edes kaupungeissa, joissa toisen kotimaisen kielen taito kyllä olisi monelle kansakoulusta päässeelle hyödyksi. Jos sellaista ehdotetaan, silloin luowutaan wallan niistä periaatteista ja tarkoitusperistä, jotka kaikkialla kansakoulun tehtäwästä owat wallalla. Kansakoulu on ollut ja sen tulee olla „äidinkielenkoulu" — sellaisena wain se woi täyttää tehtäwänsä yleisenä ja yhteisenä siwistyslaitoksena kouluopetuksen alkuasteella. Itse äidinkielen opettaminen ja tiedon alkeiden istuttaminen nuorisoon juuri tällä samalla äidinkielellä on se rajoitettu, mutta samalla kyllin awara ja kyllin arwokas tehtäwä, mikä kansakoululle woidaan antaa. Wieraan kielen opettaminen johtaisi tawattomaan ajan ja woimien hukkaan, ja tietäisi kansan siwistystason laskemista. Sellainen opetus kuuluu oppikoululle.

Kaikkein wähimmin tällainen ehdotus soweltuu yhteen niiden kansakoulun uudistusta tähtääwien pyrintöjen kanssa, jotka siwistyneissä maissa owat käyneet yleisiksi ja jotka tarkoittawat sanotun koulun saattamista entistä likeisempään ja hedelmällisempään kosketukseen kansan taloudellisen sekä henkisen ja siweellisen elämän kanssa — jotka pyrinnöt meidänkin maassamme on onnellisesti pantu alulle ja toiwottawasti myös toteutetaan.

Nämä yleiset näkökohdat jo riittänewät osoittamaan, kuinka wähän puheenalainen ehdotus kansakouluasetuksemme muuttamisesta on sopusoinnussa kansakoululaitoksemme tarpeiden ja tarkoitusten kanssa. Emme näin ollen huoli ottaa puheeksi niitä käytännöllisiä waikeuksia, joita tämä muutos tuottaisi opetuksen järjestelylle y. m.

Täytyy sen wuoksi toiwoa, että senaatin ja kouluylihallituksen, jonka lausuntoa senaatti on ehdotuksesta waatinut, onnistuu torjua tämä kansakoululaitoksellemme tuhoa tuottawa hyökkäys.

327 (47:471)

Sos.-d. 16/5-14.

16/5 14.

Suomen „taloudellinen lähentäminen“ keisarikuntaan.

Siinä äskettäin julkisuuseen tulleessa Korewon komitean hyökkäysohjelmassa, jota tässä lehdessä on joparissa sepustuksessa kosketeltu, on kaksitoista asiaa sisältäwä kolmas osasto, nimeltään: „Toimenpiteet, jotka koskewat Suomen waltiollista ja taloudellista lähentämistä keisarikuntaan“.

Tuo osasto sisältää m. m. seuraawat yksityiskohdat:

Suomen rautatietariffia koskewan lainsäädännön uudistaminen;

Suomen rahajärjestelmän järjestäminen ja sen yhdistäminen keisarikunnan rahalaitokseen;

Suomen welwoittaminen ottamaan osaa waltakunnan menoihin maan puolustukseen käytettäwien menojen lisäksi;

Suomen merenkulkua koskewan asetuksen tarkastus;

waltakunnan säästökassojen perustaminen Suomeen.

Suomisyöjät owat siis ottaneet wiralliseen taisteluohjelmaansa myös Suomen oman rahalaitoksen häwittämisen, johon suuntaan käypiä waatimuksia heidän taholtaan on useasti ennenkin esitetty.

Millä tawalla sitten aijottanee Suomen rautatietariffia ja merenkulkua koskewaa lainsäädäntöä ryhtyä „lähentämään“ keisarikuntaan, se ei korewalaisesta ohjelmasta wielä käy selwille. Epäilemättä se kuitenkin on tarkotettu käymään asiallisesti samaan suuntaan kuin waltaryssäin suomipolitiikka yleensä. Owathan he jo sitä „taloudellista lähentämistä“ käytännössäkin toteuttaneet. Warsinkin Suomen waltion rahastoja owat he suurella astanharrastuksella „taloudellisesti lähentyneet“. Niinpä on Wenäjän hallitus jo monen monena wuotena omawaltaisesti riistänyt Suomen kansan waroja sotilastarkotuksiinsa. Ja tämä yleiswaltakunnallinen „lähentyminen“ edistyy säännöllisesti siten, että sotilastarkotuksiin riistettäwä rahasumma suurenee miljoonalla markalla joka wuosi. Nyt uhkaa Wenäjän waltiowalta ryhtyä mieleiseksen muokkaamaan Suomen rautatietariffia. Jos tuo uhka toteutuu, merkitsee se epäilemättä Suomelle myös uutta taloudellista rasitusta ja wahinkoa. Samalla uhataan Suomi welwottaa „ottamaan osaa waltakunnan menoihin maan puolustukseen käytettäwien menojen lisäksi“. Jo nykyäänkin wirkawalta nielee Suomen kansalta huikeita rahasummia, mutta sen lisäksi aijotaan siltä ruweta kiskomaan waroja myös Wenäjän wirkakoneistojen ylläpitämiseksi.

Wenäjän wallanpitäjäin suunnitelmat siis tarkottawat, kuten jo edelläolewastakin näkyy, että Suomelle on lisättäwä rasituksia, siltä on riistettäwä pakkoweroja yhä lisääntywin määrin ja samalla anastettawa siltä pois tärkeitä etuja ja oikeuksia, supistettawa tulojen saantimahdollisuuksia.

Samansuuntaisten päämäärien saawuttamista arwattawasti tarkottaa myös Korewon komitean ohjelmassa olewa kohta „sellaisten kauppa- ja teollisuus- sekä wienti- ym. yhtiöitten toiminnan turwaamisesta Suomessa, jotka yhtiöt toimiwat waltakunnan muissa osissa.“ Tarkotus lienee ruweta erikoisesti suosimaan täällä wenäläisiä kapitalisteja, walmistamalla niille edullisempia riistämismahdollisuuksia ja sillakin tawalla sekä suoranaisesti että wälillisesti edistää wysäläistyttämispolitiikkaa.

Tawallaan erityistä huomiota ansaitsee korewolaisten ohjelman „taloudellista lähentämistä“ koskewan osaston seuraawa kohta:

Suomen tilattomien aseman järjestäminen yleensä ja maan hankinta niille mahdollisimman edullisilla ehdoilla sekä talonpoikaispankin toiminnan ulottaminen Suomeen.

Siis waltakunnanaatteen miehet „järjestämään Suomen tilattomain asemaa yleensä“ ja erittäinkin „hankkimaan niille maata mahdollisimman edullisilla ehdoilla“. Niin suuret puuhat tietysti eiwät ota alkuaankaan, ellei wenäläisen „talonpoikaispankin“ toimintaa uloteta Suomeen. Mutta se ulotetaan ja sitten alkawat Suomen tilattomat saada rahaa ja maata „mahdollisimman edullisilla ehdoilla“. — Tuon keinonsa owat suomisyöjät kaikesta päättäen laskeneet tulewan matkaansaattamaan heille monellaista hyötyä. He owat epäilemättä selwillä Suomen maalaisköyhälistön kurjasta asemasta. Ja he päättiwät ruweta lupailemaan noille suurille kurjalistojoukoille maata „edullisilla ehdoilla“. Päättiwät ryhtyä näyttelemään reformaattorien ja kansanystäwäin osaa. Se naula warmasti wetää, laskewat korewolaiset. Sillä tawalla woitetaan waltakunnanaatteelle suurta kannatusta rajamaan paikallisen wäestön keskuudessa. Sitä samaa keksintöä käytti jo Bobrikoff aikoinaan, touhuamalla „maan hankkimista tilattomalle wäeställe.“

Siwuutamme tässä waltakunnan säästökassat, joiden tarkotuksesta ei ole wielä ilmotettu muuta kuin että niitäkin perustetaan „lähentämään Suomea keisarikuntaan taloudellisesti ja waltiollisesti“. Mutta sen sijaan koettakaamme hiukan tarkastaa, minkälainen tilattoman wäestön ja talonpoikain pelastaja se wenäläinen talonpoikaispankki oikeastaan on. Annamme siitä wenäläisten itsensä puhua.

Wenäläinen towerilehti „Proletarsk. Prawda“ kirjotti tämän wuoden helmikuussa mainitun talonpoikaispankin toiminnasta mm.:

„Jokaiselle on nyt tunnettua, että jos Talonpoikaispankki perustettiinkin lainsäätäjän mielestä kansan hyödyksi, niin se tuottaa nyt siitä huolimatta hyötyä ainoastaan aatelistolle, ja talonpojille tuo yksistään köyhtymistä. Se lisää raskasta talonpoikien werotaakkaa kiskomalla korkoja niiltä onnettomilta, jotka owat ostaneet maata talonpoikaispankin wälityksellä. Kaikille on tunnettua että talonpoikaispankki ostaa aatelistolta maata paljoa korkeammasta hinnasta kuin mitä se maksaa, ja myykin siis sitä talonpojille tawallista korkeampaan hintaa. Tuloksena näistä kaupoista on se, että talonpoikien maata myydään sitten pankin saatawien korwaamiseksi. Niin esim. useat Balashowin kihlakunnan (Saratowin kuw.) kunnanhallinnot saiwat talonpoikaispankin saratowilaiselta osastolta käskyn, että on toimitettawa lainaaottaneiden talonpoikain irtaimiston ulosmittaus ja huutokauppa talonpoikaispankin saatawien korwaamiseksi.

Ulosmitattawaksi joutui Balashowin kihlakunnassa 1,500 talonpoikaistalon omaisuus 20 kunnan alueella. Nowo-Pokrowskin kunnassa on määrätty ulosmitattawaksi 464 taloa, Kasanin kunnassa 321, Iwanowskin — 100 ja Malo Semjonowskin kunnassa 58 taloa.“

„Näin ollen wallitsee toiselta puolen maakylien kauhea köyhtyminen, mahdottomuus tulla toimeen ja toiselta talonpoikaispankin luokkapolitiikka, joka pankki huolehtii ainoastaan rappiolle joutuneiden ja welkaantuneiden aatelisten awustamista. Kaikki tämä pakottaa talonpoikia jättämään syntymäsentunsa ja lähtemään kaupunkeihin työn ja leiwän hakuun.“

Tämän wuoden helmikuulla myöskin oli waltakunnan duumassa käsitelläwänä wälikysymys talonpoikaispankin harjottamasta talonpoikain häätämisestä. Wälikysymyksen käsittelyssä esitetyt tosiasiat, joista tässä lehdessä aikanaan oli selostus, antawat räikeän kuwan mainitun pankin toiminnasta. Niinpä edustaja Gladysk kertoi, miten talonpoikain häätäminen Stepanowkan kylässä Samaran kuwernementissä tapahtui.

Häätäminen toimitettiin joulukuussa ankaran pakkasen wallitessa. Pankin määräyksen mukaan piti karkotettaman 21 talonpoikaisperhettä ja samalla piti hajottaa 16 talonpoikaisasuntoa. Kun paikkakunnan talonpojat kieltäytyiwät hajottamasta naapureittensa asuntoja, niin kutsuiwat wiranomaiset paikalle tshuwasheja sekä tatareja ja ryhtyiwät hajottamistyöhön. Kun naiset ja lapset eiwät tahtoneet itse lähteä ulos, niin heitä kuletettiin wäkisin. Sairaita kannettiin ulos asunnoista. Talonpoikien tawarat heitettiin kadulle. Uunitkin hajotettiin. Jos uuneissa oli paistumassa leipiä tai walmistumassa ruokaa, niitä tuli sammutettiin, kaikki heitettiin ulos ja jatkettiin hajottamistyötä. Silminnäkijät kertowat, ettei kyyneleittä woinut katsoa tätä kauhistuttawaa talonpoikaistalouden hajottamista. Näin ollen talonpoikaispankin johtajan Kripunowin tahdosta jäi 21 talonpoikaisperhettä suojaa waille.

Työryhmäläinen Kerenskij selitti, että se, mikä tapahtui stepanowilaisten talonpoikien suhteen, ei ollut suinkaan poikkeustapaus. Se on tawallista talonpoikaispankin politiikkaa.“

Sellainen talonpoikain ja tilattoman wäestön ystäwä ja auttaja siis on se wenäläinen talonpoikaispankki! Harjottaa aiwan Laukon mallin mukaista toimintaa. Ja „parantaa tilattoman wäestön asemaa“ ihan samaan suuntaan kuin Suomen porwarilliset puolueet. Wälittää welkamaata talonpojille ja aikansa niitä riistettyään ajaa heidät maantielle. Nyt tahdotaan ulottaa Suomeenkin tuon pankin toiminta ja sen wälityksellä ryhtyä Suomen tilattomalle wäestölle hankkimaan maata „mahdollisimman edullisilla ehdoilla!“ Wenäläiset kapitalistit warmaankin owat huomanneet sen talonpoikaispankkinsa sangen edulliseksi laitokseksi, jonka wälityksellä woiwat kiskoa maalaiswäestöltä suuria korkoja rahoilleen. He tahtowat laajentaa riistämisaluettaan ja päästä Suomeenkin harjottamaan maahuijausta, haluawat päästä sen pankkinsa wälityksellä myös Suomen köyhää maalaiswäestöä suoranaisesti riistämään. Koettawat yrittää meidän kotimaisten kapitalistien ja maahuijarien kanssa saaliin jaolle. Tai ehkäpä waltakunnanaatteen miehet ajattelewat wirkawaltansa awulla potkia syrjään tykkänään „rajamaan“ kapitalistit ja wallata itse koko apajan.

Joka tapauksessa on selwää, että suomisyöjät eiwät ole Suomen tilattoman wäestön asiaa ottaneet ohjelmaansa maamme tilatonta wäestöä auttawassa ja wapauttawassa tarkotuksessa, waan päinwastoin sitä sortaakseen ja nylkeäkseen.

Mutta, kuten edellä jo huomautimme, owat suomisyöjäin waikuttimet maamme tilattoman wäestön asiassa ensi kädessä waltiollista laatua. He tulewat yrittämään käyttää Suomen tilattoman wäestön asiaa keppihewosenaan, saadakseen tämän suurilukuisen wäestöryhmän keskuudesta jonkullaista kannatusta, siten hajottaakseen ja heikontaakseen sitä taistelua, jota Suomen kansa käy ja jota sen on käytäwä ryssäläistä kansallisuussortoa wastaan. Tietysti tuo suunniteltu rajantakainen huijauspolitiikka tulisi jonkun ajan kuluttua käytännössä paljastamaan todellisen luonteensa, niin että wähempinäköisetkin osaisiwat jo sitten kiertää tosiwenäläisen „talonpoikaispankin“ werkkoja ja satimia. Mutta maallemme wahingollista sekasortoa ja uusia raskaita kärsimyksiä köyhälle maalaiswäestöllemme uhkaawa tilanne on joka tapauksessa koetettawa estää syntymästä, mikäli se on meidän wallassamme. Siihen suuntaan waikuttaa woimainsa takaa sos.-dem. puolue, tilattomia ja muita köyhälistöjoukkoja walistamalla ja waatimalla porwarillista puolueita taipumaan tehokkaisiin uudistuksiin, joilla taloudellista kurjuutta woitaisiin poistaa. Jos maamme porwarilliset puolueet eiwät tahdo olla awustamassa edellä kosketeltua Suomen sortajain katalaa politiikkaa, on niitten lakattawa jatkamasta keljuilemistaan tämän maan torpparien ja tilattoman wäestön elinehtojen parantamista ja oikeuksien turwaamista wastaan.

UNGDOM!

Stort

Socialdemokratiskt Ungdomsmöte

avhålles

dagen den ..... 19 .... kl. .....

å

.....

Föredrag av .....

.....

.....

Svensktalande ungdom, man och kvinna, infinnen Eder mangrant till detta möte! Fri entré.

Socialdemokratiska Ungdomsklubbarnas Centralkommitté.

Helsingfors 1912. Boktryckeriet Gutenberg.

327 (47:471)

11/5.14.

Brev från Finland.

Lantdagssessionens facit. — De politiska frågorna.

Helsingfors 6 maj.

Det kan ej sägas, att den nyss avslutade lantdagen skulle i nämvärd mån skilt sig från sina föregångare. Efter samma linjer har den arbetet: nödvändiga, fastän praktiskt värkningslösa protester mot den rådande olaglighetsregimen, och några beslut om sociala reformer, vilkas förvärkligande under nuvarande politiska förhållanden dock är ringa utsikt för.

Men också den politiska protesten har mist betänkligt i skärpa på senare tider, och den nyss tilländalupna lantdagen utgör därutinnan inget undantag. Orsaken är den historiskt nödvändiga, men för all värklig motståndspolitik på borgerligt håll fördärvbringande blockbildningen mellan de borgerliga partierna. Jupare och jupare sträcker sig för vart år korruptionen inom tjänstemannakåren, och samhällets sunda element borde, tycker man, känna sig av blotta självbevarelsedriften manade att reagera däremot. Men tjänstemannakåren består ännu till övervägande del av inhemska män. Förryskningen kommer blott delvis i form av ryska tschinovnikar; framför allt kommer den i form av ryska fasoner, som ej kan undgå att röna efterföljd också bland de finska tjänstemännen. Och naturligtvis har de borgerliga partierna ingen lust att döma sina representanter inom byråkratin vidare strängt. Detta gäller framför allt det mäktiga gammalfinska partiet, undfallenhetspartiet par préférence; men i den mån detta blivit kärnan i det borgerliga blocket, tvingar det de andra att gå i samma riktning. Det är det mäst målmedvetna av alla partier, säljer alltså sin ståndpunkt dyrast, och som dess vänskap ej kan undvaras, är de s. k. konstitutionella partierna tvungna att inrikta sin politik efter gammalfinska partiets.

Särskilt tydligt trädde detta i dagen vid behandlingen av den »politiska petition», varmedels lantdagen nyss beslöt hos regeringen yrka återinförande av lagliga förhållanden. Våra partivänner hade jort vad i deras makt stod för att ge petitionen en tillbörligt skarp prägel, men i all huvudsak blev dock densamma, som på borgerligt håll öppet medgavs, resultatet av en kompromiss mellan de borgerliga partierna inbördes. Förty undvek man strängt allt som kunnat innebära en förkastelsedom över inhemska (gammalfinska eller konstitutionella) tjänstemän, nöjande sig med att desto utförligare utlåta sig om de rent ryska. T. ex. senatens justitiedepartement, landets högsta domstol, som jort sig helt och hållet till ett redskap för »systemet»; som bl. a. angav Viborgs lagtrogna hovrätt hos generalguvernören och sålunda åstadkom att 23 finska domare släpades i fångenskap till Petersburg; som vidare regelbundet höjt straffet för alla politiska brott, som hänskjutits till dess avgörande — denna domstol slapp undan utan ett ord av klander, blott för det den består av idel medlemmar av gammalfinska partiet. Nuvarande innehavaren av prokuratorsämbetet, gammalfinnen S. Koski, slapp mycket lätt undan, medan man så mycket mer energiskt bröt staven över hans företrädare, numera avlidne ryssen Hosiainoff. Skol överstyrelsen, som också den jort sig till ett värktyg åt den ryska politiken, aktade man sig för att klandra, enär den består av idel gammalfinnar, varav f. n. en till och med är lantdagsman. Kronofogdar och magistrater, som underordnat sig den ryska s. k. likställighetslagen, fick gå utan sitt välförtjänta straff och varnagel, medan däremot de tjänstemän, som jort motstånd mot sagda olagliga förordning och därför dömts till fängelse i Ryssland, nu av de borgerliga höjdes till skyarna, blott för det dessa tjänstemäns laglydnad sprider en visserligen oförtjänt glans över deras borgerliga partivänner.

På socialistiskt håll yrkades enständigt, att lantdagen måtte fördöma alla lagvidrigheter, sak samma av vem de begåtts. Men alla strävanden från de våras sida var fåfänga. Några få borgerliga (av »svenska folkpartiet») hade velat vara med om att säga något om skolöverstyrelsen, detta så mycket mer som samma styrelse sen flera år planmässigt motarbetat de svenska skolorna i landet — men deras partivänner tvang dem medels en fintlig omröstningstaktik att rösta mot sitt eget förslag. I den borgerliga blockfridens intresse var sålunda skolstyrelsen räddad. Och nu efteråt erkänner alla svenskspråkiga borgarblad, att nog hade ju skolstyrelsen kunnat förtjäna en skrapa, men... men...

*

Enbart politisk natur har sen många år tillbaka frågan om statsbudgeten. Varje gång lantdagen sammanträder, nödgas den konstatera att regeringen på grovt lagstridigt sätt använt landets medel, överfört flera miljoner mark till Ryssland, för underhåll av rysk militär, och i motsvarande mån knappat in på anslagen för folkundervisning m. m. Lantdagen måste nämligen ur budgeten utesluta det nämda, av regeringen påyrkade miliäranslaget, såsom varande tillkommet på olagligt sätt, men då regeringen likvisst tar militärmiljonerna, blir följden den, att de anslagna medlen icke förslår för bestridande av folkets egna behov.

Ställda inför en dylik situation ha våra partivänner sen många år tillbaka yrkat avslag å alla framställningar om skatt från regeringens sida, anseende detta vara det enda värdiga svaret på en sådan våldspolitik som den regeringen bedriver även inom statsfinansernas område. Det har ibland förefallit, som skulle denna ståndpunkt vinna terräng också bland konstitutionella borgare, men i det avgörande ögonblicket ha de svikit. Så också nu. Redan hade man på det hållet räknat ut, att i lantdagen skulle ernås majoritet för bevillningsvägran — men när det kom till omröstning, var det blott två eller tre borgerliga som röstade med de våra.

Den gammalfinska ståndpunkten är, att lantdagen helt enkelt ska besluta ge regeringen dess militärmiljoner, oaktat regeringen ej ens aktat nödigt att anhålla om dem. Den ståndpunkten måste i all sin cynism åtminstone erkännas vara rättfram.

Icke så den »konstitutionella». Denna, om den kan kallas en ståndpunkt, går ut på att utesluta de olagliga militärmiljonerna ur budgeten, men i samma budget uppta en mängd skenbara anslag, i syfte att bereda regeringen tillfälle att, genom strykande av dessa skenbara anslag, erhålla sina militärmiljoner, utan att behöva knappa in på de värkligt nödvändiga utgifterna för folkupplysningen. Det är en icke så litet tragikomisk syn att se härrar konstitutionella sitt och dela ut hundratal tusen till det ena ändamålet, miljoner till det andra, medvetna om att av dessa anslag ej en penni ska komma de avsedda ändamålen till godo. Ett förfarande, som i alla fall är ägnat att visa, vilka summor det fattiga Finland skulle kunna använda för sociala ändamål, som ej militarism och byråkrati skulle ta bort de fetaste bitarna. — Några månader senare, när statsbudgeten fastställts på högsta ort och de skenbara anslagen mycket riktigt blir strukna, ingår i de »konstitutionella» borgartidningarna likafullt för syns skull några upprörda jeremiader över de olagligheter regeringen ånyo jort sig skyldig till..

Det fins, som, synes, ingen ting så sorgligt, att det ej skulle ha sin skämtsamma sida.

*

Första maj har firats som förut av det finska proletariatet med väldiga demonstrationer landet runt. I Helsingfors deltog vid pass 18,000 personer och stämningen var hög. Partiets vackra majmärke har sålts i 162,000 exemplar och har prytt alla demonstranters rockuppslag å proletariatets högtidsdag. Det kan ha sitt intresse att erfara, att generalguvernören »förbjudit» märket och befallt polismyndigheterna att hindra detsammas försäljande.

Polisen har för rästen hållit sig mycket stilla under denna majdemonstration. Ej ens så många övergrepp inträffade som i fjol, och att döma av vad svenska tidningar haft att berätta måtte polisen i det fria Svärge ha tagit sig bra mycket större friheter än i det förtryckta Finland.

I detta sammanhang kan det vara skäl att beröra de rykten, som från Petersburg nyss släppts ut angående förestående »försvarsåtgärder» gentemot politiska demonstrationer i Finland. Det har hetat, att krigsministern skulle ämna inskrida mot politiskt otillförlitliga järnvägsmän, avskeda dem som tar del i majdemonstrationer, utvisa agitatorer från Finland o. s. v.

Detta rykte kan knappt misstänkas att ha någon grund, så mycket mindre som inget skäl fins att just nu anse järnvägsmännen — vilkas stora flertal är borgerligt — som särskilt riksvådliga. Ryktet är förmodligen ett av dem, som regelbundet släpps ut var gång man på maktägande håll ämnar skrida till mer omfattande åtgärder mot Finland, och syftet är att ge den stora allmänheten i Europa föreställningen, att dessa åtgärder värkligen måtte vara av behovet påkallade, eftersom finnarna är så gruvligt vådliga för rikets säkerhet.

Ingenting är mer otillförlitligt än de notiser om finska förhållanden, som titt och ofta ingår i »initierade» utlänska blad.

Finne.

327 (415:42)

17/3--14

Ulsterfrågan belyst med siffror.

17/3 14.

Några intressanta uppgifter om Irland.

Under de sista åren har ett stort antal broschyrer utsänts över hela England med statistiska uppgifter och siffror för belysande av Ulsterfrågan. Norska Dagbladet har genom en medarbetare, bosatt i Belfast, fått motta en redogörelse, tydligen grundad på en av dessa ströskrifter, men dock av det allmänna intresse att den även kan vara till nytta för de av våra läsare som vill sätta sig in i denna viktiga om än tillkrånglade fråga.

Sammanlagt har Ulster 1,580,000 inbyggare, därav 690,000 romersk-katolska, 366,000 episkopaler, 422,000 presbyterianer, 50,000 metodister, 52,000 tillhörande andra kyrkosamfund. Det romersk-katolska elementet är alltså även i Ulster fullständigt dominerande och uppväger nästan alla andra religionsbekännare tillsammantagna. De romerska katolikerna är alla som en för homerule, som dessutom har ett betydande antal anhängare även bland andra kyrkosamfund. Intet tvivel råder om att folkets flertal även i Ulster är för homerule, trots allt vad carsoniterna predikar om motsatsen.

I unionisternas organ nämnas alltid de fyra nordöstra grevskapen i Ulster: Down, Antrim, Armagh och Derry med de två städerna Derry och Belfast som »homogent unionistiska». Härmed förhåller sig så att den »homogena massan» består av 729,624 protestanter och 316,406 romerska katoliker. Då minst 10 procent av protestanterna är home rulers så blir fördelningen följande: 389,368 för och 656,662 mot homerule, alltså 37 procent för homerule till och med i denna »unionistiska kärna», denna »antihomerules fasta här».

Alltid säges det från unionistiskt håll att Ulster är den mäst upplysta och den mäst välmående delen av Irland, och att den övriga fattiga delen av ön skulle utsuga Ulster, om Dublinparlamentet finge beskattningen i sin hand. Härpå svarar statistiken:

Av de 900,000 irländare över 9 år, som varken kan läsa eller skriva, bor 324,000 i Ulster. Här fins 8,7 procent analfabeter mot 6,8 i det starkt nationalistiska Leinster. Genomsnittsförmögenheten pr huvud i Ulster är 3,98 pund mot 4,89 i Leinster. Från Ulster har under många år emigrerat ett långt större antal än från någon av Irlands tre övriga provinser. Under 1908—10 utflyttade 33,123 från Ulster mot 12,552 från Leinster. Ulsters huvudindustri textilfabrikationen har på 30 år förlorat en femtedel av sina arbetare genom emigration.

327 (47:471)

Sar. Työm. 24/2--14

Porwarien laillisuus-harrastukset — taistelua wirkapaikoista.

Aikowat taas tappaa sosialistien laillisuusanomuksen.

Adressiasian lähetekeskustelussa eduskunnassa teki eräs sosialistinen edustaja oletuksen että herrat näillä „huokausillaan" mahdollisesti tarkoittawat myöskin sitä, että sosialidemokratinen perinpohjaisempi ja laajemmille aloille tähtäämä laillisuusanomus tulisi nyt, kuten wiime wuonnakin haudatuksi waliokuntaan. Porwarit kuitenkin, nähtäwästi peläten tuon anomuksen tuloa ja sosialistien aikomusta yhdistää adressi siihen anomukseen, joututtiwat adressinsa walmiiksi heti — sellaisenaan. Olisi nyt sitten luullut, että waliokunta tahtoo heti käydä sosialistien suureen anomukseen, josta jo olemme selwää tehneet. Mutta eipäs! Waikka tässä sos.-dem. anomuksessa on käsitelty laittomuussortoa kaikilta puolin, myöskin wirkamieskysymyksen ja wenäjänkielen käytäntöönottamisen merkeissä, tekiwät porwarit silti niistä erikoisalotteet, kuitenkaan tekemättä mitään yleistä anomusalotetta. Ja pian selwisikin niitten oikea tarkoitus, kun wiime lauwantaina ruwettiin laatimaan perustuslakiwaliokunnan työjärjestystä. Herrat tahtoiwat saada omat wirkamiesalotteensa etutilalle ja lyödä nurkkaan sosialistien suuren anomuksen. Se tarkoitus siis, jota jo adressikeskustelussa epäiltiin, on nyt toteutumaisillaan. Porwareillle näyttää siis olewan koko laillisuustaistelu waan pelkkä wirkamies- ja osiksi myös kielikysymys, mutta kansan asiasta yleensä he eiwät näytä tahtowan paljonkaan tietää. Ja warsinkin jos olisi tuomittawa myöskin ryssläistyttäjäwallan suomalaiset apurit, kuten sosialistien alotteessa yritetään, tekewät porwarit kaikkensa estääkseen sellaisen esilletuloa. Siksi owat ne taas yansaroituneet yhdessä sosialidemokratian nujertaaksensa. — Mutta eiwätköhän awaannu jo kansan silmät!

Rupeaako porwarien kokoomus särkymään?

Tähän surulliseen historiaan tulee wielä traagillis-koomillinen jatko. Kun perustuslakiwaliokunnassa käsiteltiin ja periaatteellisesti hywäksyttiin waliokunnan työjärjestys, joka eilen konekirjoitettuina kappaleina jaettiin waliokunnan jäsenille, ottiwat sosialidemokratit asian uudelleen esille waliokunnan jaostojen lukua määrätessä ja tämän yhteydessä tapahtui, että porwarien kokoomuksen liitokset alkoiwat pahasti lonkkua. Maalaisliittolainen E. Y. Pehkonen, joka tähän saakka oli toisten porwarien kanssa ollut samaa mieltä, tuli nyt niin järkiinsä, että ehdotti suomettarelaisten wenäjänkielialotetta yhdistettäwäksi sosialidemokraattien anomusalotteeseen. Sosialidemokraatit kannattiwat tietysti tätä. Nyt tuli porwareille hätä ja he koettiwat turhaan saada Pehkosta peräytymään. Kun se naula ei wetänyt, koettiwat kieroilla äänestysehdotuksilla tappaa ehdotuksen.. Mutta nyt sotki porwarien kortit taas perustuslaillinen tuomari Ritawuori ja waliokunnan päätöksekksi tuli, että suomettarelaisten wenäjänkielialote käsitellään sosialidemokratien suuren waltiollisen anomusehdotuksen yhteydessä. Tästä kiukustuneena äänestiwät suomettarelaiset sitten myös perustuslaillisten n. s. yhdenwertaisuuslakiotteen käsiteltäwäksi sosialidemokraattien anomusehdotuksen yhteydessä. Kaikesta tästä oli sitte seurauksena, että perustuslakiwaliokunta ei walinnut muuta kuin yhden jaoston.

Asian johdosta oliwat porwarit niin kiihdyksissä, että otiiwat ½ tunnin loman haukkuakseen toisiaan.

Eduskunnassa koettawat porwarit saada asiaa „oikealle tolalle".

327 (47:471)

N. Pr. 6/2-14.

Hot mot Sordavala seminarium.

6/2 14. N. Pr.

Det absoluta godtycket i den rådande ryska regimen har tagit sig ett nytt uttryck i generalguvernörens förslag, att folkskollärarseminariet i Sordavala måtte undandragas finska skolstyrelsen och senaten samt ställas under generalguvernörens allmänna inseende och under omedelbar ledning af direktören och inspektören för de ryska skolorna i Finland.

Till en början hade man svårt nog att sätta tro till ryktet härom. Men ryktet synes dock icke sakna grund. Russkija Vädomostis korrespondent i Petersburg meddelar nämligen i ett bref till denna tidning, att generalguvernören framställt detta förslag under åberopande af seminariets riksfientliga riktning. Generalguvernören framhåller vidare nödvändigheten af att vid seminariet ryskan upptages såsom särskildt undervisningsämne samt att undervisningen i historia och geografi meddelas på detta språk. Alla lärokurser skola vara desamma som vid de ryska seminarierna. Saken skall ligga i ryska premiärministerns och folkupplysningsministerns händer.

Den planerade åtgärden afser alltså att mot i Finland gällande lag samt oberoende af att förslaget icke en gång kan stöda sig på den så kallade rikslagstiftningsförordningen af den 30 juni 1910 förflytta ledningen af och öfverinseendet öfver ett finskt läroverk från lagliga finska myndigheter till ryska män.

Man åberopar sig på seminariets riksfientliga riktning. Men hvad har generalguvernören att anföra till stöd för denna tillvitelse? Alla läroverk i vårt land arbeta för den nationella kulturens befordran genom att uppfostra de unga i denna kulturs anda och riktning, hvartill hör bibringandet hos det uppväxande släktet af aktning för och kärlek till fosterlandets samhällsskick och lagar. Hvad annat har väl lärarkåren gjort vid Sordavala seminarium? Men inför de ryska maktägandes afsikt att förryska Viborgs län och särskildt dess gränssocknar måste den anda, hvari undervisningen vid seminariet ledes, innebära ett motstånd mot förryskningsplanen och ur denna synpunkt vara riksfientlig. Ur samma synpunkt arbeta alltså landets läroverk i riksfientlig anda och borde därför direkt tagas om hand af generalguvernören samt direktören och inspektören för de ryska skolorna i Finland.

Man kan väl antaga att någon hemlig angifvelse mot seminariet närmast tagits till förevändning för det attentat, som nu förberedes mot detta. Vi kalla förslaget attentat, ty detta går icke blott ut på att förändra läroverkets ledning, utan äfven hela dess inre organisation, dess läroplaner och undervisningsspråk. Kurserna skola blifva de ryska lärarseminariernas och undervisningen i en mängd ämnen skall försiggå på ryska. Härför blir anställandet af ryska lärare vid seminariet nödvändigt. Här står med ett ord intet mer eller mindre i fråga än seminariets fullständiga förryskning. Läroverket har dock för sin uppkomst att tacka en enskild donation. Icke en gång bestämmelserna i donationsurkunden eller donatorernas vilja anser man sig behöfva beakta. Kanslilagstiftning och godtycke i dess högsta potens.

327 (47:471)

Nya Samhället 4/2--14

Brev från Finland.

Lantdagen sammanträder. — Återblick på våldsregimen.

4/2--14

(För Nya Samhället.)

Helsingfors 1.

Finlands lantdag har sammanträtt. Fastän man längesedan upphört att under nuvarande politiska förhållanden vänta några positiva vinningar av dess arbete, riktar sig dock alltid folkets uppmärksamhet mot lantdagen, väntande vad därifrån ska komma. Ty den är trots allt ett uttryck för folkviljan och en möjlighet — kanske snart den enda — att säga ut vad folket tänker om den rådande våldspolitiken.

Det är också detta som finska folket nu framom annat väntar av sin lantdag. Väsentligen ha ju icke förhållandena ändrats, sedan den senast sammanträdde; längs samma riktlinjer som förr går reaktionen fram. Men år för år hopas nya, mera skriande exempel på dess framfart; mer och mer förödande blir dess härjningar. Det gäller att brännmärka reaktionen och dess bärare, att ge folkets kränkta rättsmedvetande luft. Det skulle gälla att — om blott de våra kunde tvinga de borgerliga partiernas representanter till det — dra opp skarpa, bestämda gränslinjer mellan motstånds- och eftergivenhetspolitik, gränslinjer, förpliktande både för vederbörande lantdagsgrupper själva och för alla medborgare i gemen, i synnerhet landets ämbetsmän.

Dess värre är de klara linjernas politik på borgerligt håll för längesedan övergiven. Klasskampen, kampen mot den »inre fienden» ,har drivit de borgerliga samman, närmare bestämt ställt de s. k. konstitutionella partierna i närmaste beroende av gammalfinska partiet, som alltid vägrat att fastslå ämbetsmännens oavvisliga plikt att lyda lagen. Den kompromisspolitik, som härav blivit följden, har ej kunnat undgå att utöva ett skadligt inflytande på det allmänna medborgerliga tänkesättet. Inom de borgerliga partierna, där det överhuvud är klent beställt med demokratin och där partiets stora massa är blott alltför benägen att förlita sig på partiets ledare, har man ej haft klarsynthet nog att se vart kompromisspolitiken leder eller energi nog att frigöra sig från den. Det är ,fastän icke ursäktligt ,dock begripligt, att under sådana förhållanden manfallet inom tjänstemannakåren blivit så stort, att så många sviktat och gett vika inför de reaktionära makternas anlopp.

En blick på förhållandena inom den finska ämbetsmannakåren visar, att reaktionen allaredan skjutit stora brescher i den.

Vi bortser från de ämbetsvärk, som sen gammalt varit den egentliga härden för stämplingarna mot Finlands konstitution och som också under det gångna året fortsatt sin fördärvliga värksamhet med större kraft än förr: generalguvernörskansliet och prässöverstyrelsen. Vi ser också bort från att den »finska» senaten, fastän till hälften sammansatt av finska män, blivit ett viljelöst värktyg i reaktionens hand. Så ock att överstyrelsen för allmänna byggnaderna under det gångna året lyckligjorts med en rysk chef, som naturligtvis saknar alla betingelser att handha posten. Bland de övriga är det främst skolöverstyrelsen, som jort sig bemärkt. Dess möjligheter är ju begränsade, men den har utnyttjat dem. Den har utgett löjeväckande påbud i syfte att hindra skolbarn att »politisera», den har straffat en lärare med suspension för det han uppträtt vid en socialdemokratisk fäst, den har återtagit ett redan utfärdat förordnande, för en annan lärare, för det denne valts till lantdagsman av socdem. partiet. Det är icke mycket, men det är nog för att visa att »flit är vårt nöje», som den ryska tschinovnikstermen lyder.

Inom den lägre administrationen åter är lycksökarna redan en alldaglig företeelse. Understundom är de av rysk, vanligen av finsk härkomst, samt räknar sig vanligen till gammalfinska partiet, vilket ju icke håller någonsin tagit bestämt avstånd ifrån dem. Vidriga företeelser, dessa själ- och ryggradslösa härrar, vilka med god smak intar en plats, som företrädaren för visad laglydnads skull nödgats lämna. Men förvisso vore slika individer färre till antalet och mindre järva, om man inom de samhällskretsar de tillhör läte dem bestämt veta av, att de är utstötade ur andra människors gemenskap.

Inom rättskipningens område är att märka, att Viborgs hovrätt, sedan dess medlemmar för sin laglydnads skull fallit offer för det skändligaste övervåld, rekonstruerats med ett antal lycksökare och sålunda brakts i fungerbart skick, varigenom den praktiska betydelsen av de förra medlemmarnas ståndaktighet i hög grad minskats.

Vänder vi oss åter till de lägre regionerna av tjänstemannakåren ,så är det en föga mer uppbygglig syn som möter oss. Poliskårerna, ledda och sammansatta alldeles övervägande av finska män, ha — med undantag för några enstaka bland manskapet, som för sin laglydnad fått plikta med avsked — viljelöst jort hantlangartjänst åt reaktionen, t. ex. då det gällt att fängsla lagtrogna tjänstemän. Sakförhållandet är så mycket märkligare, som det stora flertalet av dessa polismän antagits redan under det konstitutionella skedet; detta har alltså icke förmått skapa hos dem någon medborgaranda, och det var ju icke häller meningen. »Konstitutionella» polismän var det ju, som piskade de sträjkande torparna å Laukko 1906. Otaliga är de övergrepp, som särskilt arbetarföreningarna haft att utstå från polisens och länsmännens sida, och lagen har därvid ofta fått sitta emellan. Olagliga soaréförbud, yrkande att få censurera fästprogrammen, våldsamt avlägsnande av den röda fanan — detta och annat sådant har längesen blivit till regel i många länsmäns värksamhet, och någon ursäkt är det näppeligen, att de härvid påstått sig handla »enligt befallning av sina överordnade». De ha emellertid kunnat göra det desto lugnare, som den borgerliga opinionen icke upprörts, så länge slika våldshandlingar blott drabbat arbetarföreningarna.

Det är därför också socialdemokratiska lantdagsgruppen, som har den mest ansvarskrävande uppgiften vid den nu förestående lantdagen. Den ska hävda de klara färgernas politik och göra sitt bästa att tvinga de borgerliga grupperna till detsamma, hur svårt det än må vara, av skäl som delvis framgår av ovanstående. Socialdemokratins roll vid denna lantdag är av särskild vikt med hänsyn till, att de närmast förestående nya lagbrotten främst avser att slå ner arbetarklassen. Lagförslaget om politiska brott vill göra ända på allt fritt politiskt liv här i landet, och medels spannmålstullarna, som så energiskt framdrivs av den ryska godsägarklassen, ska till förmån för dessa den finska arbetarklassen bringas till svältgränsen. Det tillkommer våra representanter att mot dessa planer avge en högjudd protest, nu då dessa frågor kanske mycket snart kommer till sitt avgörande. Redan vid

senaste lantdag hade ju de våra föreslagit ett uttalande i frågan om spannmålstullarna, men därav blev intet, enär frågans behandling förhalades av de borgerliga representanterna i statsutskottet. Likväl har sen dess opinionen mot spannmålstullarna hunnit växa så pass stark också bland de till borgerliga partier hörande småbönderna, att näppeligen dessa partier en gång till ska våga ta på sitt ansvar att förhala avgivandet av denna protest.

Det är att hoppas, att lantdagen denna gång ska medhinna en petition i den politiska frågan. Det faller ingen in att tro ,att en sådan petition skulle ha några praktiska påföljder, men den har i alla fall sin stora betydelse som en katalog över »systemets» illgärningar och en källa för framtida historiska forskare. Systemet är värkligen sådant, att ett sakligt uppräknande av dess gärningar är nog för att brännmärka det inför samtid och eftervärd. Detta brännmärkande blir då, ska vi hoppas, samtidigt till straff och varnagel för de inhemska ämbetsmän, som ställt yttre förmåner framom rätt och plikt.

Svårare än förr blir det denna gång för lantdagen att komma till rätta med budgetfrågorna, som alltid på senare tider hört till de mäst invecklade spörsmålen, invecklade, för det regeringen ej brytt sig om att i avseende å budgeten närmelsevis följa vad lag stadgar. Denna gång uppgörs dess budgetsförslag enligt de från senaste augusti härstammande, lagvidriga »budgetreglerna», enligt vilka bl. a. tvänne av statens fonder (militie- och krigsmanshus-) i strid mot lag och lantdagens rättigheter sammanslagits med statsfonden. Det är icke underligt, att under sådana förhållanden också bland de borgerliga tanken på vägrande av bevillningsskatterna syns vinna terräng. Den soc.-dem. ståndpunkten, enligt vilken inga skatter bör beviljas den nuvarande regeringen, förkastades ju vid senaste lantdag med endast 2 rösters övervikt, och nu räknar de våra 4 röster mer än förr. Det är sålunda icke omöjligt att denna ståndpunkt, den enda lantdagen värdiga under nuvarande förhållanden, äntligen ska komma till heders.

I detta sammanhang kan nämnas, att de olagliga »militärmiljonerna» också under fjolåret överförts till Petersburg. Men av särskilt intresse är denna gång, att lantdagen uttryckligen framhållit, hurusom inhemska myndigheter icke lagligen kan utbetala dessa pängar — vilket icke hindrat statskontoret, vars chef är gammalfinske lantdagsmannen Paasikivi, att värkställa utbetalningen.

Om de sociala reformfrågorna är icke många ord av nöden, ty som sagt: man har vant sig av med att hoppas på deras lösning under rådande politiska förhållanden. Dock är det en fråga, som är för viktig för att kunna förbigås, och även den nu förestående lantdagen kommer att behandla den. Det är frågan om lindrande av de 100,000 torpares och backstugusittares öde, som år 1916 hotas av vräkning. Hur viktig den frågan är, framgår icke minst av det faktum, att t. o. m. den nuvarande regeringen, som aldrig annars är i stånd att framlägga ett lagförslag utöver de vanliga budgetlagarna, sett sig tvungen att framkomma med ett förslag till torparfrågans lösning. Dess värre är dess förslag väsentligen detsamma, som av lantdagen med så stor majoritet förkastades redan i fjol, och man kan näppeligen hoppas att ens denna gång någon antaglig lösning skulle kunna påfinnas. Utan intrång på den enskilda äganderätten kan varken torparfrågan eller något annat stort samhällsspörsmål, lösas, men därmed är också de ägande klassernas representanters ståndpunkt given.

Det är sålunda ej under några jusa auspicier ,som 1914 års lantdag börjar sin värksamhet. Men denna värksamhet måste fortsättas, ty den är dock för oss en form av proletariatets klasskamp, och vi har icke råd att undvara en enda av de värksamhetsmöjligheter som står oss till buds.

Finne.

327(47:471)

N. P. 3. 2. 14

Regeringens förhållande till landtdagen.

Vi meddelade häromdagen, att beslut skulle fattats därom, att någon berättelse, om hvad regeringen tillgjort i anledning af föregående landtdagars beslut, icke vidare skulle lämnas till landtdagen. Man ämnar blott ordagrant iakttaga stadgandet i § 75 L. O. om att meddelande till landtdagen skall ske angående de af landtdagen på grund af propositioner och motioner antagna lagar, hvilka icke erhållit monarkens sanktion. Om också den berättelse, som man nu vill blifva kvitt, icke är genom uttryckliga ord i landtdagsordningen föreskrifven, så är dock bruket att afgifva densamma lika gammal som landtdagsordningen och således på grund af häfd obestridligt en beståndsdel af konstitutionen. Det är för resten en logiskt självklar sak, att en folkrepresentation har en rätt att få veta, hvad det blifvit af dess beslut. Denna berättelses bortfallande blir därför blott ett ytterligare bevis dels på regeringens småaktiga lust att genom nålstygn visa sitt förakt för folkrepresentationen, dels på dess sträfvan att helt undandraga sig dennas kontroll.

Denna dubbelsträfvan har redan tidigare fått sig ett liknande uttryck i upphörandet af den relation, om hvad som blifvit tillgjordt i anledning af statsutskottets anmärkningar vid granskningen af finansrelationen, hvilken alltsedan år 1882, på grund af ett af monarken godkändt landtdagsbeslut, regelbundet afgifvits till alla landtdagar t. o. m. landtdagen år 1907. Sedan dess har den uteblifvit, trots landtdagarnas upprepade påminnelser.

För någon tid sedan fick man läsa i tidningarna, om att senaten föreslagit, det 1909 års landtdags skrifvelse med lagutskottets betänkande angående prokuratorns berättelse, hvari anhölls att detta betänkande skulle öfversändas till prokuratorn, skulle lämnas utan afseende. Och samma öde har enligt en notis drabbat senaste landtdags anhållan, att bankutskottets betänkande om postsparbankens förvaltning skulle delgifvas denna banks styrelse.

Lösen tyckes således vara: så få relationer som möjligt till landtdagen, och intet afseende vid landtdagens uttalanden i anledning af de relationer, som afgifvits.

Visserligen kan detta uppfattas såsom blott en sida af det rådande regeringssystemet i allmänhet, sådant det icke mindre grellt framträder i den fullkomliga likgiltighet för landtdagens alla beslut, som yttrar sig däri, att dessa uti åratal ej blifva ens föredragna å högsta ort, ej mindre afgjorda i öfverensstämmelse med landtdagens önskan. Men detta är i hvarje fall en sida för sig, ty det vittnar nästan mera oblandadt om regeringens konstitutionsfientliga afsikter medan sistnämnda företeelse, stagnationen i lagstiftningen, tillika och, såsom det stundom tyckes, nästan i högre grad bär prägeln af obotlig inkompetens och hjälplöshet i fråga om uppbyggande samhällsverksamhet.

327(47:471)

H. P. 30.1.14

Lagens väktare och lagen.

Med grämelse får medborgaren dessa tider erfara huru det hör till ordningen för dagen att just de myndigheter, som äro satta att vaka öfver att lagar och författningar efterlefvas så litet akta dem, att de själfva öfverträda desamma.

Tryckfriheten är fastslagen i grundlag. Härmed har koncessionstvånget i fråga i om utgifning af periodisk skrift bortfallit och ersatts med anmälningsskyldighet. Emellertid anser generalguvernören att detta tvång fortfar såsom under den förra censurens tider samt att rätten att godkänna en person såsom ansvarig utgifvare af tidning ligger i hans hand. Generalguvernören godkände, såsom bekant, icke herr Nuorteva såsom ansvarig utgifvare af Kansan Lehti. Då tidningens direktion, såsom naturligt var, dock fortfarande bibehöll honom i denna egenskap, väckte tjänstförrättande pressombudsmannen i Tammerfors åtal mot direktionen samt yrkade att tidningen skulle färbjudas att utkomma tills ansvarig utgifvare godkänts. Alldenstund detta yrkande saknade stöd i gällande lag färkastades detsamma af rådstufvurätten, hvars utslag numera fastställts af Åbo hofrätt.

Ett annat färskt exempel på huru föga våra högsta administrativa myndigheter dessa tider akta gällande lagstadganden är guvernörens i Nylands län senaste tolkning af gällande språkförordning. Bakom guvernören står naturligtvis guvernörsämbetets lagfarna ledamot, landssekreter Heilimo. Huru denna man tolkade språkförordningen till finskans fördel, då det gällde drätselkammaren i hufvudstaden, är kändt. Känd är ock hans tolkning af gällande stadganden rörande guvernörs rätt att till sig låta upphämta stadsfullmäktiges ordförande. Denna gång gäller det magistraten i Hangö.

I en på finska språket affattad skrifvelse af den 10 januari har guvernören tillsändt magistraten i Hangö från statistiska centralbyrån äfvenledes medels finskt bref ankomna statistiska blanketter för att tillställas föreståndaren för därvarande dissenterförsamling. Emedan kommunalspråket i Hangö är svenskan, har magistraten icke tillställt vederbörande blanketterna i fråga utan anmält hos guvernören att magistraten icke kan vidtaga någon åtgärd. Följden häraf har blifvit, att guvernören i skrifvelse af den 26 januari förständigat magistraten att vid utsatt vite af 100 mk för såväl magistratens ordförande som en hvar af dess ledamöter ofördröjligen och senast inom sju dagar fullgöra hvad guvernören ålagt magistraten.

Nu heter det i § 5 af språkförordningen af år 1902, att „i ärende som rör särskild kommun eller enskild medlem af sådan kommun eller allmän inrättning inom densamma, skall kommunalspråket användas". Och vidare, „att högre rätt och myndighet skall affatta skrifvelse till lägre myndighet på det språk sistnämnda myndighet är pliktig att använda". Guvernörs skyldighet att i skrifverser till kommun med svenskt kommunalspråk använda svenskan framgår häraf med full tydlighet. I förevarande fall har guvernören emellertid afvikit från gällande förordning i ämnet.

Nu skall det blifva af icke så litet intresse att se huruvida prokuratorsämbetet liksom då det gällde drätselkammaren i hufvudstaden skall besluta till åtals väckande mot guvernören som faktiskt handlat mot språkförordningen, medan drätselkammaren härstädes var i sin fulla rätt.

Huru som helst, alla dessa språktrassel äro i hög grad motbjudande och detta i så mycket högre grad som de utgått från en myndighet sådan som ett guvernörsämbete, som ju i fråga om lagtolkning borde vara en föresyn för underlydande myndigheter. Följdes språkförordningen strikte, så kunde alla dessa språksammanstötningar undvikas, hvilka nu onödigtvis uppröra sinnena under en tid då allt hvad språkgräl heter borde vara bannlyst från vårt samhälle.

327 (47:471)

Työm. 27. 1. 14.

Yhdenwertaisuuskätyröiminen

näkyy Suomen isänmaallisten wirkamiesten piirissä woittawan jalansijaa yhä enemmän. Wiime aikoina on lehdissä ollut tuon tuostakin tietoja, että eräät henkikirjoittajat owat sitä wenäläistä kuristuslakia noudattaen ja senaatin talousosaston käskyä totellen henkikirjoihin wieneet sekä henkiwerolle panneet Suomessa oleskelewia Wenäjän alamaisia, jotka eiwät ole Suomen kansalaisia. Näin on Suomen korkeimman oikeuden suomettarelaisten tuomarien antama esimerkki rohkaissut pienempiä wirkaherroja, henkikirjoittajia, kätyröimään kansallisuussortoa harjoittawien Wenäjän wallanpitäjäin tarkotusten hywäksi.

Tämmöinen henkikirjoittajain menettely on woimassaolewia lakeja wastaan ja laittomien käskyjen tottelemisestä. Suomessa on woimassa helmikuun 20 pnä 1865 hallitsijan wahwistama asetus henkikirjoituksesta. Siinä asetuksessa määrätään hengeltä maksettawista weroista, että „semmoisia henkilöitä, jotka waikka Suomessa oleskelewat, kuitenkaan eiwät ole Suomen kansalaisia, elköön henkikirjoihin werotettako". Senaatti on siitä huolimatta antanut kai parikin määräystä, toisen wiime wuoden loppupuolella henkikirjoittajille. Niissä waadittiin, että henkikirjoittajain olisi Suomessa olewille Wenäjän alamaisille, jotka eiwät ole Suomen kansalaisia, pantawa samojen perusteiden mukaan henkirahoja kuin Suomenkin kansalaisille. Nämä senaatin käskyt owat kuitenkin ristiriidassa Suomen lakien kanssa. Siitä huolimatta näkywät monet henkikirjoittajat niitä noudattaneen ja siten ruwenneen kätyröimään yhdenwertaisuuskuristajain tarkotusten toteuttamiseksi.

Mikä tässä yhdenwertaisuuskuristajilla sitte on tarkotuksena? Haluawatko ne, että kaikki Suomessa oleskelewat ihmiset, myös Wenäjän alamaiset, tulisiwat kirjoihin, jotta saataisiin tarkka tieto maan asukasluwusta; tilastollisia tarkoituksiako siis? Tuskinpa. Wai haluawatko yhdenwertaistuttajat wenäläisten henkirahoilla rikastuttaa Suomen waltiokassaa? Ei kai sekään ole tarkotus, koskapa ne waltion wanoja täältä wähän päästä ryöstättäwät. Muita tarkotuksia siis. Hengille pano ja hengille werottaminen Suomessa on yhteydessä tärkeitten kansalaisoikeuksien kanssa. Ja niitä Suomen kansalaisille sen perusteella kuuluwia oikeuksia yhdenwertaisuuskuristajat tahtowat wallottaa laittomasti myös wenäläisille. Kansalaisten waltiollinen äänioikeus Suomessa riippuu lain mukaan hengille werottamisesta. Jo wuosi takaperin oli tämä wenäläisten hengille werottaminen huomion esineenä. Wiime wuoden eduskunnan perustuslakiwaliokunnassa eräitten ryssäläistyttämiskomennon kuristoimien johdosta walmistuksen alaisena olleeseen mietintöluonnokseen — josta porwarien, etupäässä suomettarelaisten jarrutuksen johdosta ei kuitenkaan mitään tullut — oli tehty seuraawa lausunto:

„Tässä yhteydessä on wielä mainittawa eräs Senaatin talousosaston toimenpide, jonka „yhdenwertaisuuslaki" on aiheuttanut. Perustuslain mukaan on Suomessa waltiollisen waalioikeuden käyttämisen ehtona muun muassa, että asianomainen on kolmena wiimeiseneena wuonna ollut tässä maassa hengille pantuna. Henkikirjoituksesta woimassa olewat asetukset 20 päiwältä helmikuuta 1865, 13 päiwältä syyskuuta 1892 ja 10 päiwältä huhtikuuta 1894, joista jälkimäinen tarkempia määräyksiä henkikirjoituksesta sisältäwä on ilmestynyt hallinnollista tietä, määräämät että Suomen kansalaiset owat otettawat henkikirjoihin. Kuitenkin on Senaatti antanut määräyksen siitä, että Suomessa asuwat Wenäjänkin alamaiset, jotka eiwät ole Suomen kansalaisia, juutalaisia lukuunottamatta, owat otettawat henkikirjoihin.

Huolimatta siitä, kuuluuko tuollaisen määräyksen antaminen yleensä Senaatin toimiwaltaan ja onko käsketty Wenäjän alamaisten hengillepano „yhdenwertaisuuslain" sowelluttamista tahi walmistelua siihen, on tässä huomattawa, että sanottu Senaatin toimenpide tietää wallan wäärinkäyttämistä, koska Senaatti on ryhtynyt siihen tehdäkseen „yhdenwertaisuuslain" sowelluttamista waltiolliseenkin waalioikeuteen mahdolliseksi, ja siis edistääksensä sen perustuslainsäännöksen mitättömäksi tekemistä, jonka mukaan maan omilla kansalaisilla yksin on waltiollinen waalioikeus. Senaatin menettely tässä asiassa on paheksuttawa siitä huolimatta ettei wät Wenäjän alamaiset, joskin he täällä kirjoitettaisiin hengille, sillä ei ole waltiollista waalioikeutta Suomessa."

Tässä porwarillisten laatimassa lausuntoehdotuksessa on, kuten näkyy, koitettu hywin warowaisesti asiasta selwiytyä. Waikka sanotaankin senaatin toimenpiteellään tarkoittaneen „sen perustuslain säännöksen mitättömäksi tekemistä, jonka mukaan maan omilla kansalaisilla yksin on waltiollinen waalioikeus," uskalletaan senaatin toimenpiteestä sanoa wain, että se „tietää wallan wäärin käyttämistä." Tämän ymmärtää, kun tietää että porwarilliset lakijuristit owat keskenään asiasta saiwarrelleet.

Aiwan ilmeistä kuitenkin on, että tuo Wenäjän alamaisten, jotka eiwät ole Suomen kansalaisia, hengille werottaminen on yhdenwertaisuuskuristuslain sowelluttamista ja siten waltiollisen äänioikeuden saannin mahdolliseksi tekemistä niille, joille se lain mukaan ei kuulu. Näin ollen senaatti waatiessaan henkikirjoittajia yhdenwertaisuus kuristajien apuriksi, ei ole ainoastaan waltaansa wäärin käyttänyt waan antanut laittomia käskyjä. Ja henkikirjoittajat, jotka käskyä owat totelleet ja tottelewat, owat ruwenneet yhdenwertaisuuskuristajain ja kansallisuussortajain kätyreiksi.

Askettäin joku „kansalainen" H. Sanomissa asiasta kirjoitti. Siinä sepustuksessa näkyi oltawan siitä mieltä, että henkikirjoittajat noudattaessaan yhdenwertaistuttajain käskyjä menettelisiwät lain wastaisesti. Uhattiinpa oikein rikoslain rangaistuksellakin. Siinä wiitatussa rikoslain 40 luwun 8 pykälässä sanotaan, että „wirkamies, joka tahallansa jollekulle panee tahi joltakulta ottaa muuta tahi suurempaa weroa, tullia tai muuta yleistä ulostekoa kuin minkä tämä laillisesti on welwollinen maksamaan, taikka minkä hän tietää siitä jo maksetuksi, pantakoon wiralta taikka erotettakoon wiran toimituksesta." Mainittu rikoslain kohta soweltunee kyllä henkikirjoittajille niiden kätyröimisissä. Mutta niin näyttää asia olewan, että rikoslait ja lailliset rangaistukset eiwät nykyisin kätyröimisintoista wirkaherroja pelota. Eduskuntahan wiime istuntokaudella lausui selwät sanat niiden wirkaherrojen toiminnan rikollisuudesta, jotka laittomia sotilasmiljoonia maksawat Wenäjän wallanpitäjille. Mutta suomettarelainen puolue Paasikiwensä miljoonasuorituksia helpottaakseen, julkisesti rupesi tappelemaan tuota eduskunnan päätöstä wastaan. Eiwät näy monet henkikirjoittajatkaan wälittäwän wirkawelwollisuuksistaan ja laista, waan ottawat „isänmaallisesti welwollisuudekseen" noudattaa yhdenwertaisuuslakia, saaden palkakseen pitää wirkansa ehkä korotetuilla palkoilla ja seyniläisten suosion.

Henkiwerolle kirjoittamista on toimitettu näinä wiikkoina ja toimitetaan paraikaa. Kuinka monet henkikirjottajat nyt sitte kätyripalweluksia owat tehneet? Ehkä niitä on paljonkin. Kun sitten joskus näiden henkiluetteloiden nojalla tehdään waalituetteloja, niin tulee täysin ilmi henkikirjottajain „isänmaallisen toiminnan" laajuus. Silloin joutuwat waalilautakunnat asian kanssa tekemisiin.

327 (47:471)

Pb.

Torsdagen 22 Jan.

En tvist om en tjänst af fjärde klassen.

En tvist mellan Finlands ryske ministerstatssekreterare och allsmäktige generalguvernör, låter icke detta under närvarande förhållanden såsom en saga. Huru är det skriften säger om det rike, som är inbördes söndradt? Att detta skall gå sin upplösning till mötes. I förevarande fall lär det dock icke kunna komma så långt.

Tvisten gäller, såsom på annat ställe i dagens blad närmare angifves, utnämningen af en tjänsteman vid generalguvernörens kansli, Starkoff, till tjänsteman vid statssekretariatet af fjärde klassen. Förslaget härom har framställts af general Markoff. Herr Starkoff skulle sålunda komma att intaga en af de platser, som från hösten 1906 till år 1909 innehafts af professor Hermanson och doktor Törngren. Men generalguvernören har ställt sig på tvären. Han anför skäl på skäl mot förslaget, trots det att han väl icke kan misstänka att hr Starkoff vid statssekretariatet komme att drifva finsk propaganda i riksfientlig riktning. Befattningarna i och för sig äro honom principiellt motbjudande. Han säger: "För det första inrättades dessa temporära befattningar med det speciella ändamålet att anskaffa ministerstatssekreteraren rådgifvare vid vissa numera icke längre existerande och — man kan vara förvissad därom — aldrig mera återkommande omständigheter. Deras innehafvare skulle bilda en hemlig finsk kommitté, då den officiella icke kom till stånd. De nämnda tjänstemännens uppgift var alltså politisk och därtill riktad mot värnandet af riksintressena!"

Generalguvernören företager sig här både att vara politisk spåman och öfver afsikten med dessa tjänstebefattningars inrättande, kasta ett ljus, som är icke så litet missvisande. Huru framtidens förhållanden skola gestalta sig är visserligen ovisst. Men ett är säkert nämligen att de nu rådande förhållandena skola förändras och detta helt visst inom kortare tid än de ryska maktägande våga tänka sig. Hvad inrättandet af ifrågavarande "temporära befattningar" vid statssekretariatet vidkommer, var förhållandet därmed följande:

Redan i början af år 1906 hade senaten uppgjort förslag till reorganisation af den år 1891 indragna kommittén för finska ärenden. Tillvaron af en kommitté för sådana ärenden hade särskildt under rådande förhållanden blifvit en tvingande nödvändighet. Viktiga frågor kräfde då sin lösning. Den nyutnämnde ministerstatssekreteraren var utan erfarenhet i civila administrativa värf och hade behof af män vid sin sida med kännedom om Finlands lagar och förhållanden samt opinionerna i landet. Afvoga strömningar mot den nya friare riktningen i Finlands utveckling hade begynt röra sig i Ryssland. Därför borde vårt land i den ryska hufvudstaden vara företrädt äfven på ett sätt, som gjorde det möjligt för oss att komma i beröring med den ryska opinionen inom de olika partierna och i kontakt med det ryska samhället öfverhufvud. För nåendet af detta mål, som var något helt annat än att, såsom generalguvernören framställer förhållandet, försvaga och undergräfva riksintressena, skulle den finska kommittén vid ministerstatssekreterarens sida kunna blifva af ovärderlig betydelse.

Underhandlingarna härom mellan senaten och dåvarande generalguvernören drogo emellertid ut på längden. Ministerstatssekreteraren, som fann att återupprättandet af den finska kommittén skulle blifva en obestämd framtidsfråga, föreslog då inrättandet af tvenne nya ämbeten vid statssekretariatet. Dessa borde besättas med män, som ägde den insikt i vårt lands statsskick och den förtrogenhet med här rådande förhållanden att de såsom rådgifvare i förekommande fall kunde stå vid hans sida samt vid behof meddela vederbörande ryska myndighet alla de upplysningar, rörande Finland, hvilkas afgifvande i vissa ärenden af vikt kunnat ankomma på ministerstatssekreteraren ensam.

Så tillkommo vid statssekretariatet dessa tvenne befattningar af fjärde rangen, hvilka enligt generalguvernörens förslag borde indragas. Då dessa befattningar under rådande förhållanden icke komma att besättas med konstitutionellt sinnade fosterländska män, kan det vara oss fullkomligt likgiltigt, om en herr Starkoff utnämnes till en sådan befattning eller om befattningarna i fråga försvinna. Besparingen på deras indragning kunde ju för statskassan vara en nog så god sak. Men då den användning finska statsmedel nu erhålla i så många fall står i rak strid med landets intressen, är den finansiella synpunkten i detta fall för oss utan betydelse, enär besparingen skulle afse statsfonden.

Frågan gäller nu: På hvems sida skall herr Kokovtsoff ställa sig i denna tvist?

327 (47:471)

Työmies 12/1--14

Suomi ja Wenäjän sopimukset ulkowaltain kanssa.

12/1 14.

Wenäjän hallituksen kanta.

Miten Wenäjän hallituksen keskuudessa nykyään käsitellään Suomen oikeutta otsikossa mainitulla alalla aiwan kuin tyhjää ilmaa, näkyy hywin siitä selostuksesta joka äskettäin oli eräissä porwarilehdissä julkaistuna ministerineuwoston ja sen erityisen neuwottelukunnan neuwotteluista tässä asiassa.

Alkuaiheen tämän asian pohtimiselle ministerineuwostossa oli antanut Wenäjällä lokak. 29 pnä 1912 julkaistu kansainwälinen sopimus naiskaupan ehkäisemisestä. Wenäjän oikeusministeri oli pyytäuyt Suomen kenraalikuwernöörin myötäwaikutusta siihen, että asianomaiset suomalaiset lainsäädökset tulisiwat täydennetyiksi tuon kansainwälisen sopimuksen mukaisesti. Tähän wastasi kenraalikuwernööri Seyn yleiswaltakunnallisen logiikkansa mukaan, että koska kansainwälisistä sopimuksista johtuwat welwollisuudet kuulumat jo luonnostaan kysymyksiin joilla on yleiswaltakunnallinen merkitys, niin puheena olewan kysymyksen ratkaiseminen paikallisen suomalaisen lainsäädännän järjestyksessä ei olisi paikallaan. Hänen mielestään kaikki sellaiset kysymykset olisi ratkaistawa siinä yleiswaltakunnallisessa järjestyksessä, joka on määrätty wuonna 1910 kesäk. 17 pnä annetussa wenäläisessä laissa. Mutta noin sanoessaan oli kenraalikuwernööri Seyn kowaksi onneksi unohtanut, mitä sisältää ja mitä ei sisällä tuo yleiswaltakunnallinen laki, johon hän wetosi. Siinähän on kyllä pitkä luettelo „yleiswaltakunnallisista" Suomen asioista, (joita siis ei anneta Eduskunnan käsiteltäwäksi); mutta esim. naiskauppa-asiaa ei siinä luettelossa ole mainittu — se on jätetty „paikalliseksi" asiaksi, kuten joukko muitakin sellaisia asioita, joista woi syntyä kansainwälisiä sopimuksia Wenäjän ja ulkowaltain wällillä. Olisi sen wuoksi näyttänyt tökeröltä ulospäin, jos Wenäjän hallitus olisi nyt noudattanut kenraalikuwernööri Seynin neuwoa ja siten rikkonut omatekoista yleiswaltakunnallista Suomen-lakiaan. Pääministeri ei pitänyt wiisaana niin luotisuoraa yleiswaltakunnallisuutta. Oikeusministeri ei myöskään. Hän myönsi tosin höylisti, että „kenraalikuwernöörin mielipide on teoreettiselta tawallaan jossain määrin oikeutettu, mutta käytännössä siitä täytyy tehdä joukko poikkeuksia."

Ministerineuwosto asetti sitten asiaa pohtimaan erityisen neuwottelukunnan. Se asettui sille kannalle, ettei kaikkia Suomea koskewia, kansainwälisistä sopimuksista johtuwia lainsäädöksiä ole annettawa yleiswaltakunnallisessa järjestyksessä, waan ainoastaan niitä, joilla wuoden 1910 lain mukaan tai ministerineuwoston mielipiteen mukaan on yleiswaltakunnallinen merkitys. Ja kun kenraalikuwernööri Seyn oli mielipiteensä painostamiseksi ennustanut, että jos tehdään Suomen eduskunnalle kansainwälisten sopimusten mukaisia esityksiä, woi se hylätä ne, niin neuwottelukunta sen johdosta kolisteli sapelia:

„missään tapauksessa ei ole mahdollista kuwitella, että Wenäjän keisarillisen hallituksen, sitouduttuaan panemaan täytäntöön jonkin lainsäädännöllisen toimenpiteen Suomessa, olisi pakko jättää Suomen eduskunnan wastarinnan takia täyttämättä sitoumustaan. On itsestään selwää että tällaisella ristiriidalla, olipa sen sen aihe mikä tahansa, olisi ei enää paikallinen, waan yleiswaltakunnallinen merkitys ja olisi se ratkaistawa yleiswaltakunnallisessa järjestyksessä, sitten kun ensin olisi täydennetty, jos tarwe waatisi, yleiswaltakunnallisen lainsäädännön alaisten asiain luetteloa 1910 wuoden kesäk. 17 päiwän laissa, ja waikkapa muuttamalla itse Suomen lainsäädäntöjärjestystä".

Nyt kenraalikuwernööri Seynin muutti „teoreetista kantaansa" ja ilmoitti periaatteessa yhtywänsä erityisen neuwottelukunnan kantaan; mutta jotta hänen ei ainakaan tässä yksityistapauksessa tarwitsisi kantaa Suomen Eduskunnalle esitystä, ilmoitti „tarkemmin tutustuttuaan" huomanneensa, että Suomen lainsäädäntö jo nykyään tyydyttää naiskauppaa koskewan kansainwälisen sopimuksen waatimukset.

Lopuksi ministerineuwosto ja erityinen neuwottelukunta hywäksyiwät tällaisen yleisen lausunnon:

„Ne lainsäädännölliset toimeenpiteet sekä ylimmän hallituswallan toimenpiteet, joita waatiwat Wenäjän ulkowaltojen kanssa tekemät kansainwäliset sopimukset, woidaan ajaa perille sekä yleisen lainsäädännön määräämässä järjestyksessä että sisäisen suomalaisen lainsäädännön järjestyksessä, katsoen asianomaisen toimenpiteen laatuun."

Wenäjän hallitus on siis päättänyt wuoden 1910 sortolain tai — jollei se riitä — oman päänsä mukaan kulloinkin ratkaista, mitkä Wenäjän kansainwälisistä sopimuksista johtuwat lainsäädäntöasiat annetaan Suomen eduskunnan käsiteltäwiksi, mistä taas tehdään pelkästään wenäläisiä lakeja Suomen kansan niskaan. Tälläkin alalla niinmuodoin woi wastedes olla odotettawissamme Pietarissa sepitettyjä sortolakeja, ehkä hywinkin turmiollista.

On nähty moneen kertaan, ettei Wenäjän nykyinen hallitussuunta häikäile polkea jalkoihinsa mitä selwimpiäkin Suomen perustuslain säännöksiä, milloin sen sortopyyteitten tiellä sellaista on. Siitä huolimatta on warmaankin lopulta suomisyöjäin asialle sitä haitallisempaa ja puolustautuwan kansan asialle sitä parempi, mitä selwimmin näkyy julki, että Wenäjän wallassaolijain kansallisuussortopolitiikka Suomen suhteen on järjestelmällistä lain rikkomista. Senkään wuoksi ei siis woi olla puhettakaan muusta kuin että esim. sellaiset Suomen oikeuksien kauppaamishommat kuin hra Mechelinin wiime wuonna eduskunnassa wireille panema, owat Suomen kansan enemmistön asialle mitä wahingollisimmiksi tuomittawat. Toiwoa täytyy, ettei eduskunnassa tarwitseisi nähdä enemmistöä sellaista ehdotuksia tai toimenpiteitä kannattamassa.

1327 (47:4/1)

Työmies 10/1--14

Suomi ja Wenäjän sopimukset ulkowaltain kanssa.

10/1 14

Wenäjän hallituksen keskuudessa on äskettäin pohdittu kysymystä Suomen suhteesta Wenäjän kansainwälisiin sopimuksiin.

Tällä tärkeällä alalla on Suomen oikeudellinen asema wielä paljon puolettomampi kuin useimmilla muilla aloilla. Sillä Suomen perustuslaissa ei ole mitään säännöstä, jotka suoranaisesti koskisiwat tätä asiaa. Ilman kirjotettua lakia syntyi silloin kun Suomi liittyi Wenäjään, Porwoon waltiopäiwäin ja Wenäjän itsewaltiaan wälisessä perustawassa sopimuksessa, sellainen oikeussuhde, että Wenäjä määrää kaikki ulkopoliitiset suhteet Suomenkin osalta, kuitenkaan Suomen perustuslakeja missään kohden syrjäyttämättä. Siis Wenäjän waltiowallan edustajat woiwat ominpäinsä tehdä esim. kansainwälisiä sopimuksia, jotka koskewat Suomeakin, mutta jos niissä sopimuksissa on kohtia, jotka owat ristiriidassa Suomen lain kanssa tai asettawat Suomelle joitakin welwollisuuksia, niin niitä ei woida Suomessa soweltaa, ellei ensin tehdä Suomen lakeihin wastaawia muutoksia tai lisäyksiä siinä järjestyksessä kuin Suomen perustuslait määräämät (siis useimmilla aloilla Suomen eduskunnan myötäwaikutuksella ja muutamilla aloilla joko niin tahi antamalla hallinnollisia suomalaisia asetuksia). Jotenkin tuollaiseksi on lainoppineiden tulkinnan mukaan katsottawa Suomen waltiosäännön sisällys tässä suhteessa. Mutta se seikka, ettei edes tuosta yleisestä säännöstä ole kirjotettua lakia, ja yhtä paljon se seikka, ettei tuota sääntöä ole lainsäädännöllisesti yhtään tarkemmin kehitetty, tekee Wenäjän wallanpitäjille ilmeisesti tawallista helpommaksi tällä alalla „lukea lakia" wapaalta kädeltä wenäläistyttämispyytelttensä mukaisesti.

Pahin puutteellisuus on tietysti jo itsessään tuossa yleisessä säännössä. Sillä kun se kerran myöntää Wenäjän wallanpitäjille laillisen oikeuden ylipäänsä tehdä omin päinsä Suomea koskewia kansainwälisiä sopimuksia minkälaisista asioista tahansa, mitään erottamatta, niin sehän sillä antaa hywän tilaisuuden heille käyttää sitä tapaa, etteiwät esitä asiaa Suomen eduskunnalle ennen kuin siitä sopimuksen tekewät wieraan wallan kanssa. Kaikkia myöhemmin seuraawia toimenpiteitä on sitten painostamassa tuo lopullisesti päätetty sopimus, tuo tehty teko. Käytännössä on silloin enää wain pienempi mahdollisuus se, että tuollainen sopimus, jos se on ristiriidassa Suomen lain kanssa tai asettaa Suomelle uusia welwollisuuksia, woisi jäädä Suomessa soweltamatta! Joko täytyy eduskunnan hywäksyä se, wieläpä aiwan sellaisenaan, ja sen mukaisesti muuttaa tai täydentää entistä Suomen lainsäädäntöä; tahi jos eduskunta sen hylkää, koettaa Wenäjän hallitus laittomasti saada sen Suomessa sowelletuksi. Säännön toinen puoli on omansa johtamaan sen toisen puolen rikkomiseen tai mitättömäksi tekemiseen.

Sitäpaitsi puheenaolewa oikeussääntö ei waadi edes perästä päin esityksen tekemistä eduskunnalle kaikista asioista, missä kansainwälisen sopimuksen sisällys on ristiriidassa Suomen lainsäädännön kanssa tai asettaa maalle uusia welwollisuuksia. Hallinnollisen lainsäädännön aloilla, mihin kuuluu sarja koko kansalle mitä tärkeimpiä kysymyksiä, woi lainsäädännön muuttaminen, tai täydentäminen ainakin wississä rajoissa, laillisesti käydä päinsä ilman edusk. kuulematta. Suomen perustuslakien tawaton epäkansanwaltaisuus tässä suhteessa on omansa tekemään Suomen kansan erityisen turwattomaksi niitä tärkeiden etujensa loukkauksia wastaan, joita woi tapahtua Wenäjän ja ulkowaltain wälisten sopimusten kautta. Ajatelkaamme wain kauppasopimuksia, eritoten tullisopimuksia. Tulli kuuluu Suomen waltiosäännön mukaan hallinnolliseen lainsäädäntöön. Wenäjän ja jonkun wieraan wallan wällillä tehdään Suomeakin koskewa tullisopimus, joka ehkä saattaa olla Wenäjän anastajaluokille hywinkin edullinen, mutta koko Suomen kansalle tai sen waltawalle enemmistölle kerrassaan turmiollinen. Ei ole olewa waikeaa Wenäjän hallitukselle saada sitten Suomen tulllainsäädäntö jotenkin laillisesti muutetuksi tuon turmiollisen sopimuksen mukaiseksi. Tuon hallituksen luottamusmiehistöstähän Suomen senaatti kokoonpannaan. Senaatti sepittää ja julkaisee tarkoituksenmukaisen asetuksen, ja kaikki perustuslaillisimmatkin wirkamiehet täällä owat iloilla walmiit sen toimeenpanemaan. Tosin woimassaolewista perustuslaeista on katsottawa johtuwan, ettei tullilainsäädännössäkään hallitus saa säätää aiwan minkälaisia muutoksia tahansa eduskunnan tahdosta riippumatta, ei esim. sellaisia muutoksia, jotka wähentäisiwät waltion wakinaisia tuloja niin, että se lisäisi tai synnyttäisi suostuntawerojen tarwetta. Mutta tällaiset tulkinnan warassa olewat wallan rajat owat, kuten on nähty, heikkojakin heikommat oikeusjärjestyksen takeiksi. Kun maan oikeusjärjestyksellä ei ole woimaa turkenaan, niin täytyy sen juridisten takeiden olla ainakin selwät, jotta niihin wetoamisella woi toiwoa olewan tuntuwaa käytännöllistä merkitystä puolustautuessa niitä loukkaawaa sortowaltaa wastaan.

Eiwätkö Suomen porwaripuolueet olisi woineet niinä pitkinä aikoina, joina owat olleet senaatissa edustettuina, saada tällä alalla edes wähän enemmän turwaawaa lainsäädäntöä aikaan, sen kysymyksen woimme tässä jättää silleen. Tosiasiassa niiden wirkawaltaiset politikoitsijat lienewät pitäneet käytännöllisten hetkenetujen tawottamista Pietarin hallitukselta aina tärkeimpänä kuin Suomen itsehallinnon laillisten takeiden pysywäistä wahwistamista. Miten huono heidän yrittämisensä on paraimmillaankin ollut, muistetaan wuosilta 1905 ja 1906. Marraskuun manifestiin, jota warten porwarit luonnoksen tekiwät, ei tullut sanaakaan hallitusmuodon uudistamisesta. Sitten seuraawana wuonna kun jo oli myöhäistä, rupesi Mechelinin senaatti hiljalleen walmistamaan uutta painosta wanhasta hallitusmuodosta; paria kolmea wähäistä parannusta lukuunottamatta ei siinä ehdotettu muuta kuin muodollisia muutoksia. Kansainwälisistä suhteista tuossa Mechelinin ehdotuksessa lausuttiin wain se, mitä ennenkin oli laillisena järjestyksenä pidetty, mutta ei mitään enempää. Senkin hallitusmuotoehdotuksen sitte uudelleen jaloilleen nousewa taantumus pyyhkäsi pois pöydältä. Eikä sen jälkeen olisi enää woinut tulla kysymykseenkään muiden kuin sellaisten ehdotusten läpi ajaminen, joissa olisi maan entisiäkin oikeuksia luowutettu. Mechelin onkin nyt kääntänyt kelkkansa kerrassaan sinne. Siinä yleiswaltakunnallisessa lakiehdotuksessa, josta hän teki anomusehdotuksen wiime waltiopäiwillä, on esim. juuri kansainwälisiä suhteita koskewissa kohdissa kaup. wenäläistyttäjille tuntuwia luowutuksia Suomen nykyisistä oikeuksista ja oikeustakeista. Ja kuten tiedetään, kaikki porwaripuolueet owat terwehtineet julki-ilolla moista ehdotusta.

Toiste kosketeltakoon wielä Wenäjän hallituksen nykyistä kantaa tässä asiassa.